.2 247

PATRIARCHÆ
Sive
RISTI SALVATORIS

ENEA-
LOGIA.

er Mundi ætates traducta,
). EMANVELE
THESAVRO,
tic Taurinenſi, Comite, & Magnæ Crucis Equite.
CTORVM MAVRITII
ET LAZARI.

Editi
Ad Emin. & Reverend.
D. CÆSAREM
MONTIVM.
R, E. Cardinalem, & Eccleſ.
Mediol. Archiepiſcop.

MEDIOLANI,
batur primùm apud BIDELLIVM, Superiorum permiſſu, & Privilegio.
M. DC. LXI.

BIBLIOTECA NAZIONALE FIRENZE 1872
2
Digitized by Google

Digitized by Google

244

PATRIARCHAE
SIVE
CHRISTI
SALVATORIS
GENEALOGIA,

Per Mundi ætates traducta.

A D. EMANVELE THESAVRO PATRITIO TAVRINENSI,

Comite, & Magnæ Crucis Equite

SANCTORVM MAVRITII ET LAZARI.

Digitized by Google

Reimprimatur.
Commiſſarius S. Officij Mediolani.
I. Paulus Mazuchellus pro Eminentiſſimo Cardinali Archiepiſcopo.
Comes Majoragius pro Excellentiſs. Senatu.

Digitized by Google

CÆSARI MONTIO S. R. E. CARDINALI EMINENTISSIMO ARCHIEPISCOPO MEDIOLANI.

TIBI reduci à comitiis Vaticanis (Eminentiſsime Princeps) offero Patriarchas Chriſti Parentes. Benigniori intuitu, ſperat animus, iſtud accipies, quod de meo prælo eſt nuper expreſſum. Præfert animum de tuo reditu gratulantem: & ipſum exhibet ſanctiori tuæ purpuræ planè devotum. Tuam hanc Vrbem, imò & totum Chriſtianum orbem tibi quoque dat exultantem, quod INNOCENTIVS hoc nomine X. & tuo calculo acclamatus

tus ſit cum ingenti omnium plauſu vniverſæ Eccleſiæ parens. Habebis in volumine explicatos illos Patres, à quibus æterni Genitoris Coæternus Vnigena in terris natus duxit originem. Et teipſum perleges vnũ ex illis Patribus, cuius ſuffragio Chriſti Eccleſia Patrem nacta eſt Optimum Maximum. Ama hîc me contemplari ſtudioſiſsimum tui veneratorem: Velis etiam te admirari æquiſsimum publicæ vtilitatis amatorem. Provolutus ad humillima oſcula tuæ ſacræ purpuræ ſancta tuæ benedictionis auſpicia ſupplex imploro. Mediolani 6. Octobris 1644.

Tuæ Eminentiæ

Servus humillimus

Io. Baptiſta Bidellius.

253

Sereniſsimo & Invictiſsimo
Principi

FRANCISCO THOMAE
A SABAVDIA,

Emanuel Theſaurus obſequentiſſimus
Felicitatem.

M*AGNVM illud Ingenium Magni Caroli Patris tui, qui nihil excogitavit, geſſit, genuit, niſi Magnũ: cum in ingenti illo volumine quod de Regnorũ exordiis conſcribebat, Regiam Chriſti Servatoris Genealogiam necteret; Patriarcharum Stemma brevibus me lemmatis perſtringere iuſſit, quæ ſuo volumini adſpergeret. Hunc ego laborem, quem tanti Mecœnatis obitu, & adverſa tempeſtate conflictatus, abruperam; in ea demum tranquillitate*

quam Celſitudinis tuæ favor & Serena Clementia mihi fecit, exegi Ambigeret proinde aliquis cui nuncupari debeat, Carolo, an tibi; cum ab illo principium, abs te finem habuerit. Ego verò vtriq; dedico quod tibi dedico; qui Caroli dotes ita retines, non vt tu mòdo à Carolo expreſſus, ſed in te Carolus impreſſus ſit. Tibi ergo, qui bellicis laboribus (hoc etiam Patri ſimilis) erudita Muſarum otia interponere, & Martiam laurum Allpoinea mutare ſoles; literarium hoc munus offero; regiū prorſus ac te dignum, ex ea parte, quam de genio tanti Regis contraxit; inventione videlicet, forma, plerisq; ſententiis, quas ſuis ipſe monitis ſuoq; calamo inſervit, vel expolivit. Vt ambigere nefas ſit, quin eadem religione, qua cætera ſoles Divi Genitoris opera & cogitata, hoc etiam paternæ Mentis commentum proſequare. Vale invictiſſime Princeps, & vince.

Digitized by Google

255

TYPOGRAPHVS LECTORI.

LAPIDARIAM, quæ inter Oratoriam ac Poëſim media, vtriuſque delicias Inſcriptionibus immiſcet; olim ſimplicem & emortuam, ab hac nobili Muſa vivaciore ſtylo, Mercurij quaſi virga excitatam fuiſſe, ſciunt qui eius deinde veſtigia ſequuti multis retro paſſibus ſubſtitere. Sed quoniam ea veluti ludicra, ſerioribus interiuncta, defugiente penna excidere illi ſolent; talia profectò ſcripta minus accuratè cuſtodivit quam ſcripſit. Periit proinde Inſcriptionum pretioſa varietas, quam ſagaci Amicorum diligentia, hac illac diſperſa veluti Sibyllæ folia colligere ſtudemus. Perierat hoc ipſum volumen, amiſſo ante aliquot annos per frequentes legentium manus autographo: niſi exemplar vnum, quod aliquis Romæ de autographo ſurripuerat, emerſiſſet. prodeunt igitur aliquando ex Vmbris revocati diuque deſiderati Patres & Heroes ab Adamo ad Chriſtum: prodibunt ſubinde Pontifices & Heroes à Chriſto ad noſtra tempora, non tam geſtis rebus quam hoc rerum Scriptore clariſſima. Itaque mentiti ſunt, qui inter Alpes repoſitos à Natura Theſauros affirmarunt; cum ſubalpinorum vna Domus tot Theſauros, vnus Theſaurus tot nobis

opes profundat. Habes hîc exquiſitam Sacræ profanæq; Hiſtoriæ ab Orbe condito Epitomen, tot ſententiis quot verbis gemmantem, exquiſito opere vndecumque gentium decerptam. Habes aliam ſemper, ſemperque eandem Elogiórum ſpeciem, omnibus eruditionum & argutiarum coloribus ornatam: nec ita preſſam vt illa Cæſarum, quæ ſumma tantum & nota capita delibant; ſed pleniorem, planiorem, qualem ſacri & ignoti argumenti dignitas poſcebat; vt non tam recreentur quàm diteſcant ingenia. Sed elogio Elogia non indigent: nec alieno lucere calamo poteſt qui alios illuſtrat ſuo: ſatisque à ſe laudatur cùm laudat. Lege, & Magni Caroli Emanuelis Sabaudiæ Ducis iudicio ſubſcribes, qui Emanuelem Theſaurum ingeniorum Phœnicem ſolebat appellare. Vale.

ELEN-

ELENCHVS ELOGIORVM.

HAbes Chriſti Gentiles directâ lineâ, extraneos extra lineam: quos toto volumine charecteris diverſitas dabit.

MVNDI PVERITIA.
PASTORES.

ADAM Terræ Filius. Ænigma, *pagella.* 3.
Cain Adami Filius. Epithaphium *pag.* 5.
Abel Adami Filius. Tumulus. *pag.* 7.
Henoch Caini Filius.
Irad Henoci Filius.
Vaviael Iradi Filius.
Mathuſael Vaviel Fil } Cenſura *pag.* 9.
Lamech Mathuſ. Fil. Enthuſiaſm⁹. *pag.* 11.
Iabel Lamechi Fil. Proſopopeia. *pag.* 13.
Iubal Lamechi Filius. Nænia *pag.* 15.
Tubal Lamechi Fil. Hypotypoſis. *pag* 17.
2. *Seth Adami Filius.* Similes, *pag.* 19.

3 *Enos Sethi Filius.* Encomium. *pag.* 21.
4 *Cainam Enoſsi Filius.*
5 *Malaleel Cainami Fil.* } Oppoſita *pag.* 23.
6 *Iared Malaleelis Fil.* Expoſtulatio *pag.* 25.
7 *Enoch Iaredi Fil.* Cenotaphium *pag.* 27.
8 *Mathuſales Enoci Filius*
9 *Lamech Iuſtus Mathuſ. Fil.* } Euchariſticon. *pag.* 29.

MVNDI ADOLESCENTIA.

MILITES.

10 *NOES Lamechi Iuſti Fil.* Anathema. *p.* 33.
Cham Noe Filius. Diræ. *pag.* 35.
Nembroch Chami Nepos. Digreſsio *p.* 37.
11 *Sem Noe Filius.*
Iaphet Noe Filius. } Statuæ. *pag.* 39.
12 *Arphaxad Semi Filius.*
13 *Salem Arphaxadi Fil.*
14 *Heber Salemi Filius.*
15 *Phaleg Heberi Filius.*
16 *Revus Phalegi Filius.*
17 *Sarag Revi Filius.*
18 *Nachor Saragi Filius.*
19 *Thares Nachoris Filius.* } Cathalogus. *pag.* 40.
20 *Abrahamus Tharæ Fil.* Narratio. *p.* 45.
Loth Abrahæ Fil. Topographia. *pag.* 47.

Lothi

Lothi Vxor. Metamorphoſis.*pag.* 51.
21 *Iſaach Abrahami Fil.* Tragœdia.*pag.* 53.
22 *Iacob Iſaaci Filius.* Monita.*pag.* 55.
Tribuni duodecim Iacobi Filii. Somniũ.*p.*59.

MVNDI IVVENTVS.

DVCES.

23 *Iudas Iacobi Filius.* Etymon. *pag.* 65.
Ioſeph Iacobi Filius. Eulogium.*pag.*67.
24 *Phares Iudæ Filius.* Prodigia. *pag.* 70.
Iob Eſau Pronepos. Monomachia.*pag.*72.
25 *Eſron Phareſi Filius.*
26 *Rhamus Eſronis Filius.*
27 *Aminadab Rhami Fil.* } Aulicifmus, *pag.*75.
Moſes Levi Nepos. Exegeſis.*pag.*78.
Aaron Moſis Frater. Parænesis.*pag.* 81.
28 *Naaſon Aminadabi Fil.* Exemplar.*p.*83.
29 *Salma Naaſonis Fil.* Gratulatio.*pag.* 85.
Ioſues ex Ioſepho. Triumphus.*pag.*88.
Samſon ex Dano. Idæa.*pag.*91.
30 *Booz Salmæ Filius.*
31 *Obeed Boozi Filius.* } Myſterium.*pag* 95.
Gedeon Ioſephi Nepos. Argumentũ.*p.*97.
Iephtes Ioſephi Nepos. Monimentũ.*p.*100.
32 *Ieſſe Obedi Filius.* Clauſula. *pag.* 103.

MVNDI

Digitized by Google

MVNDI VIRILITAS.

REGES.

33 *David Ieſſe Filius.* Adinaton.*pag.* 107.
Samuel ex Ioſepho. Epitheta, *pag.* 110.
34 *Salomon Davidis Filius.* Scylla.*pag.* 113.
35 *Roboam Salomonis Fil.* Parallela.*pag.* 116.
36 *Abias Roboami Filius.* Edictum *p.* 118.
37 *Aſa Abiæ Filius.* Rogus.*pag.* 120.
38 *Ioſaphat Aſæ Filius.* Minæ.*pag.* 123.
39 *Ioram Ioſaphati Fil.* Sententiæ.*p.* 125.
40 *Ochozia Iorami Fil.*
41 *Ioas Ochoziæ Filius.* } Saxifragiũ.*p.* 127.
42 *Amaſia Ioaſi Fil.*
43 *Ozia Amaſiæ Fil.* Paraphraſis.*pag.* 128.
44 *Ioathan Oziæ Filius.* Legatio.*pag.* 132.
45 *Achias Ioathani Fil.* Hiſtoria.*pag.* 134.
46 *Ezechia Achaſi Fil.* Index.*pag.* 137.
47 *Manaſſes Ezech. F.* Exomologæſ.*p.* 141.
48 *Amon Manaſſes Fil.* Symbolũ.*pag.* 145.
49 *Ioſia Amonis Filius.* Epinicium.*p.* 146.
50 *Eliacim Ioſiæ Fil.*
Ioachas Ioſiæ Filius. } Revolutio.*pag.* 149.
Sedecia Eliacimi Frater. Sortitio.*pag.* 151.
Suſanna Helciæ Filia. Admonitio.*pag.* 151.
51 *Iechonia Eliacimi Fil.* Threni.*pag.* 156.

MVNDI

261

MVNDI SENECTVS SOLITARII.

52 *Salathiel, Iechoniæ Fil.* Iſagoge. *pag.* 161.
53. *Zorobabel Salathielis Filius.* Myſtologia. *pag.* 164.
54 *Abiud Zorobabelis Filius.* Genethliacon. *pag.* 167.
Eſdra ex Levi. Admiranda. *pag.* 169.
55 *Eliacim Abiudi Filius.*
56 *Azor Eliazimi Filius.* Dialogiſmus. *pag.* 171.
57 *Sadoc Azoris Filius.* Echo. *pag.* 173.
58 *Achim Sadoci Filius.* Vices. *pag.* 175.
Ieſus Syracides. Memoriæ. *pag.* 177.
59 *Eliud Achimi Filius.*
60 *Eleazar Eliudi Fil.* Conſolatoria. *pag.* 179.
Eleazar Protomart. Ex Levi. Concio. *p.* 181.
Mater Machab. Mart. Ex Levi. Icon. *p.* 184.
Razias Martyr. Ex Levi. Etopeia. *pag.* 187.
Mathathias ex Levi. Nemeſis. *pag.* 189.
Iudas Machab. Mathath. F. Trophæa. *pag.* 192.
Ionathas Iudæ Frater. Polyticon. *pag.* 195.
Eleazar Ionathæ Frater. Emblema. *p.* 198.
Simon Eleazari Frater. Diploma. *pag.* 201.
Ioan. Hircanus Sim. Fil. Epilogus. *p.* 203.

NOVA

NOVA ÆTAS.

SANCTI.

61 *S. Panther Eleazari Fil.*] Partitio
S. Mathan Pantheris Fr.] *pag.* 207.
62 *S. Bar-Panther Pantheris Fil.*] Naufragi-
S. Iacob Mathani Filius.] um. *p.* 209.
63 *S. Ioachim. Bar-pantheris Fil.*] Epithala-
S. Anna Ioachimi Vxor.] miũ. *p.* 211.
S. Ioſeph Iacobi Filius. Tituli. *pag* 213.
S. Maria Virgo Ioachimi Filia, Chriſti Mater. Sculptura. *pag.* 216.
S. Ioannes Baptiſta. Virginis ex Conſobrina Nepos. Præconium. *pag.* 220.
IESVS Dei ac Virginis Fil. Meta. *p.* 222.

263

MVNDI
PVERITIA

PASTO-
RES.

ADAM ET EVA.

Linea infamis.		Chriſti linea.
Cain.	*Abel*	Seth.
Henoch.		Enos.
Irad.		Cainam.
Vaviael		Malaleel.
Mathuſael.		Iared.
Lamech.		Enoch.
		Mathuſales.
Iabel. Iubal. Tubal.		Lamech.

ADAM.
TERRÆ FILIVS.
Ænigma.

Siſte gradum viator; mira leges.
Hic ille iaceo, per quem omnes iacent.
Natalis mihi Sedes Damaſcus,
Licet in Creta nato.
Creticum quippe ſignum dum inſtituor,
Ex Typo Prototypo fio.
Vt hominem me verè dicas, fictum & verum:
Cœlo natum ex cœno.
Nec orbus, nec poſthumus fui,
Sed Patris expers,
Vel fecit me, Pater non genuit.
Matrem habui, quæ me habet.
Lignea Nutrix, ſine lacte,
Virum me aluit, non puerum.
Filiam non filiam Vxorem duxi.
Quæ ſimul nata, & nupta,
Vno partu Nepotem mihi & Liberum, genuit.
Rex ſine vrbibus, dives ſine auro,
Sine Magiſtro eruditus, ludum aperui.
Tot nactus auditores, quot homines.
Heu ſtolida ſapientiæ fames!
Cum omnia ſcirem, vt plura ſcirẽ, deſipere cæpi.
Virorum ſapientiſſimus dementor à fœmina.
Quà male-ſuadà: (gens.
Pomum, cœleſti interdicto circumſcriptũ attin-
Beatæ Sylvæ fructus dum carpo.
Sylvam amitto. Ita-

Itaque cùm profugâ Conjuge,
Ex Rege Agricola.
Quia Numen non colui, Terram colui.
Hoc vno concordes Conjuges,
Quod vno juncti jugo,
Matris vterum tamdiu ſecuimus.
Donec vtero nos recepit.
Itaque me Vxor immortalem peremit;
Vxorem ego; vterque omnes.
Ah, quam de minimo perivimus!
Tantum malum attulit malus.
Cuius frondibus obvolutus Anguis,
Venenum vomuit, omnes hauſerunt.
Tuus ergo Genitor, ſed nunquam viſus,
Te peremi antequam gignerem.
Sed, ô lætas malorum vices!
Ligno eodem reparatus, quo perij,
Indidem venenum traxi, & medelam.
Vnâ in arbore ego deliqui, multatus eſt Deus.
Cuius à cæde redivivus,
Superos petij, cum Inferos petiit.
Minus egeram niſi peccaſſem.
Nomen flagitas? (pete.
Quatuor Mundi plagarum nomina ab Græcis
Anatole, Dyſis, Arctos, Meſembria:
Abſciſſa nominum capita iunge, nomen habebis,
Decubui cognati mihi Mundi Anno
ↃMXXX.
Surrexit poſt Annos
M. M. M. M. M. C C X X X I I.
Gaude Viator, ac perge.

CAIN

Digitized by Google

CAIN

ADAMI FILIVS.

EPITHAPHIUM.

Huc mala verba, Viator.
Perditorum Princeps tales poſcit inferias.
Hic avarus Agricola, felicis Frater Paſtoris.
Peiores fruges Aris imponens, omnes (amiſit;
Et ingratus Deo Sator, ingrata ſibi Stata deprehendit.
Itaque mordaci conſumptus invidia,
Quod Abelis Hoſtiis feliciùs ſuccederet;
Ne fraternæ Victimæ litarent, Victimam fecit Fratrem.
Primus hic flagitiorum inſtitor,
Mortem invenit, & invexit.
Horruit Mors expiandis ſceleribus nata,
Primos ſibi aditus per innocentis jugulum frangi. (baſſe.
Mirata primo ſe ictu magnam Orbis partem or-
Tam dulci delinita ſanguine, innocẽtes avidiùs petit. (ferit.
Tam dextero erudita jactu, cæteros certiùs
At non impunè tulit proditor;
Forum nactus Sylvam ſuam, teſtem Mortuũ,
Appari-

Apparitorem Vmbram, carnificem Culpam, judicem Deum.
Ergo inani pavore territus, ac ſeipſum terrens.
Idem ſemper, & alius; ibi ſemper, & alibi;
Se fugit ac ſequitur, ſceleſtus ſceleſtum;
Vmbram ſuam pavet, mendax mendacem:
Inter mortis metum, ac vitæ odium,
Vt nullibi vivat, vbique vivens;
Quia timenda non timuit, timet nõ timenda.
Vrbem primus condidit; nec immeritò:
Vt ſi campis ſecuritatem depulerat,
Carcerem ſibi moliretur.
Sed nulla impiis tuta latebra;
Cum malis vbique malè ſit.
Hunc Vrbe ſuâ exulantem.
Lamechus Nepos pro ferâ ferit.
Facili errore, ferarum ſimilem.
AEquo igitur, & iniquo jure,
Malus à Malo ſupplicium capit, quod dedit:
Et parricidio fratricidium expiatur.
Bis lugendum Parentibus facinus;
Cum committitur, & cum punitur.
Malè moritur, vivis Parentibus:
Ab furiis raptatus, primus Tartarum fundavit.
Fuge Viator, ac ſolum quate.

ABEL

Digitized by Google

ABEL
ADAMI FILIVS.
TUMULUS.

Viator, quid eſt?
Clamoſum hoc Solum.
Et ignotam de glebis vocem, formidas?
Primus hoc omniũ tumulus mortalib⁹ patuit.
Nondum patiente Terrâ ſuis ſe fœtibus farciri.
Conditur ſub hoc ceſpite virgineus Paſtor;
Primorũ hominũ ſecũda proles, & primũ funus.
Male ſuis oculis vaticinati Parentes,
Abelem, hoc eſt luctum. vocarunt:
Atqui mortem omnibus; vitam nemini flendam
tranſegit. (reperit Paſtoritiam;
Mortaliũ innocentiſſimus, artiũ innocentiſſimã
Optimi Principatus imaginem.
Nam errantiũ Pecudũ populo ſub legẽ miſſo,
Regale munus, & gregale permiſcens,
Pedum pro ſceptro geſtavit.
Itaque Rex inter oves, Ovis inter Reges,
Obſequentiſſimæ lanigerorum reipublicæ
Imperando ſerviit, ſerviendo imperavit.
Villis, non jugulo, tributum impoſuit.
Petebat ſine naufragio Phryxeas opes è Caulâ.
Nam pro auro vellus erat;
Et germanum vocabulum retinente pecuniâ,
Pecus tondebat non populos.
Quin ovium lacte, non carnibus, vſus.

Cædi-

Cædibus vivere noluit.
Ita Gregis altor, & alumnus.
Suarumque Ovium collactaneus,
Alimento ſimiles mores traxit:
Candidos non cruentos.
Primus tamen Sacerdos Aris Agnos admovit:
Sed ovantes Oviculæ Deo cadebant,
Et oris ſono ſe beatos profeſſæ;
Tantundem præſagibant Paſtori.
Vis ſcire quam optima obtulerit?
Tales Hoſtias vt voraret avidius Numen,
Linguoſam in flammam devolavit:
Nec ſecundas menſas curavit, Caini fruges.
O implacatam Cognatorum invidiam!
Tabuit cæca rabie Germanus Cain:
Ac diu deſignatum
Blandè ſeduxit, proditoriè trucidavit.
Quæris quo Telo? Ligneo.
Nam tali ex materiâ nata Mors.
Quæris quid petiverit? guttur:
Hoc enim Mortis veſtibulum fuerat.
Vt nō dubites in Abele multatos eſſe Parentes.
Ah peccantium ſtolidæ mentes!
Mutū putabat Cain flagitiū, cōpreſſo illo jugulo.
Sed proditorem omnia produnt.
Hem fracto gutture vocalior Abel,
Hoc è Tumulo Parricidam terrefacit,
Et vivum citat extinctus.
Condiſce, Viator:
Infandum facinus muta fantur.

HENOCH

Digitized by Google

HENOCH CAINI FILIVS.

IRAD Henoci Filius.

VAVIAEL Iradi Filius.

MATHVSAEL Vaviaelis Filius.

CENSURA.

Tecum mihi res eſt divine Scriptor, Moſes,
Quod geſta virorum quatuor
Henoci, Iradi, Vaviaelis, Mathuſaelis,
De commentariis eraſeris,
Et ſæcula totidem, nominibus, non hominibus,
diſtinxeris.
Sonas nimirum nomina, ſiles vitam;
Vaucisq; trophæis nudũ titulum inſcribis.
Quid nomina ſine geſtis? quod geſta ſine
nomine:
Vtraq; perierunt; hæc auribus, illa oculis.
Perinde eſt carere faſtis, ac factis.
Fallor. Actuarium cenſurâ libero.
Suis coloribus ſingulorum geſta pinguntur,
Dum à Caino dicuntur ſati,
Exurgunt ſuos in ortus virulenta germina:

Radicis vitium continuant thyrſi.
Deformes ſunt omnes, non difformes:
Fœdo exemplari ſimiles.
Quorſum igitur avita Nepotum crimina
Argutus ingereret Scriptor?
Narranda non erant facta, ſed mutanda nomina.
Aut ſinguli Caino ſimiles vixere,
Aut vnus in ſingulis Cain revixit.
Modeſtùs proinde, non moleſtus Moſes,
Ne vel aures loquendo,
Vel hiſtoriam ſilendo læderet;
Loquaci ſilentio.
Infanda geſta nec evulgavit, nec tacuit.
Annorum etiam numerum conſultò ſiluit:
Nihil enim vivunt, qui malè vivunt;
Nec annos impij vſurpant, ſed perdunt.
Novo igitur invento ſupplicio,
Sceleſtos vlciſcitur dum tacet ſcelera:
Calamo pungit quos expungit:
Totq; capita obtruncat, quot trũcat nomina.
Tacete igitur æternum.
Incæſti, Latrones, Parricidæ;
Digna Caino Proles.
Pro latebrâ & ſepulchro, ſilentium dono.

LAMECH.

MATHVSAELIS FILIVS.

ENTHUSIASMUS.

Quorſum Fata conſulis Lameche,
Quem inconſultum facta condemnant?
Afflatus vaticinor. Quid hoc eſt?
Bis amans, bis amens;
Non vno contentus jugali vinculo,
Gemino te mancipium ligas?
Vtramq; igitur pellicem, vtramq; ſuccubā facis.
Vt fatidico jam nomine arguaris,
Lamechus mechus.
Quæ hæc diſcors concordia,
Cor vnum in diſcordes ſcindere Conjuges;
Et alternis Liberis, alternas inducere Novercas?
Licet ſine lituo, & infulâ præſagire:
Certum tibi odiū rivales infligent Conjuges,
Cum incerti confligent amores.
Vno flagrabis incendio, (cibus
Cum geminus Hymen adverſis bellabunt fa-
Malo omine Polygamiæ licentiam facis ex Bi-
ganiâ.
Nam ſeptuagies ſepties plectendus,
Septem, & ſeptuaginta Liberos ſuſcipies, & de-
pones;
Toties Orbus, quoties Pater.
Impius verò Genitor,

Impio terram Genere onerabis.
Magis impius Nepos,
Impiorum Principem Atavum pro fera cædes.
Nil tibi debet Terrarum Orbis,
Quod Cainum exanimas, ſi eius animũ retines.
Vno jaculo Caino Mortem; Vitiis vitam, dediſti.
Errabit oculus, at non errabit manus,
In flagitia per ſe docilis.
Filij etiam nece Atavi Manes placabis.
Æquè ſceleſtus, ſive ſceleſtos gignas, ſive occidas.
Hoc habent peſſimi optimum,
Quod mutua ſeſe per arma plectunt:
Hoc peſſimum, quod ſine ſcelere non poſſunt plectere.
Divinare jam libet:
Incipiet mors hâc te punire quâ peccas.
Marcente ſiquidem vtraque pupillâ,
Antequam vitâ careas, orbe carebis:
Et mortuo deſtinatam noctẽ vivus anticipabis.
Regent te Filij errantem Patrem,
Qui errantes Filios non regis.
Te cęcum antecedent, qui ſceleſtum ſequuntur:
Ibis tandem cum Filiis præceps Genitor,
In diluvio naufragus.
Cupidinis flammis ambuſtus, in vndâ peribis.

IABEL.

Digitized by Google

IABEL
LAMECHI FILIVS.

PROSOPOPEIA.

Viator,
Bene mihi precare ſi malus es.
Ego Lamechi primigenius, ſed Patre pejor,
De malis bene merui.
Nam cum Cælo teſte viverent impij,
Nec vlla ſceleribus daretur latebra;
Pellicea primus tentoria prætexui,
Quæ Cæli conſpectum raperent.
Debet igitur impietas mihi, quod Cæli oculos
fugit.
Citiusque adulta, quia inulta,
Nec Patre caruit, nec Patriâ:
Et ſub Ovillis pellibus latitarunt Lupi.
Sed maius aliquid merui.
Nam cum avitũ crimen aratris luerent homines,
Sepulcro proludentes in ſulco;
Tam improbæ ſervituti
Vicaria Boum colla ſuccedare coëgi.
Hominum jugum remolitus in Bruta.

Felici ergo talione.
Peccarunt Iuvenes, plectuntur Iuvenci.
Nec tardis modo Armentis impoſui.
Nam quod ferax Equus Equiti ſervit, meum eſt munus.
Illexi oblato freno jeiuna quatrupedis ora.
Ille, vt ignota xenia ignarus hauſit.
Totam voravit ſervitutem.
Iraſcitur jam rabidus.
Et ſpumæ livore exoſas inquinans phaleras,
Vndante collo ſubrigitur:
Ac terram ſcrutante Vngulâ, me quærit.
Servit tamen in gratiis;
Suoſque Domino commodat pedes.
Quanta mihi debeas Viator, vides.
Equum verte, ne Tumulum evertat.
Nam qui cœlum ſpectare nolui,
Parum egi, ſi à Cælo ſpector.

IVBAL

Digitized by Google

IVBAL LAMECHI FILIVS.

NAENIA.

Fingite luctum ridentes Præficæ:
Talemque Naniam exſibilate.
Iaces ah tandem, ac taces,
Modulantium Chorage Iubal.
Dediſti tuæ voci pœnas.
Nam exiguum ſpiritum quo vita ducitur,
Tu primus frangere auſus ad melodiam.
Spiritum ſimul emiſiſti, & amiſiſti.
Conſenſere Aſtra in tuos obitus:
Tu enim cæleſtis Harmonię ſectatus imaginẽ,
Sacrum planetarum concentum furatus,
Divorum delicias Mortalibus propinaſti.
Poſcebant mutæ Animantes ſuo de tortore ſupplicium.
Tu enim primus Teſtudinem, anguem innoxium,
Portatili ſuâ domo eliminaſti,
Vt Harmoniam angui nocentiorem,
Vacuâ illâ in latebrâ conderes.
Tum ſecta Pecudum viſcera
Imparibus diſcreta numeris tetendiſti;
Vt pollice verberata, aures mulcerent.
Vah Ingratus Paſtor!
Qui Greges in cytharæ equuleo mortuos torques;
Et inter tormenta canere jubes.

Crudelis! vt lætus ad Agnorum gemitus,
Choreas ducant Paſtorum chori,
Agnorum viſceribus ludis.
Malè tibi ſit Iubal.
Qui tam dulci peſte
Aures afficis, vt inficias animos.
Latet inter cytharæ fides Cupido infidus;
Qui canoris imbellium pecudum nervis
Feroces Hominum enervat Spiritus:
Et arcu eodem
Chordas ferit, & corda.
Ridet interim furtiva Mors,
Quæ dulces inter modos
Inauditum ſecuriùs explicat pedem;
Et læta meditantes letho prævenit.
Stabis æternum exemplum, Iubal.
Tibi jocoſa Lyræ fila pulſanti,
Tenue vitæ filum fata ſuccident.
Carebis funebri luctu lætitiæ author.
Et qui flebili ſæculo non fleviſti,
Extinctus ridebere.

TVBAL

Digitized by Google

TVBAL
LAMECHI FILIVS.
Hypotyposis.

Ex alia in aliam vocaris muſicam, Viator.
Auras plectro demulſit Iubal?
Aures malleo Tubal obtundit.
Ille tibiæ repertor, hic gladij.
Vtrumque noris ab vno ſatum Lamecho.
Nam effœminatus, ac verus Pater,
Titulum diviſit Hæredibus.
Hinc alter effœminatur ad cantum;
Alter efferatur ad arma.
Dubitas de magiſtro?
Cerne tam diræ artis rudimenta,
Dices tam bonum ingenium à malo Genio.
En vt ipſo propè de Tartaro
Vulnificum ferrum ſcrutantur venefîcus.
Vides, vt ſibilantes circum caminos
Fumoſus curſitans Faber,
Anhelantes agitat folles;
Qui toties animati & exanimes,
Alternum ſpiritum flammis inſpirant?
Illic crudus artifex ferrum coquit;

Flammis domitum malleo cruciat;
Et ferro ferrum flagellat.
Quæris cur tam ferum ſit ferrum?
ſuas in nobis vindicat plagas;
Et vulneribus eruditur vt vulneret.
O dira vitæ faſtidia!
Brevem vitam fecit Natura,
Breviſſimam culpa, Ars nullam.
Inventus eſt Caini Nepos, qui Caino invidiam demeret:
Ille mortem vocavit, hic alas addit:
Ille in campum duxit, hic armat.
Ille fecit vt mortalis mori poſſit,
Hic vt nemo vivus ſecurus vivat:
Ille vnum occidit, hic quantos?
Quoties quiſque ferro cadet; in hunc clamabo,
Ferreus erat, qui ferrum reperit,
At mala tuo malam artem exerces Tubal.
Ferrum cudis, ferro cades.
Parricidam feciſti Patrem;
Cæderis à Patre.

SETH

Digitized by Google

SETH

ADAMI FILIVS.

Similes.

Hactenus prava germina.
Nunc ſacra, & duratura.
Mala tempora melioribus penſantur.
Quicquid Adamo ſuſtulit Cain, Adamus orbi reponit.
En geminum cum Abele Sethum.
Idem, & aliusab eo eſt.
Eadem frons, Religio eadem, idem Animus:
Iunge nomina, totos junxeris.
Itaque ſero partu fœcunda Mater,
Duos peperit in vno, vel bis peperit eundem.
Non periit Abelis innocentia, ſed deſultavit in Fratrem.
Diceres tam grandem animam.
Non vno contentā corpore, gemina imple viſſe.
Aut geminandæ Parentum voluptati,
Bis natum eſſe vnum.
Nec in vno quidem ſtabit.
Exibit generis invicti linea nobilis;

Et patria virtus ſemel agitata
Aget ſe in ſuccidaneos Heroas.
Felicioribus illi terram aratris beabunt:
Gregibus,ac Regibus leges ponent:
Ingenuas artes, ingenio extundent.
Templa Deo, Templis Vates vovebunt.
Decidit paſſim execranda fratricidæ propago,
Et Abelis nitorem
Irrupta Sethi Genlitas diu retinebit:
Merſoque Orbe, ſola enatabit.
O quæſtuoſam Caini invidiam!
Dum virgunculum perdit,fæcundum facit:
Et vnum metendo, innumerabiles ſerit.
Sic profuturus ſemper noceat livor.
Timebit Orcus feracis exemplum vulneris.
Cum Dei filium occidet,
Tertium Abelem;
Fertili ſanguinis elemẽto innumerabiles gignet.

Digitized by Google

ENOS

SETHI FILIVS.

ENCOMIUM.

Enoſſi verò laudibus nil potiùs addiderim,
Quam quod ignotum Dei Nomen,
Sub mortales aures primus attulit.
Nil maius dici potuit, nec brevius.
Interprete nimirum, ac ſequeſtre vocabulo,
Cum Empyreo commercia nexuit.
Vt tam facile ſit Deum rogare, quam vocare.
Tempeſtivo igitur officio,
Poſtquam Homines alloqui deſiit Deus,
Hic homines docuit cum Deo loqui.
Nec levius arrogatum Numini decus.
Nam cum ignotus Deus omnia noſceret;
Magna ſpargebat munera,
Sed vel ingrata, vel ingratis.
Suſpectum enim beneficium eſt ab ignoto.
Primus itaque Nomenclator Enos,
Divinis actis nomen inſcripſit:
Et Hominū authorem Hominibus authoravit:
Exco-

Excepere dulciſſimum Nomen Cælitum Chori:
Et ſanctiſſimis partum labris.
Inter aurium cunabula verſaver.
Arriſit amico vocabulo placidius Cælum:
Et labentes ſoni reliquias
Lambentes Auræ collegerunt.
Ivere in plauſus canoræ volucres:
Et ſcribendo Tetragrammato,
Suas certatim pennas pararunt Cychni.
Ipſas adeò Tartari latebras
Magni nominis Echo perſonuit;
Atque ingens veluti globus.
De fulminali machinâ eliſus,
Trepidas Eunemides, conſternatasque confecit.
Quæris quid authoramenti retulerit Enos?
Idem accepit quod dedit.
Homonimos enim cum ſuo Numine,
Deum appellavit, Deus eſt appellatus:
Aras poſuit, impoſitus eſt Aris.

Digitized by Google

CAINAM
ENOSSI FILIVS.
MALALEEL
CAINAMI FILIVS.

Oppoſita.

Caninamus & Malaleel,
Ignotæ Virtutis, non ignoti Virtuti;
Parem pietatem in nomine diſpari præſeferunt.
Nam Cainam lamentabilem gemitum,
Malaleel lætum Numinis laudatorem, ſonat.
Optimo nimirum peſſimoque Sæculo,
Certabant patria virtutibus vitia.
Hinc Religioſa Sethi poſteritas,
Illinc nefanda Caini genimina,
Procacitatem modeſtiæ,
Sacrificiis ſacrilegia coæquabant.
Itaque Hominem inter Homines nullum inveniſſes;
Sed vel Angelos, vel Belluas;
Aut Arâ dignos, aut Harâ.
Adeo mortale Genus,
Vel extremos Numinis amores.

Vel

Vel extrema odia promeritum,
Voluptati & mœrori
Parem Materiam dividebat.
Diviſit proinde officium pietas.
Geminosque Myſtas initiavit;
Quorum alter luctu, alter cantu litaret.
Sile jam Græcia miratrix
Democriti, & Heracliti diſparem Genium,
Poſſum melius par, divino de autographo pro-
mere.
Nam Cainam lugendo, Malaleel canendo,
Novem ſæcula confecere.
Et antiquam animam
Alter effluit, alter efflavit.
Diutius tamen vixit Cainamus:
Nam Mortalium lætitiæ ſuperſtes eſt dolor.
Denique à Cainamo Malaleel eſt ſatus:
Vera quippe voluptas, lachrymarum eſt
proles.

IARED

Digitized by Google

IARED

MALALEELIS FILIVS.

EXPOSTULATIO.

Eſt quo tecum expoſtulem, Fama;
Quæ tot prædita linguis, quot plumis,
Circa Iaredi laudes implumis es, & elinguis.
Nam præter annos ac Prolem, nihil admodum pangis.
Non annis vivunt Mortales, ſed factis.
Tu Iaredi annos prodis, facta perdis.
Quid hoc eſt aliud quàm occidere mortuum?
Fallor.
Authoritatem ex ſilentio quæris.
Ad laudum metam de compendio perveniſti,
Dum Iaredum Enoci Genitorem vocas.
Nō poterat intempeſto ſæculo tam bonus educi,
Niſi ex optimo Patre.
Quam magnum hoc fuerit, docuit mora:
Atavus enim eſſe poterat cùm Pater eſſe cœpit.
Vt non mireris tam ſenili ingenio Puerum.
Nemo ſeriùs Prolem habuit;
Nemo enim diuturniùs erat habiturus.
Feſtiva non ſunt, quæ feſtina.

Digitized by Google

Decennio parturit Elephas, ſed Elephantum.
Celeres partus velut ſibi præreptos citò revocant
Fata.
Tanti erat igitur novem ſæcula meditari,
Vt talem ſobolem de ſuo fingeret exemplo.
Omnium verò ſapientiſſimè,
Quod vix editum Aris admovit.
Novum fœnoris genus, Deo fœnerari.
Dare quod acceperis,
Vt luculentius recipias quod dederis.
Nam qui mortalis dedicatus eſt Puer,
A morte eſt manumiſſus.
Potes jam tu ſecurus eſſe de Filio, de te Filius.
Vtrique benè cautum:
Neuter ſuam flebit orbitatem:
Tu Filio ſuperſtes eris, Filius tibi.

ENOCH

ENOCH

IAREDI FILIVS

Cenotaphium.

Inanem ex auro Tumulum molire, Faber.
Et vivaci emblemate
Cæleſtem hominem cæla.
Infantulus ſingatur, Aris non Cunis reptans.
Septimus ab Adamo natus, Deo deſtinatus,
Vt in ſeptimo quieſcat Deus.
Iam adultum ſolitudini affinge,
At honeſtæ legationi decoros comparet cultus,
Aureo ſqualore lepidam maciem dita;
Argento lacrymas imitante:
Vt pænitentiam, ignotum, nomen,
Non tam ſuadeat, quàm oſtendat.
Iam ſylvis digreſſus,
Laſcivos doceat Cainitas
Cæleſtem vltionem præoccupando vitare:
Ac delere lacrymis ſcelera, ne diluvio deleantur.
Heu tardæ Mortalium mentes.
Incredulos monet, non movet:
Ac flenda vaticinans, ridetur Vates.

,‘Nimi-

Digitized by Google

„Nimirũ præcipites lentam vltionẽ nõn timent:
„ Ignari graviſſima quæque lentè ferri.
Ergo feliciori legatione ad Sethigenas miſſum ,
Quos in Angelos vertit
Ab Angelis in ſublime raptum ſculpe.
Num liquidum aera, num ætherem purum po-
Nondum liquet. (tiatur,
Hunc vtique alicubi ſculpe,
Vbi extra Mortis jacula Mortem rideat;
Et vivis egreſſus, mortuis ſuperſtes,
Solus ſibi Phœnix, juvenile ſenium trahat.
Quid agat dubitas?
Orbis ſpectator, Orbi ſpectaculum parat.
In Pſeudochriſtum pro Chriſto velitaturus,
Bellabit contra rebellem.
Et peremptus perimet peremptorem.
Hæc vbi expreſſeris,
Brevem Tumulo Epigraphen ſige.
Enochus hic non iacet.
Cum iacebit, omnes iacebunt.
Fleas, Viator, antequam iaceas.

MATHV-

Digitized by Google

MATHVSALES
ENOCI FILIVS.
LAMECH
MATHVSALÆ FILIVS.

EVCHARISTICON.

Vobis verò inclyti,
Mathuſales & Lameche,
Humana plaudant ingenia: (vocaſtis.
Qui diviniſſimam Artiũ Aſtronomiã Cælo de-
Nitebant ignita illa Sidera, & ignota.
Clariſſimus ille Populus: (batur.
Tenebrionum more per mortem bacchari vide-
Neſciebant tẽpeſtates cui gratiã haberent Aſtro.
Terrebant rudes ridenda Lunæ deliquia;
Non terrebant comatæ Cœli Furiæ, Cometæ.
Ibat immortale lumen à caduco indiſtinctum;
Et mediaſtini vapores
Inter Stellarum Patricios numerabantur.
Omnia dixiſſes errantia Sidera,
Non incedere, ſed exulare:
Omnia caduca,
Die pereunte naſci, naſcente perire:
Totum deniq; Cœlum Oceano tumulari.
Sic improvidis vita carpebatur: (ſpectabant.
Et aſſiduas Planetarum lucubrationes inertiſſimi
Vt hominum incuria, Aſtrorum injuria fuerit,
Quæ nomine carebant, vt patriâ.

Vos

Vos itaque Cæli Filij;
Stupore duce, qui optimus ignorantiæ comes,
Profanis impermiſſa penetralia rimati,
Cæli oculos Mortalium oculis oſtendiſtis.
Cœpere muta illa Sidera, deprehenſi Prothei
Suorum curſuum aperire conſilia:
Et obſcuræ temporum leges,
Admotis facibus legi.
Paucis ante diluvium ſæculis
Nata ſunt aſtra, quia nota.
Sapuit Orbis cùm ſenuit:
Cælum noſci cæpit, cùm iraſci;
Vt diſceret genus humanum quid amitteret.
Denique pereunte Mundo natæ ſunt Muſæ,
Quarum prima fuit Vrania.
Vos verò Cæli interpretes,
Paucis ante diluvium Solibus obijſtis;
Tempeſtivo præfugio in Cælum recepti.
Quaſi Homines circumvenire nō poſſent Stellæ,
Quamdiu Stellarum amici viverent.
Omnium tamen ætates eviciſti Mathuſales;
Longiore dignus ſæculo;
Niſi quæ procul de Sideribus conjectaveras,
Propius diſpicere maluiſſes. (rus Noe.
Detulit fatali Navigio vtriuſq; reliquias Naucle-
Tutiſſima prorſus Navis:
Cui magneticam pixidem ſacra ſupplebat Vrna,
Oſſa gubernaculum, ſabburram Cinis.
Suis igitur grata Vindicibus occurrat Vrania.
Muſarum parentibus parentent Muſæ.
Vos hominum linguæ in Cælum tollant,
Qui hominum oculis Cælum obtuliſtis.

MVNDI
ADOLESCENTIA
MILITES.

NOES
LAMECHI FILIVS.

Chriſti Linea.

Cahm. — Sem. — *Iapheth.*

Nembroth. — Arphaxad.

Salem.

Heber.

Phaleg.

Revus.

Sarag.

Nachor.

Thares.

Loth. — Abraham. — *Lothi Vxor.*

Iſaac.

Iacob.

T.T — Tribuni duodecim.

NOES
LAMECHI FILIVS.
ANATHEMA.

Adeſdum, Viator.
Quam cernis Tholo ſuſpenſam Trabem
Votivum invictæ Navis fruſtulum eſt;
Quæ nec velo acta, nec remige.
Semel omnes Mortales in Orbem novũ trajecit.
Mali amores bonos mores infecerant.
AEtatem vitijs ante verterant homines,
Nondum adulti, jam adulteri.
Argumentum deformitatis erat pudicitia,
Nondum pudicitiæ deformitas.
Non diligenti manu mittenda erant fulmina.
Quacumque caderent, in ſceleſtum caſura.
Eo denique ſorduerat Tellus,
Vt dilui non poſſet, niſi diluvio.
Vnus in corrupto ſæculo integer eſſe auſus eſt
Vt ſcias, magna inter Vitia (Noes.
Magnæ locum eſſe Virtuti.
Hic fruſtra auditus vindictæ Præco,
Malè feriatos diu terruit,
Sero ſupplices futuros in ſupplicio tam ſero.
Itaque deſperatâ Cæterorũ ſalute, conſuluit ſuæ.
Nam Protofabro Numine,
Vt in eluctabile Vndarum obſidium eluctaretur.
Arcam pro Arce molitur.
Ibi ſanctâ, cum Conjuge, Liberis, Nuribus,

Novus at navus abditur Nauta.
Vide quam mala fuerint tempora;
Totam Orbis pietatem trabs vna ſuſtinuit.
Ibi divino delectu Animantium vivarium fecit.
Vt reliquæ cum Hominibus perirent Feræ,
In quarum ingenia tranſierant Homines.
Increſcunt vndecunque ferales Vndæ.
Defluunt, ſuperfluunt, circumfluunt.
Vt Orci mancipia plectant, maria emancipantur,
Vt pereant Homines, tabeſcunt nubes;
Vt terras obruat, Cælum ruit.
Sorbentur cum Gregibus Populi;
Rotantur cum populis Vrbes,
Interit cum Vrbibus Orbis.
Ne quid inultũ vivat, aquæ plectuntur quæ plectunt:
Nam maria ipſa in diluvio pereunt.
Dum ſua nomina amittunt.
Quale ſpectaculum, ſi ſuperfuiſſent ſpectatores?
Sola hæc indomitum Oceanum inſedit Machina.
Alterius Orbis ſpem claudens.
Luſit annuo in naufragio centenaria navis,
Vnica in ſalo ſalus:
Donec, quæ emerſerat, emerſit Terra;
Et ſuffocatis flagitiis Orbis reſpiravit.
Itaque ſpeculatrice Columbâ, pacis internunciâ;
Omnium hominum Portitor Noes.
In Orbem alium deſcendit.
Prodiere abdita illa meliorum gentium exemplaria,
Feræ ipſæ humano ex contubernio minus feræ,
Suis ſaltibus redditæ.
Tum ex Arcâ ad Aram procedens,
Verus Deucalion,
Ætatis primæ poſtremus, ſecundæ primus,
Victimas pro naulo ſolvit:
„Et hoc Ratis reſiduum pro Anathemate ſuſpendit.
„Diſce Viator: immerſabilis eſt vera virtus:
„Medio in Ponto Portum inveniet.

Digitized by Google

CHAM.

NOE FILIVS.

DIRAE.

Voveo te tuis manibus,
Navale mancipium Chame.
Cui provida Fata,
Calidum nomen pro ſtygmate inuſſere.
Quid enim Chami vocabulũ, niſi ardor impur⁹?
Apage in Arcã illam, dignior Ferarũ conviva.
Quamquam fœdior nulla Bellua
Ex natante illo ſtabulo prodiit.
Nam illæ incluſæ caſtimoniam ſervarunt,
Tu ipſo in Salo ſalax.
Vel in Arcâ ſolutus.
Sanctiſſimam illam ſalutis onerariam
Laſcivo concubitu polluiſti.
Nec ſola hæc tua probra.
Primam Vindemiam dedicaverat Noes;
Vt triſtem aquarũ memoriã vino reſtingueret.
At indoctus adhuc lymphantẽ Bacchũ mulcere
Qui de Oceano ſiccus emerſerat, (lymphis;
Fecit in cratere naufragium.
Robuſtior quippe vini vis,
Effœtum ſenem proſtravit, nudavitque.
Parum fuit nudaſſe;
Niſi proditorũ pudor, pudoris proditor Chame.
Ad paterna ludibria Germanos convocaſſes.
Tu igitur damnoſior, an Bacchus?
Ille Patrem ſpoliat, tu ſpoliatum oſtentas:

Vterque ingratus authori.
Furiæ te omnes, inſolentiſſime Puer,
Nova purgati Orbis macula;
Et vnicum Patris malefactum.
Meritò illa derides, quæ te genuerunt:
Hoc ipſo turpia, quia genuere tam turpem.
Vtinam oculis caruiſſes, aut linguâ, (præco.
Nunc verēdę nuditatis inverecūdus ſpectator ac
Dum tegenda & tacenda, nec tegis nec taces,
Nemo te protegat, de te nemo taceat.
Vereri incipies, quem deſinis revereri.
Ibis impacto Genitoris anathemate.
Nudum & ebrium Germanis ergaſtulum.
Voto eodem Filios gignes, ſed ebrios;
Nepotes habebis, ſed nudandos.
Nam Paleſtinâ & Aſſyriâ purpurâ exuti.
Fabulam dabunt quam rides.
Quin fœdo eodē ſemini progeniti AEthiopes,
Impuriſſimi ardoris tui affricti fumo,
Mores tuos de ſuo colore teſtabuntur.
Nec in Parentis arcanis tua ſtabit curioſitas,
Nam præſtigioſus Inferorum ſcrutator,
Barbaro Nomine Zoroaſter,
Magicas peſtes Orco evocabis:
In Orcum revocandus:
Ex vndâ ſervatus ad flammas.
Dediſce, Viator, mala culpare Tempora.
Semper ſibi Orbis conſtitit.
Ter ſi diluvio mergatur,
Ter emerget impurior.
„Vitia erunt donec Homines.

NEM-

Digitized by Google

NEMBROTH CHAMI NEPOS.

Digreſſio.

Aliquid extra orbitam
De Nembrotho leges, Viator.
Ne malis artibus partum pereat Nomen.
Magna etiam infamiæ debetur æternitas.
Hic inter inhumanos immanis,
Tam corporis, quàm ſcelerum mole Terram
oneravit.
Membra leges exceſſere, vt animum caperent ex-
legem.
Impotens igitur ſui quòd nimium poſſet,
Virtutem violentia violavit!
Et Aſſyriæ ſceptrũ extorſit, vt torqueret Aſſy-
rios.
Itaque non mirere amiſſum Imperiũ impio com-
miſſum:
Minimum eſt Homines vincere, niſi Deum la-
ceſſat.
Nam primus Idololatra, & Idolum,
Divinos ſibi honores aſſeruit.
Debuerat ipſe Aræ admoveri, non ipſi Ara.
At vulgo in adulationem prono,
Belus Iupiter dicitur, verius deinde Beelzebub.
Levi diſcrimine, Tyrannus colatur, an Dæmon.
Hinc leve nomen vt ſiſtat, marmori alligat.
Nam cruentis gladiis in ſcalpella verſis,
Suam lapidibus effigiem primus tradidit.

Hærente Naturâ inter imaginem & exemplar.
Niſi quod mutuatis officijs,
Ipſe lapidi imaginẽ, lapis ipſe duritiã cõmodavit,
Et imaginis imago fuit.
Improſpera videbantur hæc ſcelera ſi perirent.
Ergo Turrim meditatur,
Quæ vltra diluvij metũ ac Mundi metam,
Trophæa cum ſideribus miſceat.
Eò crevit impietas, vt condenda Solo nomina oſtentat Soli;
Et peccare jam pudeat, niſi peccet in Cœlo.
Grandeſcit ſuis authoribus ſimilis Machina;
Gigantum Turris, ac Turrium Gigas:
Quã inſiſtere ſperat, cõtra fulmina fulminatur?
Sed ignavẽ ſuperbus Artifex, (cedit i
Dum fluminũ vires pavet, ad fulminũ ſedes ac-
Et patentiorẽ ſcopũ exhibente magnitudine,
Vindictæ occurrit quam fugit,
Confuſis igitur linguis,
Vt creſceret Moles obſtitit Cælum;
Vt decreſceret inſtitit Euphrates.
Vertitur ab imo compacta ſcopulis Babylon,
Non ſolidum opus quia ſtolidum;
Vani nominis fulcrum, nunc vanũ nomen.
Vno prodigioſa miraculo, quod ruente Turri infamia ſtetit.
Hoc te volebam parumper digredi; ad Chriſti Proavos redi.

SEM ET IAPHET
NOE FILII.
STATUAE.

Effinge mihi, divine Phidia,
Ingenuos Iuvenes duos.
Qui collectum humeris palliolum.
In nudum Patrem adverſo vultu rejiciant.
Ex vno gemini ſpirent lapide.
Vt cognatæ materiæ, nexus vnanimes fateatur,
ac Fratres.
Tam Religioſam par Fratrum.
Nec Argi oſtendent, nec Athenæ.
Nivea Paros materiam dabit:
Vt notus marmoris nitor, nitoris arcani ſit nota.
Pudibundos volo, & attonitos.
Vis tales fingere? lapideos finge.
Nam magni pudoris anteſignatus eſt pallor, ſtu-
poris rigor.
Capitalibus verò litteris hoc adjice Lemma,
Piis Fratribus,
Semo & Iapheto,
Paternæ famæ tutelaribus:
Quod Parentis nuditatem profanis oculis verberatam.

Honeſto pallij oppoſitu ſanctiſſimè protexerint:
Et infami deriſore obiurgato,
Infamiam ſui ſæculi deleverint:
Ac per ſuos etiam Nepotes,
Impuris Chami Nepotibus,
Tranſcriptæ impudentiæ multam erogaverint:
Ob eamque rem munerati,
Proiniecta veſte, regiam Chlamydem receperint;
Quot Filios tot Reges,
Orbis vniverſi Regionibus diſtribuerint.
Alter Hebræorum, Romanorum alter parens.
Hebraicæ Romanæque Eccleſiæ Protoparentes extiterint.
Humani demum Generis Servatorem
Progenuerit alter, alter coluerit.
Terrarum Orbis vniverſus,
Proſperæ Pietatis Imagine in exemplum data,
Lubens gratusque gratulatur.

ARPHAXAD
SEMI FILIVS.
SALEM Arphaxadi Filius.
HEBER Salemi Filius.
PHALEG Heberi Filius.
REVVS Phalegi Filius.
SARAG Revi Filius.
NACHOR Saragi Filius.
THARES Nachoris Filius.

CATALOGUS.

Quidquid ſexcenti ſoles dedere Sanctum,
Catalogus hic dabit:
Reliqua devoravit oblivio. (natura,
Servati debuerant germina, Servatorem germi-
Hæc illa renovati Orbis innocentia
In Arphaxado, Salemo, atque Hebero;
Qui ſuos ſibi montes pro meta poſitos rati.
Tamdiu curis, quamdiu curioſitate vacarunt.

Itaq; ſuorum littorum cunabulis appoſiti.
Vbi naſcebantur creſcebant;
Vbi creſcebant denaſcebantur.
Hoc beneficio diluvium profuit, (pſit.
Quòd erectis montibus, ambitionem circumſcri-
Sed nimirū bonis ſtirpibus agnaſcuntur ſtolones.
Creverunt Chamitarum corpora animis majora,
„Nam peſſima ſtatim adoleſcunt.
Crevit proinde ſpatij neceſſitas, & imperij fames,
Finitimique vocabuli authoritate,
Ius & vis pro eodem accepta.
Tunc orti legiſlatores cùm mortuæ leges:
Tunc ſcripta Iura cùm proſcripta Iuſtitia.
Hinc nata militaris diſciplina, Ars moriendi.
Eoque inſolentiæ ventum, (mereri,
Et glorioſus haberetur Cælum aggredi quàm
Ac Deum adoriri, quàm adorare.
Obſtitit Numen audacibus cœptis,
Faceto & inſigni commento:
Dum patriam Hominum vocem
In ignota comminuit idiomata.
Tyrannidis miniſtra lingua eſt:
Hanc Deus multavit cùm mutavit.
Solvitur enim mala Reſpublica, cùm dividitur.
Profuit hoc tamen Orbi ſupplicium;
Dum enim repentè Barbari,
Inter tot linguas viderentur elingues;
Inutili jam convictu,
In hoſpitium hàc illàc quæſitarunt hoſpitium.
Diſtributa ſunt igitur cælitus exilia quæ coleren-
Quâ neceſſitate (tur.
Naves,

Naves, mobilia Mortis domicilia, compactæ
Hinc Maria Monſtris, Sylvæ Feris ereptæ.
Denique vnâ ex Chaldæâ
In Regiones omnes traductæ Coloniæ;
Et animatus eſt Orbis.
Solus Heberus Hebræorum Pater, & Iſagogus
Patrium Solum, vocemque retinuit;
Et in pectoris ſacrario, (vit.
Natale idioma, vt divini oris Oracula conſerva-
Natus Hebero Phaleg: (ſignata.
Cujus nomine linguarũ diviſio memoriæ con-
Succreverunt Revus, Sarag, Nachor & Thares:
Quorum laudes ſiluit Moſes,
Ne magni Abrahami laudibus obſtreperent.
Itaque de Abrahamo vt loquamur,
Cæteri ſileantur.

oogle

ABRAHAMVS THARÆ FILIVS.

NARRATIO.

Abrahami geſta narro; Viator audi.
Hic in Chaldæa natus,
Cum inter Siderum cultores, Auctorem Siderum (coleret,
Patrium Cœlum amittere maluit quàm adorare.
Profugus igitur & palabundus,
Vt famem averteret, propè famam evertit.
Nam Cõjugis ſpecies Abramo periculo fuerat,
Niſi Abrami ſolertia, Conjugi ſaluti fuiſſet.
„Vſque adeo mala ſarcina eſt pulchritudo.
Eò igitur perfugiens, vnde profugerat;
Ex Egypto in Cananitidem redux,
Aram poſuit, quietis arrham.
Lothum habuit Fratris Filium;
Cui, permixtis divitiis, commercia nexuit.
„Societate creſcunt opes; ſed opibus decreſcit ſocietas.
Crevere cum prædiis famuli, cum famulis rixæ.
Nec geminum ſolium, vnum capiebat ſolum.
Itque cum affinitas confinium non pateretur,
Terram partire maluerunt quam corda.
„Sed hæc humanarum rerum neceſſitas;
„Sociata augeri, aucta dividi, diviſa perire.
Ergo amœniſſimam Pentapoleos regionem
Tyranni quatuor populantes,
Lothum abducunt.
Perierat Loth, niſi Patruum habuiſſet,

Qui

Qui ſervis trecentis ſub vexillum collectis.
Tot Hoſtias, quod hoſtes jugulavit.
Quis jam trecentos narret Lacones,
Qui non ſe numerant, ſed æſtimant?
Plus egere Abramo Duce totidem vernæ.
Vnam illi repreſſere aciem, hi quatuor oppreſſere.
Adeò facilè militant, qui Deũ habent comilitonẽ
Sic inter Mortales Abram floruit, ſed mortalis.
Infelix erat felicitas, qui non habebat hæredem.
Nam, vnâ Nominis illecebrâ.
Abramus erat, non Abramus;
Pater videlicet ſine prole.
Erogare illi omnia voluit Deus,
Vt aliquid eſſet quo Deum rogaret.
Rogando, Iſmaelem orbitatis ſolatiũ ex Ancillâ ſuſcepit
Sed nondum ſatis.
Invidioſa erat Cõjugis ſterilitati Ancillæ fæcunditas
Liberis egebat tanta fortuna, nõ libertis.
Itaque vt nihil jam à Natura deſideraret,
Nihilque Naturæ deberet,
Rogando, de ſterili Conjuge Iſaacum ſuſcepit.
Sed carò emit tam carum pignus:
Ipſum quippe ſenectæ gaudium.
Suâ jubetur dexterâ jugulare.
Lucroſo nimirum periculo,
Nam pro ſobole oblata ſtellarũ numerum æquaturus.
Ex Abramo ſit Abrahamus,
Ex inani Patre, multorum Pater.
Quæris quam magnus fuerit?
E ſinu metire.
Omnes probos gremio excipit,
Exceptos omnes, Beatos facit.

LOTH
ABRAHÆ FRATRIS FILIVS
TOPOGRAPHIA.

Sulphurea, Viator, quã cernis Lacuna, Pentapolis
Quinq; olim Regibus beata ſedes, (experti.
Nunc fumoſũ famoſi Cupidinis buſtũ, ſuas faces
Inverſis huius ignibus reſolutæ nubes;
Imbres in flammas verterunt.
Vt contra naturam laſcivitum non dubites;
Naturæ legibus ita perverſis.
Nam contra Naturæ inimicos, inimicæ fœderan-
Ignis, & Imber. (tur Naturæ.
Sic flendos inter luſus,
Igneâ procellâ afflati Cives omnes,
Præpoſteræ arſerunt vt amarunt.
Immo, geminato miraculo,
Ignis ex aquâ fluxit, mox aqua ex igne.
Ambuſtam quippe Regionis faciem
Pigrum delevit Mare; vero nomine mortuũ,
Cocyto ſimile, vnde orta Venus.
Ita profanæ Vrbes poſt incendium naufragæ,
A Vulcano mortẽ, à Neptuno tumulum habuere.
De more: (vndæ.
Nam Cupidinis flammas lacrymarum ſequuntur
Nulla igitur his Ceres, nec Cereris Comes.
Caſſæ tantùm fruges,
Et poma præſtigioſa colore blanda,

„In

Digitized by Google

„In exemplum voluptatis; quæ foris nitida
„In pœnitendum mox cinerem vaneſcit.
Lætior illa Inſula, Lothi ſedes ac Domus fuit.
Qui ſolus æruginoſo ſæculo purus, igne non e-
Soluſque incendio ſuperfuit, (guit;
Hunc ſuavi cum Vxore, ac Gnatis duabus,
Angeli de Hoſpitio grati, vindicavere.
Lege datâ ne Patriam à tergo reſpicerent.
„Adeo divina judicia humanis oculis interdicũt
Vel averſa Venus miſerationem demeretur.
At Fœminæ illiciuntur vetando: augente volu-
ptatem periculo.
Hæc, clivo in iſto reſtitans, dum ſe vertit, in lapi-
dem vertitur falſum,
Digna ſigillaria quæ in ſulſis mittantur.
Hoc in monte abſtruſus reſpiraverat Loth:
Filiarum comitatu Vxoris jacturam leniente.
Sat felix quod cariora flammis exemerat:
Neſcius heu puellarum ſinu pejora incendia fo-
Quæ diu clauſa ruinam faciunt. (veri;
Hæ ſe virorum generi ſuperſtites ratæ,
Virginitatis tædio, maternũ thalamũ ſcandunt.
Nimirũ feſtivę hilaritatis ſpecie Geniũ ſoluturæ,
Pleniores calices Patri propinaverant. (reret.
Vt Veneri lenociraretur Bacch⁹, & ignis in igne fu-
Hinc nefandæ Bacchantes, ebrij Genitoris imple-
xæ amplexibus,
Fœdis Liberalibus, fœdiora miſcent Floralia.
Oh, poſt illum ſalem, adhuc fatuæ Sorores;
Debuerant Matri conformari:
Quæ niſi eſſet ſtatua, nunc fieret.

Verum

Verum eſt quod ajunt; lethalibus floribus vitē;
Cum Virgineos necuerit flores.
Infelix Genitor; cui flammæ ſervatus?
Ignem fugit, & ſecum tulit in dolio.
Felix tamen, quod gemina inter ſtupra caſtiſſim'.
Salvâ honeſtate filias fecit Matres.
Nam clamdeſtino Vini philtro obſtupefactus,
Baccho, Nocte, Somno, ter cæcus,
Inceſtum furantes Filias non ſenſit.
Vt non abſurdè afferatur Somnus Paſiphaæ Ma-
Cum & inceſtificus eſſe poſſit, (ritus.
Licet hoc [illegible]iam miraculis adnumerare,
Carneam ſtatuam, dormiendo gignentem.
Ergo vtraque concepit rivalis Soror.
Et vtraque ſuum peperit fratrem:
Quorū alter Moabitis, alter Ammonitis nomen
Olim Iſacidis infeſtum genus;
Quale tali thalamo i[illegible] gignitur.
Perge Viator.
Citra fabulam tres fabulas tenes,
Phaetonta, Nioben, Myrrham.

LOTHI VXOR.

METAMORPHOSIS.

Quam ſtupes muliebrem Statuam
Tanto artificio fictam,
Artifice caruit.
Genita fuit, & ſine ſcalpello ſculpta.
Et quod impenſus mirere,
Olim ſpirabilis, & loquuta.
Brevi, fœmina fuit.
Dicerem, eſt.
,,Niſi prodigium videretur,
,,Fœminam eſſe, & tacere.
Gorgonium vidiſſe illam putas?
Aut Ciconum fontem bibiſſe?
Erras: Seipſa finxit,
Nam contra Divinum præſcriptum
Dum patriam ſpectat, ſe amiſit.
Sola igitur Mortalium, nec Imaginis egens, nec
Ipſa ſua ſtupiditatis Imago. (Sepulcri.
In ſemitâ hæret.
Et in ſuâ Statuâ tumulatur.
Licet igitur intra Metamorphoſes numerare
Fœminam ex verâ fictam.

Imò

Digitized by Google

Imò nunc veram, quia fictam.
„Nam quid in fœminis videas, niſi fictum?
„Itaque mentiri ſolita, ſeipſam mentitur.
Mortua Vivam ſimulat, vel Viva mortuam.
Magis mirere,
Quod inſulſa, ſalſum migravit in lapidem:
In ſale mortua, quo viva carebat.
„Sic ſolent fœminæ: ſapiunt cùm pereunt.
Abfuge hunc ſalem, ſi ſapis, Viator.

ISAAC
ABRAHÆ FILIVS,
TRAGOEDIA.

Adeſte Cives.
In Monte Moriàh Tragœdia dabitur.
Cui nihil ſimile dedere Athenæ.
Idomenæus, & Agamemnon fabulæ ſunt:
Et ſi confero, mihi frigent.
Protaſin aget Numinis Internuncius;
Qui Iſaacum patriâ jubebit dexterâ immolari.
Diſtrahetur infelix Pater inter filij vel fidei jactu-
ram;
Aut incredulus futurus, aut crudelis,
Atque vt totas ærumnas ſecum tractet,
Ad ignotam procul Aram peregrinabitur;
Vt ſingula per veſtigia gladium parans,
Locum omnem horreat, dum locum ignorat:
Toties nectus antequam necet.
Epitaſin aget Iſaacus:
Spes Patris, ac timor: Cœli munus, & muneris
pretium.
Tot victimis à Patre expetitus, nunc Patris victi-
ma: (Virum.
Quem Deus fœneratus eſt Puerum, vt repeteret
Vterque procedet ſuorum myſteriorum Sacrifex:
Hic lingua geſtans, quibus inardeat,
Ille facem, quam poſteritati ſubjiciat.

Nam

Nam totius Populi Caput de capite periclitatur.
Iam ad mæſtam cataſtaſim venietur.
Hanc vterque perſolvet;
Dum Arâ poſitâ compoſita ſtrue.
Diſcet puer ad ſe pertinere illum gladium.
Ambigeres flebilior ne Sacerdos, an Victima ſit.
Niſi quod mollius eſt amanti,
Mortem impetrare, quam imperare.
Iam in ore primo ſtat anima:
Iam gladium alter, alter jugulum nudat:
Iam morti acerbiſſimæ nihil deeſt, (ipſa.
Præter id quod Mortis acerbitatem adimit, Mors
Sed cataſtaſis horrorem læta excipit cataſtrophe:
Dum momento eodem,
Imperium Deus, ferrum Genitor, revocabit.
Itaque ad fortunatum Rebeccæ connubium ſervatum Puero;
Fœdus Aries pro ſuccedaneâ Victimâ Aram imbuet.
„De more Numinis, qui bonis minatur, malos perimit.
Sic Iſaacus iterū natus, Abrahamus iterum Pater,
Vterque Actor, corollam ferent.
Agetur Tragœdia ludis verè Olympicis.
Modos facient Cœleſtes Chori.
Spectante Cœlo, Actore Homine, Authore Deo.
Qui veræ cædis progymnaſma, fictâ in cæde meditatus,
Eodem in Monte Filium immolando, Tragœdiam explebit.

IA-

IACOB ISAACI FILIVS.

MONITA.

Habes, Viator,
Tot in Iacobo documenta, quot geſta.
Hic in ſterili conjugio divinitus impetratur.
Diſce per vota quærere quod optas.
Nam magnum aliquid porrigit Cœlum, cùm fle-
ctitur,
Iam in gemino tumente fœtu, Iacob optimus,
Eſau peſſimus,
Feliciſſimã ſimul, & miſerrimã fecere Matrem.
Diſce quam finitimum Virtuti ſit vitium:
Dum mali bonis agnaſcantur.
Sed ô prodigia! Rixantur Pueri antequam pro-
deant;
Et gladiatoria Palæſtra vterus eſt. (tere.
Tumulus eſſe poterat, ſi magna odia poſſent la-
Diſce quam præmaturè ſe prodant pupillorum ingenia.
Ergo ex pellibus in aciem deſcendunt: ex vtero
in Orbem.
At primas obtinuit Eſau, hærente ad calcem Ia-
cobo.
Diſce commune rerum fatum.
Vt dignitates indigni rapiant, non ſervaturi.
Vagus enim venator Eſau, rabidã inſtinctus fame
Fla-

Flatulenta edulia Sacerdotio paciſcens.
Fit ex Domino Verna.
Diſce quàm ſtolida ſit improbitas.
Nam irretitus ſuamet arte venalis venatór.
Cum ad eſcàm involat, libertatem amittit.
Conſpiràvit in Iacobi gloriam
Matris acumen, & Patris cœcitas:
Dum Pius impio ſimilis,
Paternæ dexteræ ſubrepens, primatum ſubripit.
Et Eſau capitur dum Feras capit.
Diſce tua iura ingenio promovere:
Humanus enim mentis acie vincim⁹, quã Ferri.
Iam Fratris iras vt fugiat Iacob, patriam fugit.
Et ſollicitudines per ſollicitudines mulcens,
Exitium declinat exilio.
Diſce quàm arduum ſit Fratres componere, niſi dividas.
Magnus ex odio Iacobi labor; major ex amore.
Rachelis conjugium, (mercatur.
Vnam videlicet ſervitutem ſeptenni ſervitute.
Diſce amoris nequitiam; qui Sapientes dementàt.
Impoſuit Iacobo Labanus,
Dum pro pulcherrima, lippam ſuppoſuit,
Bis igitur vt nubat, bis ſervit:
Et liberos vt acquirat, libertatem amittit.
Diſce quid avaro fidas, ſi ſanguinem ſudoribus vendit.
Sed opportuna Soceri importunitas Genero fuit.
Nam ſterilem invenit pulchram, deformẽ frugi.
Diſce humanarum rerum vices!
Spem fallit ſpecies, vtilia ſunt quæ ſpernantur.
Infelix igitur Rachel vt prolem pariat vota concipit:

Fe-

Digitized by Google

Felix niſi litaſſet.
Nam animam ſimul, ac Beniaminum enixa,
Vitam amiſit cùm dedit.
Diſce quàm noſtra nos prodat Cupiditas:
Perierat niſi pareret: perijt quia peperit.
Iam Natorum ac Pecudũ Gregibus auctus Iacob,
Soceri auget invidiam.
Diſce quàm magnum ſit infortunium magna fortuna.
At malùm malo mutatur,
Dum à Socero lapſus, in Fratrem relabitur.
Sed inter furem, ac furentem medius,
Illum donis vincit, hunc donis.
Diſce quàm ſecura munimenta ſint munera.
Nam ferro invictos, auro vinces.
Vltima reſtabant tentamenta Virtutis.
Soceri aſtu, Fratris æſtu inconcuſſus,
Natorum flagitiis concutitur:
Cru[illegible]nto Ioſephi ſpolio deceptus,
Fictam cædem veris lacrymis luit.
Diſce, multiplici ex connubio plus doloris quàm ſolatij progigni.
Redijt tandem felicitas ſera, ſed ſeria.
Læta enim ac tragicâ agnitione,
Dum Beniaminum repetit, Ioſephum reperit.
Itaque inter Filios duodecim, oſcula, & Anim[illegible]os dividens,
Ingenti felicitati ſuccubuit.
Diſce Virtutis leges, Viator;
„Verè vt gaudeas, diù lugendum.

oglc

TRIBVNI XII. IACOBI FILII.

SOMNIUM.

Suavis futurorum interpres Somnus,
Vel Ioſepho ad Cœlum rapto,
Vel Cœlo ad Ioſephum delato,
Talibus Oraculis puerile pectus implevit.
Huc nobilis infans, (culum, vide.
Signiferum illũ Orbem, Phæbi Phæbesque curri-
Vbi Aſtra duodecim, tempeſtates alternant.
Veſtræ familiæ vides Emblema.
Hic Signorum Princeps, ac vernæ fœcunditatis
antiſtes Aries,
Te tibi oſtendit.
Cui Primigeniorum dignitatem
Naturâ negatam Virtus dabit:
Cùm ex famulo Princeps.
AEgyptum ditabis, ab AEgypto ditabere.
At ille toroſus, & aratro ſacer *Bos*,
Iſſachar eſt:
Qui oneris quàm honoris patientior,
Vectura vectitans, juge perferet jugum:
Iam *Geminorum* Fratrũ nodus Beniamino aſtruit.
Vero Philadelphiæ exemplo.
Vnico tecum animo, quia ab vnico vtero.
Iam verò ſub æſtuoſum tropici limitem.

Refugus latibulans *Cancer*,
Nephtalis eſt, à recto retrogradus.
Nec ſervile ingenium mirere, de Servà natum.
Cernis ſubinde jubatum radijs *Leonem*,
Magnanimum, victor, ſtrenuum caput?
Hæ Iudæ dotes; (talis dabit.
Qui nomen Genti, ſceptrum Regibus, Meſſiæ na-
Virginem verò,
Solivagum, ſeverum, ſed caſtum Sydus,
Ad Levim referas.
Quem pudicitiæ amor vltorem libidinis faciet,
Ac Tribu ſoloque dimotum, aris Temploq; ad-
movebit.
Danum æquiſſimum Iudicem; *Libra* præſagit:
Quæ noctem diemque, hoc eſt pœnas & præmia,
Pari lance ſuſpendit.
Cernis ne *Scorpionem* illum truculenter blandum,
Ore innocenti, nocente cauda?
Simonis perfidiam notat:
Qui vel ſuo proditor nomini
Paci verba, dexteræ telum aptans,
Credulo Sichem, citius jugulato quàm jugato,
Nuptialem ipſam facem ſupponet.
Nec melius ex *Centauro* præſagium:
Hinc humana ſpecie, inde equina laſcivia bifor-
Rubeno reſpondet. (mis,
Tantæ humanitatis, vt tuo funere pollui nolit:
Tantæ laſciviæ, vt Patris thalamos vltrò polluat.
AEquè pius dum Fratres ſervat,
Ac impius dum Fratres gignit.
Pari igitur præmio pœnâque dignus,
Primo-

Primogenitus naſcitur, primogenita amittet.
Euge, fœdiſſimum *Capricornũ* cũ Gado conferas:
Deformes, ſed vniformes.
Nam Martis ille ac Maris turbator.
Campos cædibus, freta tempeſtatibus aſperat.
Hic Sociorum quietem mouebit:
Ditiones ſeditionibus agitabit.
Contrà verò,
Regius hic Miniſter *Aquarius*; Azeri ſchema eſt:
Qui de gregali ad Regalem ſedem vocatus,
Regum animos tractabit, iras mulcebit.
Piſces demum, lubricæ Maris animæ,
Zabulonis ſortem pingunt.
Qui piſculentam ſortibus oram,
Diuitias ac delicias comparabit.
Hæc veſtræ fortuna Domus;
Cœli filia, Cœlo nixa, cum Cœlo duratura.
Quid enim Cœlum, niſi myſteriorum Pictura?
Hæc vaticinatus Sopor, euanuit.
At experrectus Ioſeph,
Suo Somnio Fratres fecit inſomnes.

[illegible]

Digitized by Google

63

MVNDI
IVVENTVS.
DVCES.

Digitized by Google

IVDAS
IACOBI FILIVS.

Chriſti Linea.

Ex Levi Iuda Fratre. | *Ioſeph Iuda Frater.* | Phares. | *Ex Dan. Iudæ Fratre.* | *Ex Eſau Iacobi Fratres*

Moſes & Aron. | *Ioſues.* | Eſron. | *Samſon.* | *Iob.*

Gedeon, Ramus.

Iephtes, Aminadab.

Naaſon.

Salma.

Booz.

Obed.

Ieſſe.

Digitized by Google

IVDAS
IACOBI FILIVS.
Etymon.

Tertium vides Orbis Parentem, Viator.
Qui fati conſilio nomen à laude ſortitus,
Gerendorum præſcium, geſtorum pretium.,
Id meruit adultus, quo donatus eſt infans.
Ergo ne ſilentium rapinæ damnetur,
Suam Iudæ Etymologiã pro præconio reſtitue.
Animum illũ cellebra magnũ, ſtrenuum, juſtũ:
Magnitudinis fuit,
Quod Patri ſe Vadem pro Beniamino devovit:
Certus aut raptum reducere, aut raptorem.
Strenuitatis, quod hoſtiles ſectas hoſtiliter inſe-
ctatus,
Bella exercuit pro venatu.
Iuſtitiæ, quod ignoti inceſtus ſe conſciũ noſcens,
Brevem luxum diu luxit. (tum,
Has vt laudes vnico vocabulo conſtringeret Fa-
Iudam vocavit.
Migravit in ſtirpem tanti nominis teſſera:
Nam Iudæ Tribus, Tribuno ſimilis,
Iuſtitia, ſtrenuitate, magnitudine cæteras vicit.
Hæſit nepotibus avita gloria pro ſtimulo.

Qui ne nomini impares arguerentur,
Numini pares eſſe debuerant.
Eodem tituli augurio Regia dignitas fulſit:
Quæ primogeniti annis debita, indebita vitijs,
A Rubeno ad Iudam, ab Evirato ad Virũ, tranſfugit.
„Adeò faciliùs eſt nanciſci Reges, quàm naſci.
Hujus imperio nullum majus.
Nam longâ perpetuaq; Regum lineâ decurrens,
Denique in Dei humeris ſedit.
Ita Iudæ folium fuit altius Sole.
Nec cæco providentiæ myſterio,
In *Iuda* nomine infandum Dei nomen invenias.
Addito *Delta*, quod *Ianuam* ſonat.
Nam divinitati ad Mortales ingreſſæ,
Iudæa Virgo Ianitrix fuit, & Genitrix.
Quanta hæc Iudæ Gloria, quod ſui Author Authoris
Numen numeret inter Nepotes, & Iudæus dicatur Deus.
Sed heu miſeræ vices!
Tanti nominis laudem ſimile nomen inficiet.
Surget *Iudæ* Antagoniſtes Iudas.
Hic numen edet, ille prodet.
Sanctumque os putri violans oſculo,
Suúmmet nomen contaminabit.
Diſce Viator avitos jactare faſtos.
„Hominum eſt Virtus non Nominum.
Nam totidem litteris Meſſiæ Patrem appelles, & Parricidam.

IO-

IOSEPH
IACOBI FILIVS.

EULOGIUM.

Dulces Rachelis primitiæ Ioſeph,
Vt primus evadat, vndecimus naſcitur,
Egregium aliquid meditante Naturâ,
Quæ tot exẽplaria delineavit, vt vnũ abſolveret.
Paternæ virtuti, maternæ pulchritudini cõpar,
Vt impares Fratrũ mores de ſuo Typo corrigeret
In ſopore Vigil,
Pingente Somno, futuræ dignitatis expreſſit ima-
„Sed periculoſa res eſt eminere. (ginem.
Per cognatum livorem
Vivus humatur, exhumatus divenditur.
Infelix Puer,
Vel perimatur ne imperet, vel ſervetur vt ſerviat,
Bis infelix,
Ab Eunucho emitur, vt ſerviat Fœminæ.
Ter infelix,
Purus impuræ ſervit, ingenuus captivæ:
Nam liberali mancipij ſpecie Domina capitur.
Hic inhoneſtum thalamum fugit:
Sed voto repugnat forma, pudore aucta:
Itaque inverecunda procacius perſequitur vere-
cundum. (fugit:
Hic Domino, quàm Dominæ obſequentior,

Illa deniq; impudētiæ impudicitiâ ſuffragāte,
Arrepto pro Iuvene palliolo,
Indicium criminis inſonti obijcit.
Quid multa? favor ſequitur reā, reatus inſontem.
Itaque liberalius ducens Ioſeph,
Servili compede, quā herili amplexu conſtringi,
Carcerem ſubire maluit, quam mereri.
„Sed Virtus quicquid intrat condecorat.
Læta ac mæſta ſomniante Pharaone,
Vt ambages ſolvat, vinculis ſolvitur.
Anguem diceres per latebras tractum,
Vt exiret nitidior.
AEgypti fata denuncians, AEgypto præficitur.
„Nemo enim melius proſpicit malis, quam qui proſpicit mala.
Itaque ore affirmato, refirmato præſagio,
Nunc ferax, nunc ferox tempeſtas
Septennem fertilitatem ſeptenni fertilitate devoravit.
Nepos nimirū Natura cùm prodigit, decoquit,
Hinc optimus Promus-Condus Ioſeph,
Frumento gravidas Pyramides pandens,
Calefactâ annonâ promit quod tepente condiderat.
Ita AEgyptiæ Pyramides, jam ſepulcra, mox (horrea.
AEgyptios alunt quos tumulabant.
Tunc Aſia in AEgyptum emendicante.
Frumentatores Fratres agnoſcit Ioſeph.
Pia Fati Talione?
Vt ab eo vitam emerent, quem vendiderant.
Dulciorē tamen agnitionē ſimulato facturus jurgio,

Ceu

Digitized by Google

Ceu furto deprehenſo, ceu fures cõprehendit,
Pari violentia amorem pectore, carcere Fratres,
„Sed lubrica res eſt Amor: (includens,
„Medullis coercitus pupillas rumpit:
„Cæcusque per oculos viam rimatur.
Lætas igitur liquatus in lacrymas Ioſeph.
Suis ſe proditoribus prodit.
Cœlum diceres illam domum, Aſtris duodecim
Sed ſine Sole, dum ſine Patre, (lætam
Qui demum accerſitus, totam fortunã ſerenavit.
Omnia recuperaverat præter Patriam.
Huic oſſa legavit pro Oraculo:
Vbi, poſt obitũ peregrinatus, tandem quievit.
Semel mortuus,
Bis tumulatus,
Ter fletus,
Quater felix.

PHARES
IVDÆ FILIVS.
PRODIGIA.

Adoleſcens quem cernis, Phares eſt:
Matris incæſtu, Patris adulterio ſatus:
Parentum dedecus, Nepotum decus.
O Prodigium!
Duos fleverat Viros, eosque Leviros Thamar.
Tertio deſponſa Fratri, & fraudata.
Ne orbitatem fleret, (ratur.
Fraudulentâ libidine, ab Iudâ Socero Prolem fu-
Nam pellax Pellex.
Proſtituto corpore, non vultu.
Filium concepit Mariti Fratrē, ignota Nothum.
O dirum Prodigium!
Obſcuri ſceleris palam convicta Meretrix,
Accuſatore vtero, Socero Iudice, ad flam̄as trahi.
Vt Veneris crimen Vulcanus plectat; (tur;
Et flammam expiet flamma.
Sed productis ſcortationis præmiolis,
Sigillo, ſudario, baculo;
Reum Iudicem convicit rea.
O implexum Prodigium!
Sanctū adulterio miſceri, adulterio ſanctū gigni.
Imò vnico adulterio bis adulter Iudas,
Crimen geminat:
Quippe vnico incæſtu, geminos gignit.
O Probroſum Prodigium!
Gemello inſtante partu,
Exertam Zaræ dexterā purpura diſtinguit Obſte-
trix.
Purpu-

Purpuratâ dexteram in vterum revocat Zara:
Et poſterior Phares prior oritur,
O Divinum Prodigium!
Quid monſtri ferunt hæ vices?
An purpureum vinculum.
Vt Aegyptiæ captivitatis omẽ exhorreat infãs?
An penitus in vterum reſilit.
Vt purpuream Regni notam oſtendat Fratri.
Cui divinæ ſtirpis authori debentur primæ?
An quòd auroræ plagam ſignificet Zara,
Purpuream auroræ notam coruſcat,
Vt Solis inſtar procedat Phares?
An gemini Populi præpoſteræ notantur ſortes?
Nam qui legem primus accepit,
A legis actis manum retraxit.
O Felix Prodigium!
Nemo vtilius peccavit, quàm Thamar.
Nam legitimâ areſcente Iudæ Prole,
Tota Iudæorum Regum Sylva
De ſpurio hoc Stolone propagatur.
Pro Provindentiæ Conſilio:
Vt decolor Hebræorum purpura
Haberet vndè erubeſceret:
Et Regali Throno oppoſitus Thamaris Thorus,
Tyrannicum typhum excuteret.
O maximum omnium Prodigium!
Regia Christi Gentilitas hoc probro ſuperbit;
Et Virginei partus Aviæ, iactantur inceſtæ,
Dum Chriſti Genitores ex Thamare dicuntur Nati,
Sive id augendo Divinorum natalium ſplendori:
Nam fœdiore nebulâ clarior elucet Iris.
Sive minuendæ ſeveritati:
Dum criminum Vindex criminoſos invenit
O læta Prodigia!
Abi Viator, & ſpera.

IOB
ESAV PRONEPOS.
MONOMACHIA.

In arenam, ô Cives:
Gemini congrediuntur Athletæ,
Orientis alter, alter Occidentis ſolis Imperator;
Iob, & Dæmon.
Simplicem illũ videbitis cũ multiplici Hoſte pugnantem.
Illum ſemper eundem; hunc ſemper alium:
Qui formâ carens, formas alternat.
Sed proderit Iobo adverſarij varietas,
Toties vnum triumphaturo.
En mollium ſabæorũ ſpecie ſimulatus Hoſtis,
Iobi Boves prædatur.
Hæc prima Dæmonis velitatio; Robur enervare delicijs.
Sed irrito eventu,
In flammam mutatur flammarum hoſpes:
Et Cœlo cadens, vbi ſtare non potuit,
Incendit quacunque incedit;
Et Paſcentes oviculas igni depaſcitur.
Hinc Magicum Chaldæorũ agmen mentitus,
Camelos cum rectoribus corripit.
Suſtinet hanc jacturam divinus Pugil;
Qui opibus impeditior quò ditior,
AEque beneficium vocat Numen, ſive afferat, ſive auferat opes.
Sic prædonẽ angit, dum de prædâ nõ angitur.

Hacte-

Hactenus proluſit aggreſſor : jam propius,
Vt Regiam evertat inventum vertitur :
Nil enim aulæ nocentius vento.
Omnes turbat hic turbo præter illum cui nocet :
Qui ruinas inter infractus,
Latiore Cœlo fruitur dum tecta ſubſidunt.
Sed majores ciet lacrymarũ nimbos hic ventus.
Dulcem ſenis ſobolẽ inter epulas ruina ſepelit.
At facilius terram movet, quàm Iobum :
Qui ruente familia ſuſtinere poteſt orbitatem.
Spoliato quid ſupereſt ? Vita.
Hanc Tortoris Imagine cruciat, non rapit :
Vt intra corpus, & cadaver medius,
Iob vitam optet, vel Mortem.
Iob neutram curat.
Et ante Numen cadens, æmulum ſternit, dum
ſternitur.
Debellaverat ; niſi defeſſus Antagoniſta,
Deteriorem ſibi vicariũ ſufficeret, Fœminã,
Viro igitur Vxorem delegat; (deat ?
Quæ poſtremã ſuis malis imponere manum ſua-
Et Mortem Morte antevertere.
Beneficã crederes hanc Maleficã niſi eſſet Vxor,
Cui luxus eſt debili marito carere.
Detrahit hanc pietatis larvam Mariti pietas :
Ac linguam linguâ retundens,
Vivere mavult, inviſus Conjugi ac ſibi ;
Totieſque Hoſtem verberat, quoties ſpirat.
Et nihil amaturus præter Deum, Mortẽ etiã odit.
Nam poſtremis in malis,
Fortius eſt Mortem arcere, quàm arceſſere.

Iam

Iam inter rapinas & ruinas nudus, palmam tenet.
Sed ipſam in palmam victus involat Dæmon:
Et vltimos conatus adhibet, amicorũ probra.
Hi tantâ virtute amaris ſalibus reſperſâ,
Famoſis carminibus Victoris famã corrumpunt.
,, Habet hanc felicitatem noviſſima calamitas,
,,Quòd invidiã extinguit: hoc vno invidenda.
Iob omniũ miſerrimus, invidos habet amicos
Nimirum Poëtas,
Tam malè mordaces, vt vel vlceroſũ mordeãt.
Adeò inter aulicos, Virgines Muſæ laſciviunt.
Evicit extremum hunc laborem ſtrenuus Iob.
Qui contemptus & contentus, Hoſtes Hoſtiis lu-
Hic toto Cœli Theatro plauſus excitus. (ſtrat.
Nec minori præmio, quàm prælio,
Regno, liberis, opibus, duplo auctior,
Suos ipſe luctus cecinit.
Et calamitates calamo felices fecit.

ESRON

Digitized by Google

ESRON
PHARESI FILIVS.
RAMVS ESRONIS FILIVS.
AMINADAB RAMI FILIVS.

Aulicismus.

Aulam eſſe Auram,
Trium viratus hic docet;
Aulicæ fortunæ levitatem expertus;
Quæ cum Eſrone proceſſit,
Cum Ramo ſtetit,
Cum Aminadabo receſſit.
Nemo igitur Eſrone felicior Aulicus.
Nam cum injuria Sideris depulſa Ceres,
Aſiam, atque Africam fugeret;
Et areret quicquid araret:
Eſron in AEgyptum receptus,
Regnante Amoſi Pharaone, proregnante Ioſepho Patruo,
In ſolivago Thebaidis ſolo cælitum vitam vixit:
Vrbicas delicias nactus inter Agreſtes.
,,Candida enim felicitas mapalium fumo non tingitur.
Senſit Colonorum innocentiam Canopi Tellus:
Quæ regali Iudæorum vomere exculta,
Vota frugibus anteivit,
Ac nihil debuit Nilo.

Certa-

Certavit cum agrorum fœcunditate Agricolarũ
fœcunditas
Nam exiguus Iſraelitidum cætus
Prodigioſâ ſuperfœtatione implevit AEgyptum.
Dubitas quantâ vi ſoboleverint?
Vna Iudæ Tribus quinos in AEgyptum deduxit
Intra octogeſimum luſtrum, (Pueros.
Septuaginta millia bellatorum diduxit.
„Adeò clementiâ Principis propagatur Reſpu-
Et favonius conceptui favet. (blica;
Hactenus cũ ad venâ Eſrone velificata felicitas,
Cum Ramo indigenâ ſubſiſtere cœpit.
Nam ab Amoſi ad ſuccedaneos Pharaones,
AEgyptio deſultante Sceptro;
Ioſephi merita cum Ioſepho funeravit oblivio.
Hoc aulæ ingenium: (tur.
„Malefacta in ſaxo; Benefacta in aquis ſcalpun-
„Et cum beneficiario interit beneficium.
Tantam igitur Iudæorum fortunam
Sequuta, vt ſolet, invidia:
Cui omnia ſuſpecta, niſi deſpecta.
Noviſſimæ igitur calamitati ſervatur Aminadab,
Malè Regnante Amenophi; (ſixit.
Qui Regiam Iudæ ſtirpem, luteo miniſterio de-
Abditis operarum Cenſoribus,
Qui, crebriore quæſtione quam quæſtu,
Ceſſantes inceſſerent,
Vt infelix Populus operam aut animam ageret.
„Hæc Tyrannorum natura; (rint,
Divitias rapere quas donent; timere quas dede-
„Ac ditatos calcare ne calcitrent.

„At

„At innoxiis nihil noxium.
Semineces Hebræi, & vivaces,
Baſilicæ inſtar herbæ, creſcunt per jurgis.
Quamquam doloris auctarium eſt
In ſterili fortunâ fœcunditas.
„Horruit Pharao feracem hanc Excetram;
Contra quam gladio niſus. (nerem,
Fœmineos Hebræarum fætus vivere jubet ad Ve-
Maſculos vetat.
Æquè iniquus dùm perdit, ac dum parcit:
Comite ſemper crudelitatis laſciviâ.
Infelix omnino Aminadab,
Quòd non citiùs aut ſerius naſcitur.
Nempe, cum Hebræa libertas,
Ægyptum attigit aut reliquit.
Immo omnium feliciſſimus,
Qui tantum infortunium fortiter tulit.
„Miſerum enim eſt, miſerum eſſe neſcite.
Age Aulice:
Tres horum ætates compone, Aulici ætatem ha-
„Cui mendax Fortuna, (bebis.
„Primum applodit, mox ſupplodit, demum ex-
plodit.
„Quod ſi Aulæ vicibus Principium vices acce-
dant;
„Sis licet cautus, non vitabis has cautes.

MOSES.

MOSES
LEVI NEPOS.
EXEGESIS.

Hactenus homines Natura genuit, nunc Deos
Provectiori Mundo Ingenium crevit.
Novi Regis odio flagrante,
Nova Hebræorum ſpes naſcitur; Moſes.
Ortu, Vita, Obitu,
Intra fidem, ſupra opinionem.
Vtero exactus flumini traditur;
Vt lethes eſſet pro lavacro,
Sed jacturâ caruit hic jactus.
,,Mergi non poteſt, ſpectata pulchritudo.
Inter papyros hærentem ac biblos
(Iam tum Biblia meditabatur)
Regia ſpectans puella,
Optat, educit; adoptat, educat.
Sed lubricum Aulæ culmen ingenuis
Fratrum oſores peroſus,
AEgyptio confoſſo, AEgyptum deſerit.
Obſcuro ſeceſſu, ſucceſſu illuſtri,
Nam Ovium Paſtor, mox Hominum,
Dilecto Populo deligitur Princeps.
Primus Moſi labor, Hebræorũ libertatẽ rogare:
Sed à Tyranno.
,,Fruſtra nimiũ rogantur, quibꝰ aures in oculis.
Manu igitur, quàm linguâ, fæcundior,
At aures audiant, oculos terret. (ctas.
At quos Deus obfirmat, plectas facilius quã fle-
Hebræos

Hebræos cedente Mari incedentes,
Vado ſequitur Pharao.
Sed in vndis demerſus, memori elemento pœnas dedit,
Quas naſcenti Moſi decreverat.
„Sic ſuis artibus pereunt Tyranni.
Tanta pro ſuis fecit Moſes; plura pertulit à ſuis.
Nam ſternax Vulgus promiſſas ad ſedes eductus,
Angitur dum agitur;
Sanctumq; ductorem, vt ſeductorē criminatur.
„Adeò nec Probi immunes à probris.
Profuit Moſi Paſtoritia:
Didicerat cum Brutis vivere.
Quanta in cōtumaces miſſa beneficia, & amiſſa?
Liquitur invitâ de Pumice non ingratus ingratis liquor:
Virgâ lapides molliente, non Homines.
Sapit ſiti admonitis amarus nuper aquarū hauſtus.
Nec linguæ amor melle depellitur.
Tota condiendis altilibus ancillatur Natura:
Sed rabida ora munus mandunt, munificē mordent.
Caneſcunt dulci rore concreta gramina:
At delicata mancipia incipiūt faſtidire delicias.
O veſtro luto lutulentiores!
„Nil diſſolutius ſervo recens ſoluto.
„Nam ſervitutis impatiens, libertatis incapax,
„In ſervitio libertatē amat, in libertate ſervitiū.
Duras igitur vt cervices emolliat Moſes,
Ad Tonantem ſcandit per fulmina;
Leges rogaturus, quas irroget.

Sed

Sed divino è cultu Deo ſimilis reverſus.
Iumenti cultores Iumento ſimiles reperit:
Geminas facie faces ejaculatus,
Qui paſſim ſtrati,
Legem detrectant, obtrectant legislatori.
Adeo periculoſum Antiſtiti gregem deſerere,
Etſi Deum adeat.
Iam verò iteratis oraculis,
Ter alius, & ter idem,
Civile, Militare, Pontificium Iūs edens,
Proceres, Duces, Pontifices,
Foro, Caſtris, Templo conſtituit.
Omnium ditiſſimus,
Deum in Arca poſſedit.
Omnium doctiſſimus,
Divina geſta Commentariis excepit.
Omnium ſtrenuiſſimus,
Stationes quaternas annis totidem metitus,
Viam per avia vel invenit, vel fecit.
Quin ipſe Belli Dux, & bellica machina,
In Monte fixus,
Hoſtem dejicit, dum manus erigit.
Populo denique tot per clades traducto,
Primum ac poſtremum optati ſoli conſpectum (rapiens
Patriam amiſit, cum vidit.
Hoc tantum Humanum fecit, quod defecit.
Morientem nemo vidit,
Mortuum nemo invenit,
Tumulum nemo erexit.
Si Deus moreretur, ſic moreretur.
Quis Moſem neget pharaonis Deum?

AARON

AARON
MOSIS FRATER.

PARENAESIS.

Adeſte Præſules. Paucis vos moneo.
Cecidi; nemo fidat:Convalui; nemo diffidat.
Ego PontificumPrinceps,& PrincipumPontifex,
Moſis frater, immo pars fratris fui.
Nam quo alteruter carebat,ab alterutro ſumſit,
Illi ego linguam, ille mihi manum ſuffecit.
,,Vni omnia nunquam conceſſa.
Sed ego nimio indulgentior, (dedi.
Vulgo Deum Deo meliorem flagitanti, Dæmonē
Inaurium auro flammis domito, Monſtrum conflavi:
Vt aurium dolore oculi reſipiſcerent.
At nimis imperitè aureū formavi, ſi coli nolebā:
Cum aurum colatur vel informe, & Numus pro Numine ſit.
Materiæ pretio vilem addidi Iumenti ſpeciem,
Vt Numen darem colentibus ſimile.
Sic circa Vitulum vitulantur laſcivi;
Et Paſtores ducuntur à Pecude.
Itaque in elemento eodem, Deum Moſes, ego Dæmonem reperi,
At nemini ſuum artificium pluris ſtetit.

Levius Authorem torſit Phalaridis Taurus,
Quàm meus me Vitulus.
Nam ſemel ille gemuit, ego ſemper.
Finem ludicri luctus excepit:
Dum Vulcano redonatus eſt Vitulus:
Et flamma ſcelus delet quod fecit.
Tum, verſo in medelam veneno, Idoli Cineres in aquis ſorbui.
Vt Bacchi facinus eluerent lymphæ.
Hinc, vltore Levitarum gladio Populũ depopulante,
Toties cado, quotias video cadentes.
Vt trigeſies millies pereã, triginta millia pereuntium ſpecto.
Sic populus Antiſtitis culpâ,
Antiſtes Populi pœnâ, torquetur.
Illi ſanguinem fundunt, ego lacrymas.
Heu quot lacrymas?
Nullas ad Filiorum funera mihi ſepoſui.
Vidi infelix infelices pueros;
Profano igni adolentes, ſacro igni adoleri.
At exhauſtis meo crimine oculis,
Nihil inveni quod ſupra alienũ crimẽ efflueret.
Supererat pro ſolatio dignitas: hac etiam ſpolior in Monte Hor:
Mors denique dolores omnes oneratura,
Optata litora proſpectantem oppreſſit.
Obij à Patriâ extorris, quam oculis tantum tenui.
Credite Antiſtites.
„Lubrica res eſt præeſſe,

NAASON

NAASON

AMINADABI FILIVS.

EXEMPLAR.

Lege, attende, mirare.
Principis Tribus Princeps Naaſon,
In Principum exemplar eſt poſitus.
Hic fortiſſimo Atavo fortior Atnepos,
Primus ab AEgyptio luto pedem extulit,
Novæ fortunæ Protoplaſtes:
Moſi obſequutus, non Pharaoni:
Qui cum Hebræos, nec amare vellet, nec amitte-
Amiſit quos amavit; (re,
Graſſante per tenebras Cæli gladio.
Adeò auguſtum Imperandi augurium eſt, Deo
parere.
Primus morante acie ad Orientem matetur:
Caſtrenſis vigilantiæ documento,
Vt Solem cadentem vltimus,
Naſcentem primus adſpiciat Princeps,
Primus Sanctuarium in Caſtris recepit,
Agregatâ in contubernium Leviticâ Tribu:
Vt Hoſtiarum cædes Hoſtium cædi proluderet.
Alterno enim fœdere,
Religionem Princeps, Religio Principem ſervat.
Primus in procinctu Martem laceſſit;
Non receſſurus niſi victoria receptui canat.

„Præpoſtere nempe bellatur,
„Cum Dux ab agmine ducitur, nō agmē à Duce.
Primus ad Erythreum trepidante Turba,
Inſolens vadum dividui maris intravit:
Et mendaci ſe credidit Elemento.
Dumque illi Rubrum pelagus pallidi ſpeculabantur,
Hic Deo fretus, fretum deriſit. (ceſſerit.
Tanta hæc fiducia, vt anteceſſorē Angelum ante-
Nam attonitum mare intrante Naaſone.
Anteſignana columna pone aciem receſſit.
Vel quod Angelo audentior fuerit Princeps,
Vel quo Principis exemplum melius præluceret.
Aſſurgit inambulanti reverens vnda:
Aqueo cæmento ſtipans altrinſecus viam,
Hic terrā pro fluctu, fluctū pro litore inveniens.
In vndarum lubrico ſuam ſpeculatur ſoliditatē.
Neſcias vtrum magis mirere,
Stantes vndas, an euntem Ducem:
In mari conſtantiam, an in Principe obſequium.
Exili virgâ indomitum domari mare,
An Mare ſine Mari, à Nauta ſine Navigio tranſmitti.
Sanè hinc ditida fama, Regalem purpuram meruiſſe Naaſonem;
Quod purpureum fretum calcaverit Primus.
Habetis exemplar Principes: incipite quæ præcipitis.
„Malè imperat, qui imperat tantùm.

SAL-

SALMA
NAASONIS FILIVS.
GRATVLATIO.

Gratulor tibi Principum feliciſſime Salma,
Hoc primum, quòd cœco erranti populo
Genitus es in deſerto.
Nihil deſerto illo fœcundius.
Vbi peregrinatus ſtatim ac natus.
patriam in exilio habuiſti, exilium in patriâ,
Magis gratulor, quod legem per fulgura dictante (Deo,
In lucem veniſti:
Et Cervulæ inſtar, tonante Cœlo ſoluta eſt Parẽs.
Iuſtum igitur non mirer, cui cognata jura,
Nec fortem, cui tonitrus increpundia.
Habuiſti cæleſtis alumnus nutricia ſidera,
Et manna pro mammâ.
Vnde dulciſſimi tibi mores:
Nam alimentum, eſt indolis elementum.
Nec dulcia defuere viatica, donec viarũ acerbi-(tas,
Hic inſtar Cæli, in agitatione firmiſſimus
Quadraginta dierũ iter ãnis totidem produxiſti:
Non tuâ ſed blaſphæmi populi culpâ,
Qui pede vti linguâ errabundus
Tamdiu à rectâ quamdiu à recto deviavit.
Planè Peripatetici, qui ſapientiam condiſcunt ambulando.

Quid lubrica illa monſtra commemorem?
Neſcio angueſne flammeos, an flammas anguineas vocem.
Antiqui ſanè Serpentis Germina,
Qui Tartari Salamandra, vritur non aduritur.
Neque enim decētior carnifex furioſorū linguis,
Quàm Furiarum Colubræ, debebatur
Tu verò ſupplici precce peſtes illas repreſſiſti:
Quâ nulla promptior excantatio.
Vt reciproco ictu
Linguæ anguibus, angues linguâ mulctarentur,
Macte tuâ illâ conſtantiâ,
Quæ tot per funera nuſquam periit.
Nam cæteri ex AEgypto digreſſi
(Præter vnum, aut alterum)
Ante confectum iter, itinere confecti ſunt.
Ita, Populoſa illa ſolitudo, vitioſorum cribrum,
Tot aucta cunabilis quot ſepulcris.
Alterum accepit populum alterum dedit;
Melioremque dedit quàm accepit.
At quantâ virtute
Solâ ferri tui acie aciem vniverſam tutatus,
Adverſus adverſos primum ſemper telū torſiſti?
Ac tribus & triginta proſtratis Regibus,
Meſſiæ annos victoriis totidem prænumeraſti?
Clareſcit tua fama Hierichontis incendio,
Quam Vrbem orator & explorator ingreſſus,
Viciſti vt vinci poſſe vidiſti.
Vindicarâ manubiarum loco Raabâ,
Hoſpitali fide maritalem fidem ſupplente.
Meretrix meritiſſima

Quæ

Digitized by Google

Quæ ſervatorem progigneret, cujus progenitores ſervarat.

Ergò tibi gratulor, quod primus, quod ſoſpes,
Primã & ſoſpitẽ promiſſæ telluri appuleris tribũ.
Integra Genitorem manebat hæc palma,
Vt metam præciperet, qui ſe prdmoverat.
Sed eam bipertire viſum ſuperis,
Ne tanta Parentis gloria inglorium faceret Filiũ.
Itaque illi Erythræum, tibi Iordanis fuit prætendandus;
Qui retrocentibus vndis vadum reliquit.
Nimirum, virtuti cædere, docile flumen à mari dedicerat.
Terge tam purâ lympha ſudores tuos,
Et malis recreare poſt mala.
„Nam amara, memorando dulceſcunt,
„Et aures mulcet, quod oculos terruit.
Fruere partis deliciis invictiſſime Salma,
Quo Auſpice, bellari cæptum & debellari!
Quo Duce, hoſtes omnes ceſſerunt, aut receſſerunt,
Quo reduce, Iudea Tribus centũ Vrbes ſortitur;
Quarum Indigenæ tuo admoniti gladio,
Vacuas vt relinquerent ſedes, Tartarum implevere.

IOSVES
EX IOSEPHO
Triumphus.

Egregium Triumphum inſtrue Silo,
Victor incedit Ioſues.
Hierichontinæ præcedant tubæ,
Vt accedenti Victori accidant Vrbes.
Eximio triumpho non portæ panduntur, ſed mœnia.
Diſtinguat Cohortium ſigna ſalubre Tetrammaton IESVS.
Vincēdi teſſera, Victoris titulus, Victoriæ tutela,
Hoc enim ſervatus quo ſervatori,
Tartaro formidines feſtinavit.
Idumæorum ſuccedant manubiæ:
Quorum terga dumtaxat vidit.
Officium fuit ſpoliaſſe fugaces, & armis graves.
Nam timidiorum arma prędatorem vocant, non hoſtem.
Prima inter fercula Sinæ Montis occurrat ſpecies.
Vbi cum Moſe Empyreus Pyrauſta Ioſues, in igne vixit.
Nimirum pravæ naturæ franguntur leges, cum divinæ conduntur,
Quas ſolus Moſes dedit, ſolus Ioſues ſervavit.
Hinc

Hinc duorũ terga ferentiũ premat imanis Botrus,
Oſtentui datus, (exhauſto;
Cum quadraginta annorũ itinere, quadraginta
De Gigantum tellure (diebus
Fruges retulit, colonis ſimiles.
Olim tam colonos meſſurus, quàm fruges.
Ergo tergemina Gigantũ Henacinorũ capita
Contis præfixa geſtentur;
Quibus robur rubori fuit.
Nam Viros non à viribus voces, ſed à virtute.
Volo etiam aceryum lapidum plauſtro vehi:
Ingratam ingratis memoriam,
A quibus pene exanimatur dum territos animat
Adeò timenda eſt timidorum audacia.
Tum Madianitarum Trophæa;
Quos ad Moſis inferias mactavit inferis!
Medio Baalami capite, exertâ lingua:
Quam præſtigiator Prophetes, ſuo jumento ſtolidior,
In imprecationes conatus, in preces reſolvit.
Hinc Iordanis imago, ſi licet ſimulari, producitor
Qui à Myſtis geſtatã, & Myſteria geſtantẽ Arcam
Veneratus ac veritus;
Stuporem inter & metum, ſimul ſtetit & fugit.
Hiericho inter ſimulacra victarũ Vrbiũ præcedat
Quæ turbarum ſono turbata,
Saltantem Ioſua contremuit.
Septem præterea Vrbes graviori Marte deletæ,
In Imagine tantùm vivant.
Suæviendum enim erat, aut ſerviendum.
Flagrent ante currum pro facibus Sol, & Luna;

Qui pridem gradarij, jam ſtatarij Planetæ.
Ne victoriam morentur, morantur diem.
At Gabaonitæ, catenata mancipia, currũ trahant.
Nam callidè vitam pacti, catenas in lucro ponunt.
Turrito curru immineas Victor,
Hæreditario Moſis diademate radiatus,
vt noctem illuſtret, excæcet invidiam.
Triumphalẽ Senem laureatæ ſequantur Tribus,
Nemine juventam excedente.
Solus enim cum Calebo Ioſues
AEgyptum vidit, & Iudæam;
Carcerem, & Metam.
Pompam excipiat cæleſtis Arcus.
Sic inſcripto faſtigio.
Ieſu Servatori,
Dictatori virgineo.
Africano, Aſiatico.
Quod ad Palæſtinas delicias vindicato Populo,
Tyrannis tribus & triginta, igni, ferro, cantu, Proſtratis:
Totidemque Regionibus tributim diviſis:
Sanctuario in Silunte collocato;
Vt Deus quieſceret nunquam quieverit.
Sen. Popul. Q. Hebr.
Portam Trophæis inſignem aperuit
V. O.

SAM-

SAMSON EX DANO.

IDAEA.

Adeſte Iuvenes, quibus Robur & cupido.
Do vobis vtriusque Idæam, Samſonem,
Alcidis coætaneũ; Alcidi ſimilẽ, robuſto & forti:
Mox Cupidinis mancipiũ, Cupidini ſimile, cæco
Hic de ſterili germinat: (& nudo.
Quo miraculo vel Iacob, vel Eſau naſcitur, nihil
medium. (tulo,
Nazarenus Nazareno dicatur; lecto à floribus ti-
Avarum nempe munus, Vitæ autumnum Deo
dicare, non florem.
Ne temulentia tumentem faciat,
Fonte puro fallere ſitim jubetur.
Vt bibentis imaginem reddente lymphâ,
Seipſum noſcere aſſueſcat.
Contra pugnaces divino robore afflatur Puer:
Nil enim Hoſti nocentiũs quàm innocentia.
At Martius ille ſpiritus capillis illigatur;
Vt ſcias, quàm caducũ ſit donum juvenile robur,
Cum tenui admodum de filo pendeat.
Ad Hoſtium cædem conſecratus,
Odia Philiſteorũ ab Philiſtearũ amorib⁹ incipit.
Incircumciſum connubium firmante Deo;
Vt Marti facem ſubijciat Cupido.
Primus Samſonis labor, qui primus Alcidis,

Leonem immaniſſimum ſternere.
Dulciore tamen victoriâ,
Ferinas inter exuvias mellificium invenit:
Et Leonis hiatus, Hominũ ſepulcrum, mox Apiũ
Feritate in dulcedinem verſâ. (nidus,
Convivali ænigmati materiam dedit:
Quo enodando convivæ perfidum Sphingen
Samſonis Conjugem. (adeunt,
Hinc novus Iuveni Iacor. (ſoluturus,
Qui male ſoluti problematis amarum pretium
Philiſteos triginta occidit; & Hoſtiũ ſpoliis Hoſtes
induit:
„Sic ingenio victores vincuntur viribus:
Et dolos ſequitur dolor.
Hinc nova malorum Hydra:
„Nam injuria vindictam, vindicta injuriam pro-
vocat. (ſcitur.
Samſonis Vxor cognatam cædem adulteriis vlci-
Vt non mirere mariti ſecretum vulgaſſe, quæ ſe
ipſam vulgat.
„Nil enim Fœminæ arcanum, cui nihil ſanctum.
Samſon trecentis Vulpibus faces ſubligat:
Ludicro initio, flebili eventu.
Nam incendariæ animantes per ſegetes ſparſæ,
Famem cum flammis ſpargunt.
Hoc incendio adoletur Adultera;
Et Cereris facibus ad Proſerpinam ducitur.
Sic Vulpina ingenia plectuntur à Vulpibus.
Sed alij ex aliis nectuntur labores. Iudæ
Nam ſociali perfidiâ, Philiſtinis proditur à Tribu
Chriſti ſpecimen non daret, niſi à Iudâ prode-
retur.

Sed vinculis repentè exutus, (rit.
Aſelli mandibulâ Cataphractorũ cervices te-
„Nullum enim vile telum in virili manu.
Quin eadem clava gemino clara miraculo,
Vincenti telum, victori fontem miniſtrat;
Saniem emaculatura quam fuderat.
Nimis felix jam Samſon, niſi ſuæ Gloriæ ſuper-
ſuiſſet.
Sed tantam famam libidines infamarunt.
Et hic labor Herculeis adnumeretur.
Gazeæ meritriculæ amplexibus illaqueatus,
Philiſtinis deſtinatur ad prædam.
Monocerotem diceres, Puellæ in gremio captũ,
ſed impuræ.
At exitu inopinato declinavit exitium,
Vrbis compagibus felici niſu refulſis.
Portarum fores foras portavit.
Sic Sirenum præſtigias ſemper effugiat;
Quæ vorant quos vocant.
„Sed amoris impotẽs, labores mutat nõ vitat.
Tertiam Omphalem amavit Dalilam.
Alcide fortior dum toties vincit,
Effœminatior dum toties ancillatur.
Mulierculæ igitur fidẽ auro decolorant Philiſtini;
Exploraturi vnde vinci poſſit amaſius:
Atque vt Martem capiant, Venerem captant.
Hic procaces hoſtilis Amicæ rogatus eludens,
Nervos, rudentes, trabalem clavum diffringit:
Semper captus, & liber.
Sed ſagaciſſimus Quæſitor eſt Fœmina.
Blandæ torquendo verum extorquet.

Tergi-

Tergiverſari difficile eſt,
Cum Apparitor Cupido faces admovet.
Item ſæpè decipiẽs, ſæpiùs deceptus, (prodit.
Ne ſuos amores cõtriſtet, Virtutẽ comis implicitã
Secto igitur per fraudem capillo, robur avolat;
Et qui Leones ſtraverat, à Lupa ſternitur.
Coortis vndiq; inſidiis, enervis in nervum mittitur. (rat.
Et oculis orbatur, quos in aliena fronte perdide-
Sic ex Alcide Oedipus fruges terendo conteritur;
Hoc tantum felix, quod ſe miſerum non vidit.
Rediit tandem ad Samſonem virtus, cum Samſon ad Numen:
Crevitque mens cum capillo. (vâ egens.
In Veneris Templo Cyclopẽ ludere juſſus, nec lar-
Labefactis columnis Templum impellit;
Et ſpectaculum perimit Spectatores.
Sic ſua inter Trophæa moritur Samſon;
Odiis felicior quàm amoribus.
Hoc tamen egregiè,
Quod Veneris Idolum moriendo comminuit:
Eamque perdit quæ perditur:
Cujus inſidias vidit cum oculis caruit.
Tu ne ſerò videas,
Samſonem vide, ac perge.

BOOZ

BOOZ

SALMÆ FILIVS.
OBED BOOZI FILIVS.

MYSTERIUM.

Booz Cananitide Raabâ ſatus.
Moabitidem duxit Rutham:
O Myſteria!
Mirum quod ex Meritoria caſtiſſimus naſcitur;
Et pauperculam ducit æratus.
Magis mirum,
Quod legis peritiſſimus legem violat.
Nam cum divinis tabulis cautum ſit,
De alienigenis naſci Hebræos,
Ne de profanis naſcantur ſancti:
Hic vxoriã obſcuritatẽ ex materna continuans,
Alienigenæ Filius & Conjux,
Contra legem genitus, genuit contra legem.
Quodque fas omne ſuperat:
Nefaſtus vterque Hymenæus
Per avitos Meſſiæ faſtos ſerpit:
Et infelicium tedarum fumo tantam nobilitatem denigrat.
O Myſteria.
Quot in volucris divina conduntur.

Calli-

Callidus legis Interpres Booz, (dit.
Legiſlatoris ingeniũ aſſequitur, dum à lege rece-
Erit cum Cæleſtis aliquis naſcatur Booz,
Ex Meritriculâ Synnagoga.
Qui alienigenæ nubat Eccleſiæ.
Illam Raabam, hanc Rutham meritò voces.
Hanc igitur Sponſam luto perlitam, diluet:
Fame enectam, ſacris frugibus alet:
Ad pedes jacentem, in Regni ſolio collocabit.
Mendicam dotabit, ditabit.
Hæc effœto Conjugi Obedum gignet:
Gaudente Noemâ, congaudente vicinia.
Expirante nimirum Chriſto vivet Chriſtianum Genus,
Cælitum voluptas, Divinitatis deliciæ.
O Myſteria!
Hæc in arcanis habe Viator, ac perge.

GEDEON IOSEPHI NEPOS.

Argumentum.

Quid inani cytharę aucupio aures illigas Orpheu?
Ex Hebro ad Hebræos diverte:
Altius Hymni Argumentum dabit invictus
Tibi coævus. (Gedeon,
Hoc cantu, non aerias, ſed empyreas Aves morabere.
Magnas Viri virtutes pange, poſt magna vitia.
Optimus ex contrario concentus.
Strophen dabit Gedeonis ignavia.
Nam pridem vecors, trementia vexilla tremuit;
Et cum hoſtilibus telis certavit fugâ.
Addita ſegnitiæ impietas.
Malè audiit quod Deum non audiit.
Nam Victoriam ſpondenti Numini,
Fidem negat, niſi majora fide prodigia videat.
Ergo flamma & imber ad Gedeonem legantur:
Vtroque dignum Nuncio Auditorem,
Qui divino minus ori, quàm ſuis oculis credit.
Poſt hæc dedecora,
Antiſtrophen ex virtutibus verte:
Plaudente ſibi Providentia, cū hæc illis mutat.
Cane vt divinæ vi vocis contra Madianitas egreditur.

Quos

Callidus legis Interpres Booz, (dit.
Legiſlatoris ingeniũ aſſequitur, dum à lege rece-
Erit cum Cæleſtis aliquis naſcatur Booz,
Ex Meritriculâ Synnagoga.
Qui alienigenæ nubat Eccleſiæ.
Illam Raabam, hanc Rutham meritò voces.
Hanc igitur Sponſam luto perlitam, diluet:
Fame enectam, ſacris frugibus alet:
Ad pedes jacentem, in Regni ſolio collocabit.
Mendicam dotabit, ditabit.
Hæc effœto Conjugi Obedum gignet:
Gaudente Noemâ, congaudente vicinia.
Expirante nimirum Chriſto vivet Chriſtianum
Genus,
Cælitum voluptas, Divinitatis deliciæ.
O Myſteria!
Hæc in arcanis habe Viator, ac perge.

GEDE-

Digitized by Go

GEDEON
IOSEPHI NEPOS.
ARGUMENTUM.

Quid inani cytharę aucupio aures illigas Orpheu?
Ex Hebro ad Hebræos diverte:
Altius Hymni Argumentum dabit invictus
Tibi coævus. (Gedeon,
Hoc cantu, non aerias, ſed empyreas Aves morabere.
Magnas Viri virtutes pange, poſt magna vitia.
Optimus ex contrario concentus.
Strophen dabit Gedeonis ignavia.
Nam pridem vecors, trementia vexilla tremuit;
Et cum hoſtilibus telis certavit fugâ.
Addita ſegnitiæ impietas.
Malè audiit quod Deum non audiit.
Nam Victoriam ſpondenti Numini,
Fidem negat, niſi majora fide prodigia videat.
Ergo flamma & imber ad Gedeonem legantur:
Vtroque dignum Nuncio Auditorem,
Qui divino minus ori, quàm ſuis oculis credit.
Poſt hæc dedecora,
Antiſtrophen ex virtutibus verte:
Plaudente ſibi Providentia, cũ hæc illis mutat.
Cane vt divinæ vi vocis contra Madianitas egreditur.

Quos

Quos à Moſe deletos.
Vnde vixerint neſcias, niſi à ſuis tumulis:
„Adeò mala gramina numquam bene pereunt.
Hic ex trepido intrepidus,
Vniverſos jam provocat, qui ſingulos formida-
Itaque ex Sacerdote miles, (bat.
Dei cultor, mox vltor;
Cultrum ſanctè, gladium fortiter, vibrans,
Mortuam pietatem impiorũ mortibus ſuſcitavit.
Verſo jam nomine Ierobaal,
Adorato Dæmoni fucum fecit. (ſerit.
Nec ſimules quam exigua manu tot capita ſpar-
Centum & triginta Madianitarum millibus
Trecentos objecit, ſed viros: (nueret.
Ne ignavia fugã augeret, numerus diſciplinã mi-
Militum virtutem aquando exploravit;
His ſelectis,
Qui fluvium manu legunt, nõ proni lingunt.
Nam lingua fidentiores quam manu, arcentur
Hos tubis armatos in aciem ducit: (bello,
Tam Deo fidens, vt victoriã canat, dum pugnat
Tum face, & gladio armatos producit.
„Nam virtus in exemplum poſita, micat dum dimicat,
Terrentur ſtolato agmine Madianitæ,
Certis velut exequiis;
Gladio, face funus ominant.
Ita lymphatis terrore, & errore animis,
Ceu Cadmæi Terrigenæ inter ſe gladiis trãſigũt;
Et mutuatis moribus cadunt.
„Malorum enim concordia in diſcordiã deſinit.
Hic victoriam premens, Hàc

Hàc illàc fugat quos fugerat.
Reges duos lictorum ſecuribus ſubjicit.
Quos puerilẽ gladiũ indignantes, dignatur ſuo,
Glorioſus planè victor,
Qui Reges necando, ſuperbos facit.
Nemine ſuorũ amiſſo, neminem hoſtiũ ſervavit.
Stirpitus vellendi erant impij.
Numquam enim alij mores fuiſſent, niſi alij Homines.
Hoc ergo vindice verè pereunt Madianitæ:
Nullumq́ue ſtante Gedeone Idolum ſtetit.
Lætam hanc Antiſtrophen lugubre excipiat Epos:
Nam tot inter palmas,
Vnum ſupra ſeptuaginta ſuſcepit Liberos.
Magis felix, ſi vno minus fœcundus.
Vnus nimirum Abimelech,
Vt Patriam proderet, Fratres perdidit:
Paternumq́ue ſceptrum regit cum rapuit,
Sic bonis inviſus,
Paternæ memoriæ invidiam fecit.
Heu miſeræ Patris laudes natorum notis,
Hic hilares modos ſuſpirio rumpe.
„Humanarum rerum ſtilus eſt,
„Læta triſtibus finire.

IEPH-

IEPHTES
IOSEPHI NEPOS.

MONIMENTUM.

Lege Viator, ac luge.
Miſeranda memoria hanc Aram complectitur.
Iephtes Galaadita,
Invito Deo ſatus, adultero nimirum thalamo:
Contra leges natus, nullis legibus vixit.
Fratrũ cõvictu depulſus, latronibus convixit.
Tanto profectu, vt latronũ Princeps evaſerit.
Quippe in vitiorũ ſchola, brevi ſuperatur Magi-
A Ere ſuo levis, ære alieno graves accerſit, (ſter
Qui ne ſolvant, rapiũt; & peccant, ne pœnas luãt.
Ferocem Iuvenem flammavit temeritas;
Non tam præda, quàm prædandi periculis læta.
Ammonitarũ armis Galaaditas prementibus,
Ad profugum Iephte confugit Patria.
Et de more vulgi, vtroque immodici,
Regem flagitant, quem noluerant Civem.
Exuerat is Patriæ amorem, non Filiæ:
Quæ vnica, tota erat Domus.
Huic dotalem gloriam cumulaturus,
Totam belli molem ad ſe recepit;
Regiam inſulam pactus ſub pugnam:

Quo

Digitized by Google

Quo linteo nullum melius bellico ſudori ter-
gendo. (bello.
Ita bellũ ſine Regno ſubiit, vt Regnũ ſubiret ſine
Pium igitur purumq́; duellũ voto auſpicaturus;
Quicquid reverſo primum occurrat,
Pro victoriali piaculo huic Aræ ſpondet.
Heu pietatis improvidæ ſimplex impietas!
Hoſtiam magis horrebit, quàm Hoſtem.
Ergò ſive irâ; ſive indulgentia Numinis, vicit.
Ammonitas nec paci, nec bello paratos, momen-
to expugnavit.
Vrbes viginti ſimul obſidere cœpit, & cepit.
Longos victori gemitus feſtinante victoriâ.
Iam Patriæ redonatus, & voti reus,
Nil ante Filiam pro foribus vidit,
Geſtientibus Puellarum choris prægeſtientẽ.
Ah quæſtoſam morti lætitiam!
Hunc illi victoriæ finem hoſtes voviſſent.
Tum nivali oſculo Natæ libato,
Ceu ſupremum ſpiritum ore legeret;
Vicimus (inquit) Filia: nimio victoriâ mercali:
Tuo nempe ſanguine.
Illa non vitam rogare, ſed ſpatium:
Nam mori mollius fit morâ.
Bimeſtri ergò ejulatu in ſurdas cautes eliſo;
Quo ſibi Præfica, ſuas anticipat nænias,
Huic ſe demum Aræ votivam ſiſtit.
AEquè imprudens obſequio Puella, & imperio
Pater: (nueret.
Niſi Pontificis ignorantia, vtriusq́; culpam mi-
Aſtat jam cum intrepidâ Hoſtiâ.
Trepi-

Trepidus Sacerdos Pater.
Nam dolorem hic premendo auxerat,
Illa plorando conſumpſerat.
Iam, ne quid non ritè fiat, linguis favetur.
Hærent in Virginis vultu Iuvenum Vultus:
„Nam deſperata pulchritudo acrius movet;
„Et Solis inſtar major videtur cum cadit.
Cælum ſpectat ſpectata Puella:
Cujus lacrymas aſtantium oculi ſpargunt.
Iam neci devotam componens Genitor,
Ferro jugulum invictæ Martyris delibat:
Et ſemianimis ſuper exanimem cadit.
Vorant virgineum corpus mundiſſimæ flam̃æ;
Cæloque inferunt, quo feruntur.
Cætera ſanctè ritèque peracta: (giſſent,
Niſi canentium numeros innumeri gemitus fre-
Hunc bello finem impoſuit
Nimis liberalis prædo, Sanctus Iephtes,
Pugnare doctior quàm vovere.
At trepidæ Virgines, ne ſimili Patrum voto illiga-
Ara hanc im̃ortalibus literis inſcriptã (rentur.
Annuo ejaculatu circumlatrant.
Grajæ etiam Muſæ, quia Virgines,
Facti Invidiam
In Agamemnonem Coætaneum rejecerunt.

IESSE

Digitized by Google

IESSE
OBEDI FILIVS.

Clauſula.

Agmen claudet invictiſſimus Iſai :
Ducum palmes, & Regum radix.
Avitam bellicæ præfecturæ virgam
Sudoribus ita rigavit,
Vt cædendis ſceptris ſylveſceret.
Bethlehemi Patricius,
Patriam fecit Deo dignam.
Primævus in Philiſtinos gladium acuit,
Quos vti cotem virtutis reliquerat Deus.
„Nam arma bello, milites pace franguntur:
„Et hoſte mortuo, pugnant ſodales.
Sacræ militiæ authoratus,
Pro Sanctuario Sanctus bellavit.
Quod vel amiſſum; in ejus pectore inveniſſes.
Miles fuit ſine militum vitiis ;
Qui victoriæ Cupidi, à Cupidine victi,
Fœdiores referunt plagas, quàm inferant.
Emeritus, conſilio pugnavit,
Vtilius enim reguntur bella, quàm geruntur.
Cum pro galea canicies eſt,
Vbi telis nil ampliùs valuit,
Filios pro telis in hoſtes miſit,

Qui

Qui tergiminas manus Patri ſuffecere;
Et tricorporis inſtar Gerionis,
In triplici corpore, ter vnus pugnavit;
Atque ſedendo vicit.
Quæris quâ virtute natos habuerit:
Natu minimus, Gigantum maximum vicit.
Quæris quâ ſpecie?
Deſpectior, imperio dignus eſt viſus.
Hæc tanta felicitas
Ieſſeum pectus impetu ingreſſa,
Animam expulit.
O Mortalium voluptas nocens!
Hæc cogita Viator;
Et ſedens interjunge.

MVN-

Digitized by Google

105

MVNDI
VIRILITAS.
REGES.

R DA.

DAVID

IESSE FILIVS.

Chriſti I linea.

Salomo.

Ex Ioſepho Roboam. *Ex Iuda.*

Samuel. Abias. *Suſanna.*

Aſa.

Ioſaphat.

Ioram.

Ochozia.

Ioas.

Amaſia.

Ozia.

Ioathan.

Achas

Ezechia.

Manaſſes.

Amon.

Ioſia.

Eliacim. Iechonia. *Ioachas.* *Sedecias.*

Digitized by Google

DAVID
IESSE FILIVS.

ADINATON.

A Ducibus ad Reges venio. (pura.
CrudāMundi juventutē maturuiſſe, indicat pur-
Coacervatæ tamen cum dignitatibus curæ;
„Vbi enim curæ niſi in curia?
Solem circumnectens corona, nimbos minatur.
Coronatorum primum ſpectabis Davidem:
Omnium feliciſſimum, & miſerrimum.
Felicitatis hoc habuit maximum, quod ex minimo crevit.
Hoc ipſo miſerrimus, quòd ingentes ærumnæ invenere felicem.
Iugulatores paterni gregis leones infans jugulat
Ipſo infelix triumpho. (neris.
Nam citra infantiæ ludicra, dura exorditur à te-
In prætextâ chlamydi candidatur.
Hoc ipſo non invidendus, quia præmaturè invidendus.
Carneum Philiſtinorum propugnaculum Goliam ſternens,
Vnico lapide Rempublicam fundat.
Sed victoriam potitus, non præmium,
Plus odij lucratur quàm gloriæ:
Et optimo inter aulicos argumento, diſplicuit.
Entheatum Saulem cythara mulcet!
Vtroq; Arcu felix, ſeu fila impellat, ſeu teſa.
Sed

Digitized by Google

[illegible]

Kal.

Digitized by Google

o lætus, non Filijs: (cæſtu.
ſtupro, alter Novercæ in-
fecere Patrem.
tione quàm crimine,
cus vetante Patre necat;
necatur.
e Patri contigerit injuria,
ſta.
ymam capit, captam ornat.
alubrius nihil contigerit,
nci.
io Vrbi donato.
tuario donare cavetur.
munus horrente Numine.
idē exoſæ fuerint à quo im-
rio major exceſſit. (peratæ.
or ſi citiùs.
mbellis, attritus;
ide nihil retinuerit David;
oſuit, quod meruit infans:
, decenni filio ſceptrū com-
ſſimus eſſe poterat, (miſit.
num ſtrenuiſſimus,
apientiſſimus genuit:
lij nequitia morientem mo-
r.
urpurâ felicitatem ſperes,
ciſſimus, miſerrimus fuit.
Regum conditio eſt,
, non eſſe felices.

SAMVEL EX IOSEPHO.

EPITHETA.

Qui hic conditur,
Vno ſignari nomine non poteſt.
Aliud ſemper nomen meruit.
Mœroris Filius, lætitiæ Parens vocetur.
Nam Novercæ æmulatione Matrem habuit,
Lacrymarum clepſydra moras notantem.
Speratus cùm deſperandus.
Sterilem habuit Matrem.
Tantæ animæ deſperabat Natura ęquare corpus.
Conceptu acerbus, virtute maturus.
Ipſo illatebratus vtero ſanctitate luſtratur.
Vt divino ſpiritu prius reſpirarit, quàm ſuo.
Faſciis liber voti adſtrictus.
Nazareorum miniſturia Templo circumdat;
Officiis cum Deo, certante Matre;
Quæ in Templo impetratū, Templo deſpondet;
Et liberum Deo reddidit ſervum.
Obſequio cæcus, monitis oculatus.
Incipit ventura profabi antequam fari.
Vt vni Samueli nihil inopinum contigerit:
Nec Prophetam mireris ex Prophetide natum.
Fervore cadens, innocentiâ candidus.
Circa propitiabilem Arcam excubias ducit.

Vt

Digitized by Google

Vt gemina Cherubin tertium mirarentur.
Templi cuſtos, & Dei Templum.
Divinâ conſuetudine per ſomnum fruitur.
Pontificis vocem ſimulante Deo;
Ne aliam Pontificis vocem credas, quàm Dei.
Pavore vacuus, Numine plenus,
Pontificis Filiis extrema denunciat.
Qui ſacrificia libare doctiores, quàm litare,
Lucem noxis, noctem luxu tranſigebant.
Aſper eloquio, dulcis moribus;
Trepidum Pontificem intrepidè increpat.
Qui nimis indulgente in Filios cenſurâ,
Raptores arguens, rapinas participabat.
Prævisu verax, proviſu velox.
Cadente Pontifice, Pontificatum ſuſtinuit:
Sic dignitas Aaronitas defecit, cum digni Aaronitæ defecere.
Vincennis Præfectus, centenardo ſuffectus;
Amiſſam Arcā Fœderis, renovato fœdere vindicavit.
Ducitq́ pœnas pœnitentia vitare.
In pace pugnax, in pugnâ pacatus.
Philiſtinos quieſcendo vicit.
Nam Cæli fulmina, populi gladios invocās,
Captos perdit, perdita capit.
Æqui Iudex, Iudicum æquiſsimus,
Filios ſibi ſubſtituit.
Sed populo impoſitos, ſtatim depoſuit;
Ne juſtitiæ lances auro deprimerent.
Populi Conſul, populo conſulens.
Saulem Regem creat, inter malos meliorem:
Peruncto vertice ad medelam.

„Regius enim eſt morbus ſuperbiæ tumor.
Zelo æſtuans, lacrymis madens,
Saulis contumaciâ ſervatū Agagum diſcerpit:
A Saule ad Davidem gregis regimen transfert,
„Nam timendi ſunt Reges, qui Deū non timent.
Omnium deniq; laudum compendium eſto.
Quod omnium laudum compendium fuit.
Itaq; ne Virtutis oſores amet, tandem moritur.
Nec obtinet votum.
Nam Pythoniſſæ incantionibus fretus Saul,
Eâdem pravitate mortuum quærit Samuelem,
Quâ vivum oderat.
Scilicet virtutem ſequentem fugimus, fugientem ſequimur.
Sed evocatus è tumulo Samuel,
Saulem ad tumulum devocat:
Et vmbrâ territum ad vmbras rapit.
Sic ſuis inventis obeunt curioſi.
Samuel igitur,
Bit vt vivat, ſemel moritur.
Semel vt quieſcat, bis moritur.
Tu ne quieſcenti obſtrepas
Tace Viator, ac perge.

SA-

Digitized by Google

SALOMO
DAVIDIS FILIVS.

SCYLLA.

Triforme hoc Monſtrum,
Humano capite, fœmineo pectore, ferinâ caudâ,
Scyllam putas! falleris:
Salomo eſt;
Prudens Puer, effœminatus Vir, ferus Senex.
Hoc Puero nemo ſapientior.
Vnus mortalium omnia ſcivit, nihil didicit.
Venit ad Iuvenē prudentia, quæ Iuvenes fugit:
Sui ſecura apud pudicum,
Cui candor pro canicie.
Quod magis mirere, ad dormientem venit:
Muſarum ductore ſomno, qui Muſas fugat.
Itaq; per occluſas fores, oculos, ingreſſa eſt ſapi-
Vel hoc indicio cæleſtis. (entia;
Nec venit indotata:
Sceptro manū porrexit Salomo cū cæteri ferulæ.
Vt dubites vter vtri plus contulerit. (entia.
Nam per Sapientiā regnavit Puer, per Puerū Sapi-
Prima imperantis cura fuit Patris ſepulcrum:
Tanta magnificentiâ, vt Patrem æternaverit tu-
mulando
Errant nimirū qui ne degeneres arguantur,
Parentis famam extinguunt.
„Nō extinguitur fama, cū deſiderantur extincti.
Eâdem pietate
Mortem patrio teſtamēto legatam Ioabo dedit.
Optimū novi Principatus fundamentum ex tali-
um ruinâ:

Qualis enim Populus, ſi peſſimi optimates!
Ex Rege Sacerdos, Templum dicavit.
Mundum voces, non Templum;
Spatiis tripertitum, plagis quadrifidum:
Annis totidē, quod Mundus ſolibus abſolutum,
Merito igitur vndecumque delatæ opes;
Vt Mundum Mundus ornaret.
Hinc à divinis ad civilia; vti decet.
Vrbem mœnibus Regnum vrbibus ſtipat:
Vt Populum cohibeat, quem auxerat pace.
Regiam & tribunal geminâ & oſtro conſternit:
Ne venalis ſperetur iuſtitia, quæ opes calcat.
Atque vt profugam revocet Aſtræam,
Aureos mores in aureâ domo reſtituit,
Nuſquam lautius Sapientia ſedit.
Quæ interprete, implicitas lites momento explicuit.
Illam præcipuè de ſuperſtite Infante.
Qui cum duas inter Matres, nullam Matrem haberet,
Vtrique mori iuſſus, vt neutri cederet,
Amore indice Matrem invenit.
Eâdem Dictatrice Sapientiâ, Divina ſcripſit Oracula,
Cum quicquid diceret Oraculum eſſet.
Hæc Regiæ fama Sapientiæ, Reginatū ſcitiſſimā traxit;
Quæ maiorem famâ, Regem mirata,
Plura didicit, quàm quæſierit;
Plura retulit, quàm obtulerit:
Nam Salomonem alterum in vtero retulit.
Sed heu, quid Mortalibus tutum?
Tantum ingenium marcuit, cum maturuit.
Vt neſcias vtrum magis mirere,
Senium in Infante, an infantiam in Sene.
Tantæ cauſa dementiæ, libido.
Nec mirum ex Berſabæa nato.
Septingentis coniugiis, trecentos concubinatus,
Innumerabilia ſtupra, coniunxit.
Amavit quotquot vidit;
Voluit quotquot amavit, habuit quotquot voluit.

Stupente naturâ,
Quod fœminis omnibus vnus ſufficeret, nō vni omnes
Sic effœminatus Salomo Sapientiam amiſit,
Veneris perfidiâ; quæ in alios nō mitior, quā in Filiū,
Amantes excæcat, vt Amorem.
Hinc Aſmodæi quàm Dei legibus obſequentior,
Suorum Idolorum Idola coluit;
Et Venerem veneratur venereus.
Vt non immeritò Venerem vocarint Luciferum,
Cum alter colatur in altero.
Sequuta, vt ſolet, luxuriem feritas:
„Nam nimia liberalitas rapinis alitur.
Ergo, Regni opibus in gynæceo profligatis,
Per graviſſima tributa amicos nudat, vt amicas ornet,
Quin per magicas artes aurum ſcrutatus,
Feralis æruſcator, vectigales Dæmonas facit?
Et Plutum quærit apud Plutonem.
Tot inter flagitia pacem amiſit pacificus:
Salomo, non iam Salomo.
Bellante Idumæo, latronum duce.
Rebellante Ieroboamo tributorum quæſtore;
Per Mammonæ miniſtros, Mañonæ cultor affligitur:
Donec divino Numine afflatus Achias
Suum pallium, & Salomonis Regnum, diviſit.
Sic obiit inſanus Sapiens;
Hebræorum decus & dedecus.
Inops inter inopes, ſterilis inter coniugia.
Vnico de tot thalamis ſuſcepto Filio.
Nam nihil Veneri nocentius, quàm Venus.
Primus è Chriſti Proavis Stygem coluit;
Et primus intravit.
Indubio argumento: nam Idola poſuit, non ſuſtulit;
Et flenda leguntur, non fletus.
O ſaga Puellarum forma,
Quæ inſanire Sapientiam facit,
Et Hominē vertit in Scyllam.
Oh, ſi ſapitis, hanc Scyllā fugite;

Digitized by Google

Qui tergiminas manus Patri ſuffecere;
Et tricorporis inſtar Gerionis,
In triplici corpore, ter vnus pugnavit;
Atque ſedendo vicit.
Quæris quâ virtute natos habuerit:
Natu minimus, Gigantum maximum vicit.
Quæris quâ ſpecie?
Deſpectior, imperio dignus eſt viſus.
Hæc tanta felicitas
Ieſſeum pectus impetu ingreſſa,
Animam expulit.
O Mortalium voluptas nocens!
Hæc cogita Viator!
Et ſedens interjunge.

MVNDI
VIRILITAS.
REGES.

DAVID
IESSE FILIVS.
Chriſti I linea.

Salomo.

Ex Ioſepho Roboam. *Ex Iuda.*

Samuel. Abias. *Suſanna,*

Aſa.

Ioſaphat.

Ioram.

Ochozia.

Ioas.

Amaſia.

Ozia.

Ioathan.

Achas

Ezechia.

Manaſſes,

Amon.

Ioſia.

Eliacim. Iechonia. — *Ioachas.* — *Sedecia.*

Digitized by Google

DAVID
IESSE FILIVS.

ADINATON.

A Ducibus ad Reges venio. (pura.
CrudâMundi juventutẽ maturuiſſe, indicat pur-
Coacervatæ tamen cum dignitatibus curæ;
„Vbi enim curæ niſi in curia?
Solem circumnectens corona, nimbos minatur.
Coronatorum primum ſpectabis Davidem:
Omnium feliciſſimum, & miſerrimum.
Felicitatis hoc habuit maximum, quod ex mini-
mo crevit.
Hoc ipſo miſerrimus, quòd ingentes ærumnæ
invenere felicem.
Jugulatores paterni gregis leones infans jugulat
Ipſo infelix triumpho. (neris.
Nam citra infantiæ ludicra, dura exorditur à te-
In prætextâ chlamydi candidatur.
Hòc ipſo non invidendus, quia præmaturè invi-
dendus.
Carneum Philiſtinorum propugnaculum Goli-
am ſternens,
Vnico lapide Rempublicam fundat.
Sed victoriam potitus, non præmium,
Plus odij lucratur quàm gloriæ:
Et optimo inter aulicos argumento, diſplicuit.
Enthearum Saulem cythara mulcet!
Vtroq; Arcu felix, ſeu fila impellat, ſeu tela.

Digitized by Google

Sed Erynnes irritat dum temperat.
Nam lyrâ ludens, haſtâ penè confoſſus,
Ineluctabiles gemitus à cantu exorditur.
Inter Getheos aulicos recipitur profugus.
Sed Regi carus, non Satrapis.
Vt inſanos fugiat cogitur inſanire.
Iam Regali conjugio ſuperbit Opilio:
Sed Philiſtinorum præputiis empto, Pronubam habuit Libitinam.
Iudæ & Iſraelis Diadema,
Ex gemino vnum, ſuo capiti implicuit:
Sed Saulis ac Filij ſanguine gemmatum.
Quos ardentiſſimos hoſtes ardentiſſimè amans,
Vivos fugit, mortuos deflet;
Mœſtus ne vincat, & quia vicit.
Sic mutuis vulneribus, ſanguinem victi, victor lacrymas fundit.
Omnium hoſtium vidit funera;
Quos vel ipſe, vel Deus, vel ipſi ſe, confecere:
Sed plura ſuorum vidit,
Triduanâ peſte, trienni fame, perenni bello,
Vt flebile lucrum fuerit, amiſſis civibus, vrbes capere.
Reges omnes finitimos aut ferro vinxit, aut fœdere.
Sed externis liber, inteſtinis obnoxius:
Æquè infelici Marte, ſive vincat, ſive vincatur.
Pacem peperit tandem: ſed bello pejorem.
Nam pondere annorũ liber, annorũ vinculis captus,
Cupidinis Matri mancipium datur.
Tum ex adultero homicida,
Raptâ Conjuge, Maritum ſuſtulit.

Mul-

Multiplici conjugio lætus, non Filijs: (cæſtu.
Quorum alter Sororis ſtupro, alter Novercæ in-
Bis infelicem fecere Patrem.
Tum diriore vltione quàm crimine,
Stupratorem inceſtificus vetante Patre necat;
Dolente necatur.
Vt neſcias flebilior ne Patri contigerit injuria,
an vindicta.
Inornatam Hieroſolymam capit, captam ornat.
Vt miſerrimæ Vrbi ſalubrius nihil contigerit,
quàm vinci.
Sed Sanctuario Vrbi donato.
Templum Sanctuario donare cavetur.
Cruentæ dextræ munus horrente Numine.
Vt Davidis victoriç eidē exoſæ fuerint à quo im-
Tandē ſeptuagenario major exceſſit. (peratæ.
Sed clarior ſi citiùs.
Nam frigidus, imbellis, attritus;
Quaſi ex illo Davide nihil retinuerit David;
Imperium ſenex depoſuit, quod meruit infans:
Et infante invalidior, decenni filio ſceptrū com-
Hoc vno feliciſſimus eſſe poterat, (miſit.
Quod hominum ſtrenuiſſimus,
Hominum ſapientiſſimus genuit:
Niſi quod prævisâ Filij nequitia morientem mo-
ri coëgit.
Hem qualem in Purpurâ felicitatem ſperes,
Si Principum feliciſſimus, miſerrimus fuit.
„Quamquam hæc Regum conditio eſt,
„Felices facere, non eſſe felices.

SAMVEL EX IOSEPHO.

EPITHETA.

Qui hic conditur,
Vno ſignari nomine non poteſt.
Aliud ſemper nomen meruit.
Mœroris Filius, lætitiæ Parens vocetur.
Nam Novercæ æmulatione Matrem habuit,
Lacrymarum clepſydra moras notantem.
Speratus cùm deſperandus.
Sterilem habuit Matrem.
Tantæ animæ deſperabat Natura ęquare corpus.
Conceptu acerbus, virtute maturus.
Ipſo illatebratus vtero ſanctitate luſtratur.
Vt divino ſpiritu prius reſpirarit, quàm ſuo.
Faſciis liber voti adſtrictus.
Nazareorum miniſturia Templo circumdat:
Officiis cum Deo, certante Matre;
Quæ in Templo impetratũ, Templo deſpondet:
Et liberum Deo reddidit ſervum.
Obſequio cæcus, monitis oculatus.
Incipit ventura profabi antequam fari.
Vt vni Samueli nihil inopinum contigerit:
Nec Prophetam mireris ex Prophetide natum.
Fervore cadens, innocentiâ candidus.
Cirça propitiabilem Arcam excubias ducit.

Vt

Vt gemina Cherubin tertium mirarentur.
Templi cuſtos, & Dei Templum.
Divinâ conſuetudine per ſomnum fruitur.
Pontificis vocem ſimulante Deo;
Ne aliam Pontificis vocem credas, quàm Dei.
Pavore vacuus, Numine plenus,
Pontificis Filiis extrema denunciat.
Qui ſacrificia libare doctiores, quàm litare,
Lucem noxis, noctem luxu tranſigebant.
Aſper eloquio, dulcis moribus;
Trepidum Pontificem intrepidè increpat.
Qui nimis indulgente in Filios cenſurâ,
Raptores arguens, rapinas participabat.
Præviſu verax, proviſu velox.
Cadente Pontifice, Pontificatum ſuſtinuit:
Sic dignitas Aaronitas defecit, cum digni Aaronitæ defecere.
Vincennis Præfectus, centenario ſuffectus;
Amiſſam Arcã Fœderis, renovato fœdere vindicavit.
Ducitq; pœnas pœnitentia vitare.
In pace pugnax, in pugnâ pacatus.
Philiſtinos quieſcendo vicit.
Nam Cæli fulmina, populi gladios invocãs,
Captos perdit, perdita capit.
Æqui Iudex, Iudicum æquiſſimus,
Filios ſibi ſubſtituit.
Sed populo impoſitos, ſtatim depoſuit;
Ne juſtitiæ lances auro deprimerent.
Populi Conſul, populo conſulens.
Saulem Regem creat, inter malos meliorem:
Perunćto vertice ad medelam.

„Regius enim eſt morbus ſuperbiæ tumor.
Zelo æſtuans, lacrymis madens,
Saulis contumaciâ ſervatū Agagum diſcerpit:
A Saule ad Davidem gregis regimen transfert,
„Nam timendi ſunt Reges, qui Deū non timent.
Omnium deniq; laudum compendium eſto.
Quod omnium laudum compendium fuit.
Itaq; ne Virtutis oſores amet, tandem moritur.
Nec obtinet votum.
Nam Pythoniſſæ incantionibus fretus Saul,
Eâdem pravitate mortuum quærit Samuelem,
Quâ vivum oderat.
Scilicet virtutem ſequentem fugimus, fugientem ſequimur.
Sed evocatus è tumulo Samuel,
Saulem ad tumulum devocat:
Et vmbrâ territum ad vmbras rapit.
Sic ſuis inventis obeunt curioſi.
Samuel igitur,
Bit vt vivat, ſemel moritur.
Semel vt quieſcat, bis moritur.
Tu ne quieſcenti obſtrepas
Tace Viator, ac perge.

SA-

Digitized by Google

SALOMO
DAVIDIS FILIUS.
SCYLLA.

Triforme hoc Monſtrum,
Humano capite, fœmineo pectore, ferinâ caudâ,
Scyllam putas! falleris:
Salomo eſt;
Prudens Puer, effœminatus Vir, ferus Senex.
Hoc Puero nemo ſapientior.
Vnus mortalium omnia ſcivit, nihil didicit.
Venit ad Iuvenē prudentia, quæ Iuvenes fugit:
Sui ſecura apud pudicum,
Cui candor pro canicie.
Quod magis mirere, ad dormientem venit:
Muſarum ductore ſomno, qui Muſas fugat.
Itaq; per occluſas fores, oculos, ingreſſa eſt ſapi-
Vel hoc indicio cæleſtis. (entia;
Nec venit indotata:
Sceptro manū porrexit Salomo cū cæteri ferulæ.
Vt dubites vter vtriplus contulerit. (entia.
Nam per Sapientiā regnavit Puer, per Puerū Sapi-
Prima imperantis cura fuit Patris ſepulcrum:
Tanta magnificentiâ, vt Patrem æternaverit tu-
mulando
Errant nimirū qui ne degeneres arguantur,
Parentis famam extinguunt.
„Nō extinguitur fama, cū deſiderantur extincti.
Eâdem pietate
Mortem patrio teſtamēto legatam Ioabo dedit.
Optimū novi Principatus fundamentum ex tali-
um ruinâ:

Qualis enim Populus, ſi peſſimi optimates!
Ex Rege Sacerdos, Templum dicavit.
Mundum voces, non Templum;
Spatiis tripertitum, plagis quadrifidum:
Annis totidē, quod Mundus ſolibus abſolutum,
Merito igitur vndecumque delatæ opes;
Vt Mundum Mundus ornaret.
Hinc a divinis ad civilia; vti decet.
Vrbem mœnibus Regnum vrbibus ſtipat:
Vt Populum cohibeat, quem auxerat pace.
Regiam & tribunal gemmâ & oſtro conſternit:
Ne venalis ſperetur iuſtitia, quæ opes calcat.
Atque vt profugam revocet Aſtræam,
Aureos mores in aureâ domo reſtituit,
Nuſquam lautius Sapientia ſedit.
Quæ interprete, implicitas lites momento explicuit.
Illam præcipuè de ſuperſtite Infante.
Qui cum duas inter Matres, nullam Matrem haberet,
Vtrique mori iuſſus, vt neutri cederet,
Amore indice Matrem invenit.
Eâdem Dictatrice Sapientiâ, Divina ſcripſit Oracula,
Cum quicquid diceret Oraculum eſſet.
Hæc Regiæ fama Sapientiæ Reginarū ſcitiſſimā traxit:
Quæ maiorem famâ, Regem mirata,
Plura didicit, quàm quæſierit;
Plura retulit, quàm obtulerit;
Nam Salomonem alterum in vtero retulit.
Sed heu, quid Mortalibus tutum?
Tantum ingenium marcuit, cum maturuit.
Vt neſcias vtrum magis mirere,
Senium in Infante, an infantiam in Sene.
Tantæ cauſa dementiæ, libido.
Nec mirum ex Berſabæa nato.
Septingentis coniugiis, trecentos concubinatus,
Innumerabilia ſtupra, coniunxit.
Amavit quotquot vidit;
Voluit quotquot amavit, habuit quotquot voluit.

Digitized by Google

Stupente naturâ,
Quod fœminis omnibus vnus ſufficeret,nō vni omnes
Sic effœminatus Salomo Sapientiam amiſit.
Veneris perfidiâ; quæ in alios nō mitior, quā in Filiū,
Amantes excæcat,vt Amorem.
Hinc Aſmodæi quàm Dei legibus obſequentior,
Suorum Idolorum Idola coluit;
Et Venerem veneratur venereus.
Vt non immeritò Venerem vocarint Luciferum,
Cum alter colatur in altero.
Sequuta,vt ſolet,luxuriem feritas:
„Nam nimia liberalitas rapinis alitur:
Ergo,Regni opibus in gynæceo profligatis;
Per graviſſima tributa amicos nudat, vt amicas ornet,
Quin per magicas artes aurum ſcrutatus,
Feralis æruſcator,vectigales Dæmonas facit?
Et Plutum quærit apud Plutonem.
Tot inter flagitia pacem amiſit pacificus:
Salomo,non iam Salomo.
Bellante Idumæo,latronum duce.
Rebellante Ieroboamo tributorum quæſtore;
Per Mammonæ miniſtros, Mamonæ cultor affligitur:
Donec divino Numine afflatus Achias
Suum pallium,& Salomonis Regnum,diviſit.
Sic obiit inſanus Sapiens;
Hebræorum decus & dedecus.
Inops inter inopes,ſterilis inter coniugia.
Vnico de tot thalamis ſuſcepto Filio.
Nam nihil Veneri nocentius, quàm Venus.
Primus è Chriſti Proavis Stygem coluit;
Et primus intravit.
In dubio argumento: nam Idola poſuit,non ſuſtulit;
Et flenda leguntur , non fletus.
O ſaga Puellarum forma,
Quæ inſanire Sapientiam facit,
Et Hominē vertit in Scyllam.
Oh,ſi ſapitis,hanc Scyllā fugite.

ROBOAM SALOMONIS FILIVS.

PARALLELA.

Inſano inſanus ſuccedit natus;
Natus ex nondum inſano.
„Mala exempla natalibus prævalent.
Vterque Regnum ſuſcepit!
Ille annis tantùm, hic tantùm ingenio Puer.
Sed juvenis Salomo Senes audiit;
Senex Roboam juvenes audiit:
Sero erudiendus periculo,
„Iuvenili Senatu Regna ſeneſcere.
Pari libidine vxoria dedicant Idola:
Sed ille Venerem, hic Priapum;
Effœminatus virilem. (colit:
Cujus Sacerdotio perfuncta Conjux, amat quod
Tali Numini melior Victima, quàm Sacerdos.
Pari amentiâ Conjugum gregem paſcunt.
Sed ille majorem, quia ditior.
Nam ſine Mammona furit Aſmodæus.
Pari levitate populum tributis gravant.
Sed ille mollius, hic durius.
Nam rapacitati additis conviciis
Bis fera, vngui nocuit, & linguâ.
Pari in vtrumque ſeditione, conſpirat populus vt
reſpiret. Sed

Sed ille turbas placavit, hic placando turbavit.
Nam Aduram tributis Præfectum,
Mulcendo cætui delegat, quem mulgendo cenſui delegerat:
Qui magneticâ eadem facundiâ,
Lapides trahit, quâ aurum traxerat.
Vterque flevit Regni ſchiſma,
Sed ille adumbratum, hic verum.
Nam diviſo cum Religione Principatu,
Roboamo Iudaicus, Ieroboamo Iſraelitic' ceſſit,
,, Nihil enim citius Regna ſecat, quàm ſecta.
Pari fato externos irritant Reges.
Sed ille procumbit, hic ſuccumbit.
Nam Ægyptius Pharao Seſoſtris,
Roboamum libertate, auro Templum nudavit.
Adeò inteſtina diffidia, finitimorum ſunt lucra.
Pari affectatione Templum ornant, non colunt.
Sed ille aureis, hic æneis donis;
Vt ex diſpari ærario noſceret,
Quàm citò ſæculi metallum degeneret.
Paria igitur vitia, par ſequitur pœna.
Cupidinis enim flammis ad Tartari flam̃as acti,
Alternis ſe ignibus cruciant.
Lite dubiâ, vter inſanior
Qui ſapuit aliquando, an qui nunquam.

(o)
*

Digitized by Google

*****:**:*******

ABIAS
ROBOAMI FILIVS.
EDICTUM.

Adeſte Cives, Advenæ, Convenæque.
Quòd Abias Roboami & Maacæ Filius,
Paternam impietatem, maternam libidinem re-
Quòd ex malis malos geniturus, (tinuit:
Omnium mulierum vir, omnium virorum mu-
lierem duxit,
More vt nomine Matri ſimilem:
Quòd vltimis ceris ſcriptus hæres,
Secluſo primogenito, nihilo melior evaſit?
Et legum vindex, vivit ſine lege:
Quòd veræ Religionis ſuaſor non ſectator,
Et fari promptior quàm facere,
Non percepit quæ præcepit:
Quòd juſtiore ferro, quàm mente,
De perduelli Jeroboamo Victoriâ naviter potitus,
Ignaviter eſt vſus;
Et quingētis millibus Iſraelitarū cælitus necatis,
Idololatras conterere maluit, quàm Idola:
Quòd Bethel, & Sichem ſchiſmaticas Vrbes
Triumphator ingreſſus,
Fanorum aurum, non profanorum aras ſuſtulit;
Et prædatâ captivarum pudicitiâ,
Vrbem luſtris implevit, non luſtravit.
Quòd partâ libertate

Bis-

Digitized by Google

Bis-ſenis connubiis ſtatim mancipatus;
Gynæceo citiùs quàm Templo receptus,
Manubiis Sanctuario debitis thalamos cumulavit:
Denique quòd octo ſupra triginta liberis vndecunque genitis,
Paterna vitia pro patrimonio reliquit:
Hunc Hominem ingratiſſimum, impuriſſimum;
Initio Regni, vitæ medio, nequitiæ ſummo,
Lare & laureâ privandum,
Vitâ & Vittâ ſpoliandum,
Stygio ergaſtulo mancipandum;
Et Manium manibus quos adoravit adurendũ;
SEN. POP. Q. CAELESTIS
Atris calculis
Cenſet, Pronunciat, Iubet.

ASA

ASA

ABIÆ FILIVS.

Rogus.

Projicie odores in hanc flammam, Viator.
Aſa Rex Iuda,
Primus Regale funus rogali luce radiatum,
Afflatumq; pigmentis, cupiit; nec immeritò.
Principum Phœnici tales debebantur exequiæ.
Hic Atavi Filius, non Patris,
Videntẽ audiens Azariam, Religionem reſtituit.
Optimus Patriæ Pater,
Matrem Priapejorũ Antiſtitã Regno abdicav[it].
„Malorũ enim principium ſunt mali Principes.
Maſculâ Venere effœminatos,
Qui ſubterraneo abſtruſi delubro
Brutam libidinẽ in Brutorũ ſpecubus exercebãt,
Terrâ eductos igni tradidit: hæc tantùm dignos luce
Nam Conſcientia Iudice, mortem merentur,
Qui ſe tumulant, vt peccent; & pœnas de compendio petituri,
Latebras quærunt Inferis propiores.
Majore prodigio Priapum in Cedronẽ demerſit:
Qui ſubitâ gliſcente flammâ à torrente ipſo torretur.

Dice-

Diceres Virgineũ Chriſti pedã libaturas lymphas,
Ob impurę imaginis attactum, igne luſtrari:
Dubito, aquis ne vratur Idolum, an aquas vrat.
Minimè novo miraculo:
Cùm Venus flamma ſit, aquis nata,
Et inter lacrymas ardeant amantes.
Diro certè ſpectaculo,
Terrentur Idolatræ dum torretur;
Et in flamma naufragium facit.
Verâ igitur nominis notâ Medicus appellatur,
Quod languentem populum ſanaverit.
„Magna enim Vulgi cenſura eſt Regis virtus.
Tantæ virtutis honorarium retulit, victoriam & (pacem.
Immò in pace victoriam,
Nam decies centena Æthiopũm millia,
Certum ſibi funus de colore ominata,
Panicis terroribus divinitus incuſſis,
Spernendo potiùs quàm ſternendo difflavit.
Volvuntur humi nigra corpora, ceu torres ſanguine extincti.
Fugiunt ad Orci flammas fuliginoſæ jam animæ,
Ac Furiis ſimiles ſibi ad venas ſtupentibus,
Tartari tenebræ geminantur.
Sub alterum pacis decennium
Aſæ Baaſa, vt Roboamo Ieroboam fatalis hoſtis,
Victoriæ materiam intulit verius quàm bellum.
Quin aſportatis hoſticæ Ramæ ruderibus.
Gabaã & Maſphã, Regni propugnacula, exaggeravit.
Itaq; inverſam triumphi ſpeciẽ vidiſſes, (ravit.
Hoſtes dirui, mœnia duci captiva.
Nec omni tamen labe caruit Davidis genus erat.

Nam

Nam omnia Ethnicorum emaculavit cunabula,
Præter excelſa Fana,
Montibus ingenio altioribus nixa.
„Vt intelligant Principes
„Quanto periculo arces Hæreticis indulgeant,
„Cum tela vix evolent quo impietas rapit.
Iſraelem oppugnaturus, divina humanis auxilia poſthabuit.
Aſſyriorum fœdus toto ærario paciſcens,
Ab infidelibus fidem emit.
Prophetam indigno fœderi reluctantem, nervis præpedit:
Cives prophetæ faventes gladio addixit.
„Adeò intutum Reges carpere, vel optimos.
AEquâ igitur talione,
Trienni podagræ, felleæ bilis filiæ, cruciandus traditur;
Et qui Vatum pedes nervis arctaverat, pedum nervis arctatur.
At de crimine pœnam traxit, de pœnâ crimen.
At nobilem illam peſtem, medicis fortiorem,
Medicorum manus implorat, non Dei.
Ipſo rideō nomine, dum Medicus eget medico.
Denique lectum pro equuleo nactus,
Membrifragâ torquente podagrâ, erratorũ ſummam fatetur.
Reſumptâque virtute redivivus,
Odoratum hunc Rogum ſibi vivus compoſuit?
Vt Empyreum prælibaret in flammâ.
„Nam Virtus non fragrat niſi flagrat.

IO-

Digitized by Google

IOSAPHAT ASÆ FILIVS.

MINAE.

Veh tibi, Viator,
Si quid tibi conſcius, cenſoriũ hoc Solum calcas.
Inexorabilis Arbiter Ioſaphatus, hac in valle ius
Cui tanta veritas, vt nihil ignoret; (dicit.
Tanta ſeveritas, vt nihil ignoſcat:
Integritatis teſtem do zelum,
Quo à ſtirpe revulſas effœminatorũ reliquias ex-
Divini Iuris Interpres. (coxit,
Legis tabulas in omniũ pectora tranſcripſit è ſuo
Meritò lapideas; vt lapidem rogent, qui lapidem violant.
Inſpectores vtriq; Foro conſtituit AEaco ſimiles:
Peccanti attentos, non precanti.
Quib⁹ tam leve aurũ, vt rectũ lances non flectat:
Tam grave ferrum, vt à recto deflectentes prote-
„Civium quippe ſecuritas eſt ſecuris. (rat.
Damnandi rigorem æquavit plectendi vigor.
Nam conſcriptis familiatim bellatoribus,
Regno arces, arcibus præſidiarios,
Præſidiariis præfectos impoſuit.
Vt omni aditu gladiis obſtructo
Fugere cum nequeant ſceleſti, ſcelera fugiantur.
Nec armis opus;
Si adſpectu Galaaditas vicit, Moabitas cantu.
Nam Hebræis modulantibus, in furorem acti hoſtes, Inter-

Digitized by Google

Inter ſe digladiantur.
Patribusq. momentis illi canunt, iſti cadunt:
Chordarum concordiâ cordiũ diſcordiam pro-
ritante.
Riſit Mors muſica tot Andabatarum paria,
Sono occæcata, ad numeros cadere.
Horruit Mars amuſicus arcũ nervos lyræ nervis
eludi:
Et lyram inter arma numerari, vt inter aſtra.
Heu duræ minæ!
Quid faciet Iudex, ſi ſævit Cytharedus?
Veniet ſumma dies, die carens; cum Apparitor
Angelus
Omnes antiſtare jubeat hoc Forum, cui omnia
liquent.
Quod vadimonium nec favor excuſabit, nec la-
crymæ;
Ne Mors quidem.
Nam rupta tellure, ſolutis Mundi compagibus.
Mors ipſa jure petitura, quod bona fide poſſidet
Abſorptos evomet, vt reſorbeat.
Aderit Adraſteæ miniſtra Erynnis.
Carnifex nimirum flamma;
Quæ luce eâdem ſcrutetur impios, & comburat:
Ac ne quid inultum lateat, nil inuſtũ relinquet.
„Metue ſceleſte non cunctatutum Iudicem.
Plus metue cunctantem,
Diu gravida nubes damnoſiùs parit.

Digitized by Google

IORAM
IOSAPHATI FILIVS.

SENTENTIAE.

Recurrit ad Ioramum Atavi impietas.
„Nam in aulico freto
„Vitia fluunt, vt refluant.
Ante imperium innocens viſus.
Octennio nequiter egit, quo imperavit.
Nam innocentiæ candorem immerita cruentat purpura.
Ad regnum ſublatus Fratres ſuſtulit.
Nam Tyrannus ſanguinem ſitit quem timet:
Nunquam lætus niſi dum canit exequias.
Addidit crudelitati ſodalem idololatriam.
Bis de Inferis optime meritus;
Quos auget, & adorat.
Quid enim colat niſi mortua, qui vivos odit?
Impietatis magiſtram audiit Conjugem.
Illam nempè Athaliam, Achabi mortalium ſceleſtiſſimi.
„Nam ſæpè impietas eſt dotalis.
Vxorio exemplo citiùs raptus quàm patrio,
Maſcula thura effœminavit.
Nam efficaciſſima ſuadēdo oracula ſunt oſcula.
Ad inania pavidus, Heliæ minas non pavet.
Nam perituri Tyranni argumentum eſt
In ſecuris metus, in metuendis ſecuritas.
Vero igitur eventu, Iudæam prædantur Arab,
„Nam

„Nam Regum delicta Regnum luit.
Infelix populi conditio,
Quia premitur à Tyranno, Barbaris tradi;
Et deſperire, quia perit.
Regiæ conjuges raptæ, Filij trucidati.
Itaque infelix cælebs & orbus,
Conjugum lecto, natorum letho funeſtatus,
Flevit, à nemine fletus.
Nam populi mulſum, Tyranni lacrymæ.
Sic acerbiſſimæ morti ſervatus,
Animam cum viſceribus ponè regeſſit.
Vt intelligas quo loco mentem habeant ignavi.
Rogo demum caruit, non tumulo.
Hoc etiam præpoſterè:
Quod igne fraudatus quem meruit.
„Nam Tyranno maxima pœnarum eſt.
„Poſt obitum non lucere.

Digitized by Google

OCHOZIA IORAMI FILIVS. IOAS OCHOZIÆ FILIVS. AMASIA IOASI FILIVS.

SAXIFRAGIUM.

Tres haſce ſtatuas,
Inter Chriſti Proavos pridem collocatas,
Matthæus fregit dum tacuit.
Execratum Achabum Matris Patrem
Reſpicit hæc vindicta; (Vates.
Cujus Nepotes ad tertium vſque diris voverat
Itaque ne Chriſti Majores Achabi Minoribus miſcerentur,
Mepos, Pronepos, Abnepos
De ſacro Stemmate exulantes,
Nomine carent, & effige.
His alia vita, non alia vitia:
Primus primâ, medius mediâ, vltimus vltimâ
Ætate defe it:
„*Vt ſcias*; animi eſſe crimina, non pili.
Omnes imminentem pueritiæ fugerunt gladiũ:
Primus hoſtilem, alter maternũ, tertius ſervilem.
Parcente falce, donec ſcelera matureſcerent.
Omnes laude indigni, digna laude incepere:
Nam vana ſimulacra,

Primus

Primus diu non coluit, vltimus coli vetuit,
Medius colentes occidit.
Omnes ad volutabrum reverſi, Idola reſtituunt:
Hoſtilia primus, aulica ſecundus paterna tertius,
Omnes monitoribus aſperi:
Primus Heliam non arridentem deridet;
Tertius minanti Eſaiæ mortem minatur;
Medius Zachariam lapidum cultus exprobantē,
Lapidibus obruit.
Omnes rem publicam perdunt:
Primus poſtulatitio fœdere;
Alter emptitia pace;
Tertius voluntario duello.
Omnes Templum dedecorant;
Quod primus deſerit, ſecundus ſpoliat, tertius
ſpoliari patitur.
Omnes conjurato ferro ignaviter ſublati.
Primus dum latet, alius dum ſtertit, tertius dum
fugit.
Omnes denique mali:
Non ita vt altero pejor alter,
Sed omnes omnium peſſimi.
Omnes igitur Matthæi calamo, vt Iudæo gladio,
confoſſi;
Nec inter vivos, nec inter extinctos numerantur.
„Nam quos premit oblivio, non natos puta.

OZIA

Digitized by Google

OZIA
AMASIÆ FILIVS.
PARAPHRASIS.

Hoc in tumulo non tumulo, iacuit non iacuit
Vivum cadaver, Regis agricola.
Qui victor victus, Deum ſprevit dum coluit.
Et vulneratus vt convaleſceret, moriendo convaluit.
Hunc vivos fugientem, mortui timuerunt.

Reſtitas ad hunc griphum, Viator? paraphraſin
Hic eſt Ozia Rex Iuda; (cape.
Qui vrbana vitia in ſuburbio declinavit.
Rediit ſub hoc Principe ad ſuum exordium Regia dignitas:
Nempè ad Paſtoritiam.
Hic triumphali aratro terram domuit.
Vnde mira fœcunditas; (lus:
Cum trabeato Agricolæ vectigalior ſerviret tel-
Et regiâ manu maritatæ gemarent Carmeli vites.
Audiant Principes qui ex Vrbium cinere aurum
Veræ fodinæ ſunt ſulci: (cribrant.
Bubus, non hominibus graves.
Ibi vegetæ opes radices agunt.
Has humaniſſima humus ſinu promit:
Quæ Hominum altrix, & alumna,
Rivis nutrita, frugibus nutrit,
Huic vni fœnerabantur antiqui Reges:

Qui-

„Quibus pro loculis erant ſcrobes.
„Nunc terram dedignantur terræ filij:
„Nec colere modo, ſed calcare.
Nam purpurâ interpoſitâ à ſe Matrem ſecernunt;
Eandem peroſi pro quâ dimicant.
Hinc Principum lubricæ opes, quia ſine radice,
Plutus à Cerere gignitur & Iaſone;
Segete, & vellere:
Vtroque ſuccreſcente ſumentibus.
Rubiginem vomeri nō indulſit; ſed neq; gladio;
Vtraque Matris materia, ferrum:
Vtroque modo terram ſubegit.
Philiſtinos, Arabas, Ammonitas,
Tam facilè ſub jugum miſit, quàm juvencos.
Gethum, Iabriam, & Azothum, hoſtiles Vrbes,
Eodem vomere quo glebas exaravit.
Pari luſu vulpeculis tragulas, & baliſtas hoſtibus tetendit.
Eâdem arte ſegetum meſſor, & capitum.
Cereris falcem morti commodavit.
Ita ex arvis ad arma, ex armis ad arva divertens,
Oleas meſſuit, quas ipſe conſeverat.
Sed vtinam ne extra ſuas oleas.
Nimirum vanidâ victoriarum diſtentus aurâ
(Qui felicium eſt morbus)
Sacerdotali ſibi jure arrogata,
Sacro thure profanus adolet.
Oh, quid agis mitrate villice?
Te aratrum decet, non ara.
Huic fumo ſucceſſit flāma; ambitioni iracundia.
Vno ſcelere bis injurius,
Cœlum

Google

Cœlum thure, thuribulo Myſtas exterret.
Non dilatâ verò vindicta,
Subita lepræ illuvies Regiam frontem populatur;
Et inſulæ locum fœdat.
Decebat talem Pontificem talis lamina,
Vt frontonis ſupercilium deprimeret.
Dicitur etiam Tellus ingenti fremitu trepidaſſe.
Exitura de centro, niſi ille de Templo.
O fluxa, Reges, gaudia!
Cum ipſum ſupra quod ſtatis, inſtabile ſit.
Atqui cum ſuâ tellure tremens Ozias,
Extemplo reſilit ex Templo:
Et Regno exauthoratus,
E vivis migrans non è vitâ,
Marcido in corpore ſepultus, & inſepultus,
Solivagos intra penates lugendo conſenuit.
Diu expiravit vivum cadaver;
Sero moritur, jam mortuo ſimilis;
Et avito ſepulcro interdictus,
Agro tumulatur, quem coluit.
Adeò ſuperborum contactũ vel Mortui pavent.
Habes griphi ſententiam,
Viator abi.

IOATHAN
OZIÆ FILIVS.
LEGATIO.

Adeſto Fama.
Ad Principes te delego;
Vnico exemplo magna conſilia tranſacturam.
Ioathani Regis virtutes Regibus refer.
Vt emerito Patri ſuccedens puer,
Feſſo Athlanti Alcides integer,
A Egro Parentis capiti ſuppoſuit ſuum.
Felix Genitor, qui vitâ peractâ vivens,
Succeſſoris virtutes non ſperavit, ſed ſpectavit.
Felix puer, qui paternæ frontis adſpectu, frontem remiſit,
Et humilitatis magiſtrum habuit tumorem;
Et quis credat? vnum caput alterius morbo ſana-
Addetur Iſaiæ, Zachariæ, Oſeæ, Amoſi, (tū.
Nobilibus ſpectris admonitus,
Rectum iter inſtiterit.
„Nam veritas privatæ fortunæ bonum,
„Ad Principes non illabitur, niſi è Cælo:
Non immeritò Iovis Filia.
Prædica, vt Numine vſus propitio,
Syriæ & Iſraelis conjuratos Reges cohibuit:
Ammonitas ſemper cæduos feliciter cecidit:
Numquam non lædente ferro, numquam læſus.
O militiam innocentem,
Vbi ad meliores partes applicante victoriâ,
Nemini nocebant arma, niſi nocenti;
Et rectior rectiùs collimabat.
Poſt militare, civile ſtudiū exaggera. Vt

Digitized by Google

Vt ſanctæ Vrbis intuta muniit, diruta erexit:
Nec molles fundavit Moles, ſed ſibi ſimiles.
Vt Dominus ex Domo, Domus ex Domino agno-
Turrim Ophel evexit ſupra nubes; (ſceretur.
Regiæ mentis Idæam ſemper ſerenæ.
Portam Templi ſpecioſam,
AEris & auri ornatu, nomine dignam fecit.
Specioſam ne magis, an ſpatioſam?
Sanè totâ Petri charitate triũphali fornice excepit;
Quam recto veſtigio claudus ſequutus;
Ne torto pede ſpecioſum limen deformaret.
Narra vt hoc Principe,
Vomuit vetuſtas multo ſolidiora quę exederat.
Vt collapſa nemo dixerit ædificia,
Sed ſponte inclinata, vt altiùs gliſcerent.
Celebra denique magnificentiam,
Quâ vrbes Civib', agreſtibus mapalia condidit.
Illas præſidio, hæc ſubſidio.
„Nam mutuis gladij, & ligonis officijs,
„Tuetur qui alitur, alitur qui tuetur.
„Et arces pereunt poſt caſas.
Poſt hæc elogia altum ingemiſce,
Quod hoſtibus ferox, ſuis blandior,
Objurgandæ ſuperſtitioni linguã non habuit.
Itaque glorioſiùs
Delubra ſolo, quàm ædificia Cælo, æquaſſet.
Vt mirum non ſit, (adulentur.
Adulari populos Regibus, cum Reges populis
Adde igitur Principibus animos;
Vt à Divinis exorſi degeneres increpent:
Ioathani ejurato exemplo.
Qui fortia faciliùs fecit, quã dixit.

ACHAS

IOATHANI FILIVS.

HISTORIA.

Amicitias beneficiis parari qui putat,
Hiſtoriam hanc legat.
Achas ad Iudæ ſolium divinitus erectus,
Omnem lapidem movit quo Deum perderet.
Nam inter ſaxeos Dæmonas diviſo cultu,
Nullum vt faceret Deum, multiplicem fecit.
Parum fuit Deum obruiſſe lapidibus.
Eundem importuno Oeſtro vellicaturus,
Muſcam Deum fecit.
Planè ſuos inter Deos numerandus;
Puſillus, Excors, niger, moleſtus.
Mirare Divini pectoris patientiam,
Quæ injuriam peroſa non injurium, hoſtem pro-
le auget.
Et quod optimum Dei munus, optimâ prole.
Hic ex beneficio maleficus,
Acceptum Filium Idolis comburit.
Timuit Orbis eundem Rogum:
Tremuit populus Thyeſtæam illam coquinam:
Inventa eſt flamma quę aſtantes frigidos faceret.
Nefandi ſacrificij locus Gehenna;
Quæ tartaro nomen dedit, vt exemplum
Quippe infernus ignis

Non-

Digitized by Google

Nondum nomen invenerat ſatis horrendum.
Achas Plutone pejor, ignem dedit inferno pejorē.
Parati aſſiuere Dei vindices,
Raſis & Phaceus, Syriæ & Iſraelis Dynaſtæ.
Maluit tamen Deus contumacē cōtumaciter demereri,
Itaque Iſaiam Achaſo delegat,
Qui pro victoriâ ſpondeat:
Prodigium quodcunque daturus pro vade,
Et quo prodigia firmentur,
Dei Filium pignori pollicetur.
O Numinis patientia toties irritata, non irata!
Achas prodigia reſpuit:
Et Numen inter Nepotes dedignantur.
Puto Deū ipſum Geheñæ imolaturus, ſi naſci feſtinaret.
Spretis igitur Cæli copiis,
Aſſyriorum Regem mavult auxiliarium.
Sic mendax nemini credit, niſi mendaci.
Ac ne pretio careat tutela,
Totum ærarium, ſanctū, profanum, Aſſyriis profundit;
Vitamque pretio taxat.
Itaque quicquid rapere hoſtes poterant, donat:
Seſeque ſpoliat, ne ſpolietur.
Quin ſublatis exuviis Templum claudit;
Quaſi incluſo ac ſpoliato Deo, victor.
Riſit inſaniam Deus;
Et perfidum reliquit fœderatis plectendum.
Nam perditi, ipſi ſe perdunt.
Affuit ergo accitus Aſſyrius Thelegat-Phanaſarus;
Qui attritis Achaſi hoſtibus, ipſum attrivit:
Sic nocent auxilia malo majora,

Et bellorum nimbi detonant in authorem.
Putas Achaſum reſipuiſſe? deſipuit.
A ſua Muſicâ perpunctus Damaſcenorum Idolo
ſe devovet.
Itaque contra Syros, Aſſyrios implorat;
Contra Aſſyrios, Syrorum Deum,
Qui ne ſuos quidem ſervaverat.
Hic divina patientia deſperavit;
Et ſervare nolentem ſemel perdidit.
Malè morietur inter vtramq; vitæ metam:
Et extra tumulum tumulatus
(Quis enim juſta faciat injuſto?)
Gehennæ aſſignatur, cui nomen fecerat.
Sic ei fiat, qui beneficium in vitium torquet.

by Google

EZECHIA
ACHAS FILIVS.

INDEX.

Rerum ab hoc Principe geſtarum indicem cape.
Sub Romanæ Vrbis natales naſcitur
Achaſi Filius Ezechia.
Sed ille ex optimo Patre peſſimus,
Hic ex peſſimo optimus, iterum peſſimum geniturus,
„Sic teſſellata fortuna bona malis interpolat.
Sanctiſſimæ Parentis mortes libavit, non Patris.
Quæ felicior Mater quàm Vxor,
Pro votis Filium accipit, non Maritum.
Quintum ſupra viceſimum annum natus,
Florem ſceptro impoſuit, quem cæteri perdunt.
Primo Imperij anno Templum aperuit,
Quod nihil Sanctum vidit, niſi Regem.
Moſis etiam ſerpentem deiecit, olim ſalubrem,
Iam virulentum;
Poſtquam ſuperſtitioſis aris concaluit.
Anno, & Animo eodem, (reſtituit.
Sculptilia in Cedronem ſparſit: muſicos modos
Vtrumq; nexũ: quid enim Cedron niſi mœror?
Sic populi lacrymas Idola ſorbent;
Et flente flumine, cives canunt,
Tot Pharaonibus demerſis, quot Idolis.

Merguntur incendiarij illi Dæmones!
Inferno ardore ex antiperiſtaſi geminato.
Et adorata illa ſaxa, adorantium ſcopuli,
Poſt animorum naufragium ipſa naufragantur.
Poſtero anno, diviſa Iudæ ſtudia pro concione
componit.
Amphioni comparandus Orator:
Nam vrbem ille paravit, hic reparavit canendo.
Inſtante Paſchate, (Tribus,
Ad Solimorum celebritatē ſchiſmaticas alliciens
Iudæ Iſraelem conjunxit.
Ita Paſchalis Agnus, agnos fecit convivas:
Et fractis Idolis integrata concordia.
Poſt hæc, Salomonis de plantarum vſu comen-
tarios combuſſit.
Iam enim ex horto nō è Cælo ſalus quærebatur:
Et herbarum non oculorum expreſſo ſucco,
Membra curabantur non animi.
In illâ agitur flammâ ars mortua, ſpes revixit:
Vtinam Coi Senis farcimina ad Ezechiæ manus
veniſſent:
Sine carnificinâ homines convaleſcerent.
Auctis jam annis, (tate:
Aucta cum Sacerdotum pietate, laicorū liberali-
Condendis largitionibus Templi horrea laxavit
,,Quis neget frugi eſſe virtutem?
,,Cum ſacra opera ſacras opes adaugeant.
Anno imperij bis ſeptimo, qui ſemper Clymacte-
Ezechiæ virtus tentata. (ricus,
Nā Aſſyrius Sennacherib Iudæā evertēs, & ever-
Citius rapuit arces quàm vidit. (rens,
Quæris quantâ acie? Ter-

by Google

Terra conteсta, montes depreſſi, flumina epota.
Sed armatorum tot millibus,
Trecenta & triginta talenta obſtitere.
Toti AEgyptiorum armamentario,
Totum Templi ærarium objecit Ezechia.
Nam ſacræ divitiæ eo ſervantur vt ſervent.
Fecerat hoc etiam Pater, ſed impare ſtudio.
Ille Templum timebat, hic pro Templo.
Extremo eodem anno,
Aſſyriâ fide recrudeſcentibus Barbaris,
Infanda effutiente Sennacheribbo, ad pias preces
confugit.
Felix certamen: linguâ pugnacem, linguâ vicit.
Minus dixi; dormiendo vicit.
Nam per tenebras cæcutiente Angeli gladio,
Aſſyriorum millia centum octoginta, ſomnus
conſignavit Sorori. (lo:
Diriguit Sennacherib nocturnæ cladis ſpectacu-
In patriâ, à Filio, ante Idola cæſus.
Qui patriam liquerat, pro Filio, contra Deum.
Anno victoriam ſublabente, dirum ægrotat.
Tumente vlcere quò animus detumeſceret.
Lethum denunciante Iſaia, luget, ſubmittitur,
convaleſcit. (receptæ.
O dulces lacrymæ, vitæ auſpices, vel ineptæ, vel
Primum naſcentium omnem, vltimum pereun-
tium ſuffragium.
Anni igitur quindecim ad vitæ ſtamen aſſuti:
Illuſtri teſte, Sole.
Qui ſupra lineas decem retroactâ ſtyli vmbrâ
Viam & Vitam redorditur.

Hem quid ſolidum in humanis,
Si ætas horarium eſt, annus linea, vmbra vita.
Lethalis vmbra, quæ lineas enecat, quotquot attingit:
Pariterque dum proficit, deficit.
Poſt menſes duos,
Babylonum Legatis divitias & delicias oſtendat.
Neſcius quam rapaci populo illecebras.
Sed ô rigidam diſciplinam circa Principes.
Pro quantulo crimine, quantum diſcrimen?
Funeſtior intervenit Legatus Iſaias.
Qui inoſtentatiunculæ pœnam,
Iacturam opibus, capturam Liberis ominatur.
O lethales divitiæ, quas nec celare tutum, nec proferre!
Sed ô vitales lacrymæ, vel cælatæ, vel prolatæ!
Ad præſentiſſimũ hunc panchreſtũ redit Ezechia
In ſuis oculis ſalubrem hunc ſuccum quærit,
Quo Numen emollitum, ira reſtincta.
O efficaces iterum lacrymæ!
Tacitæ oculorum voces, & liquidi vocis oculi:
Nec fœcundus humor tantùm, ſed facundus,
Qui animũ egerit dũ cadit, & cadit ſine *jacturâ*:
Nam ſolam hanc mercem prodigere licet.
Exinde piſcinas, fontes, aquæductus,
Puto ſuarum imitamenta lacrymarum, aperuit.
Per quas denique animus enavit ad palmam.
Anno à ſuſcepto Imperio viceſimo nono.
David non conferendus, ſed præferendus:
Nam majora fecit, minora deliquit.

MA-

MANASSES
EZECHIÆ FILIVS.
EXOMOLOGAESIS.

O Rerum Opifex, Reorum Opifer, Deus;
Adverte tandem æquas aures,
Clemens attrito, felix catenato, Rex Regi
Infanda mea facta ad rationem revoco.
Tu ſolus audi quæ ſolus ſpectas:
Aut ſpectare deſine, quæ piget audire.
ille ego Manaſſes, Orbis Eoi Veſper:
Vt lucem fœdarem in lucem veni.
Conceptus, lethale nefas concepi.
Et hærente adhuc cortice, odiſſe te cæpi ante-
quam noſſe. (rum torſi.
Iam de latebrâ proſerpens Vipera, hoſpitalē vte-
Felici hoc exordio mihi plaudens,
Quod nondum natus potui Matri nocere.
Alumnæ gravis ſarcina papillas morſu tentavi;
Sanguinis avidior, quàm lactis.
Circumciſus, impreſſum generis ſignum
Pro libidinis teſſerâ ſuſcipiens,
Dixi; hunc ſanguinem Veneri propino,
Infandus Infans, parvus ſed pravus,
Execrationes infrendens inter vagitus,
Candidum nihil habuit præter ſyndonem;

Hanc

Digitized by Google

Hanc ipſam cruentaturus.
Deerat jam nocendi avido, nocendi facultas.
Hanc è voto feſtinavit fortuna,
Cùm duodenni gladium commiſit.
Ita nimis impotens, quia nimis potens,
Proceres terrui Puer; quò levior, eò gravior populo.
(pavit.
Qui citum diadematis fulgorem, ceu fulgur ex-
Hinc divini, humani Iuris immemor,
(Quid enim Manaſſes, niſi obliviosus?)
Vnam mihi legem ſtatui, legem nullam ſervare.
Durus, Difficilis,
Rogari, invidiam; non rogari, contumeliã duxi
Injuſtus; inhumanus,
Aliis omnia licere volui, aliis nihil.
Impius, perjurus,
Studio, & ambitu paterna exempla non inſtiti,
Puduit Regem benè agere de exemplo.
Anteire malos malui, quàm bonos ſequi.
Hoc vno Patris ſpeculum,
Quod ejus imaginem reddidi ex contrario.
Proinde ex tuo Templo,
Quæ ille intulit, ſuſtuli; quæ ſuſtulit, intuli.
Atque vt à te maximè ſejungerer, (tionẽ
Duo ſejunctiſſima cõjunxi, atheiſmũ, & ſuperſti-
Excelſa diruerat Pater; refeci:
Vt altiore de prærupto contereretur Religio.
Priapi aras ſuſtulerat; reſtitui:
Laſcivè ſimul, & ſacrilegè;
Vt dignitatem libidini adderem, adimerem tibi.
Has inter ſordes volutus, ſauciari potui, non ſaciari.

Plane-

Planetarum ſectator, quia errantium,
Eorum ſimulacris Templi atria ſtipans,
Inveni quo tua tibi Sidera fierent odioſa.
Auſpiciis, & aruſpiciis attentior quàm tibi,
Avium pennas, & pecudum fibras
Veraciores duxit, quàm tuas tabulas.
Hoc minime falſus, (conſului.
Quod Brutis ſtolidiorem me cenſui, dum Bruta
Striges, Ariolos, Magos, Pythones colui.
Te vt Orbe depellerem, Dæmonas evocavi.
Itaque quo irreligioſior eſſem,
Religionem mutavi, non ſuſtuli.
Aſtra, Lapidem, Bruta, Furias,
Quidlibet eſſe Deum paſſus, dum tu non eſſes.
Senior factus non ſanior,
Ab impietate ad crudelitatem prorui.
Nam calcanda erat poſt Divinitatem humanitas
Credulitate crudelitati ſuffragante;
Hoſtes opinatus omnes diſſimiles;
Ferus vt timerer, & quia timebar.
Hoſtium numerum auxi tollendo.
Prophetarum voces cum ſpiritu interclusi.
Iſaiam Socerum ſerrà diſſecui. (raturus,
Deniq; adamantinā cordis duritiā flamis explo-
In valle Gehennæ Filios combuſſi. (ma,
Læt⁹, quod nec Avo meliorē me invenit illa flā-
Tot ergo ſcelerum cumulis impuli patientiā tuā.
Vt perditus videreris, niſi me perderes.
Viciſti proinde, ne vincerem;
Immiſſo Babylonico, vt Tyrannum Tyrannus
plecteret.

Qui

Qui tam citò vinctum, quàm victum,
Me, meos, mea, ad fœdũ hoc ergaſtulũ abduxit.
Ah ſatis pœnarum habes, victor,
Dum inter opima catenatum numeras Regem.
Non tu innocentibus pœnitentiam delegas,
Quæ reatum necat, non reum;
Et in ſolutum imputat crimina cũ numerantur.
Meum jus vrgeo; ad hanc provoco:
Suffragante ipſa ſcelerum multitudine.
Poſſibile non erat tanta committi, niſi ab inſano.
Exere ſplendido miraculo vim tuam
O bone, & parcendo exercite.
En vt ventoſâ victoriâ tumens Hoſtis,
Vernaculorum te tuorũ deſertorẽ ridet, & vivit,
Ex vſu non eſt ſcelera mulctare ſceleribus;
Et externos recreare tuorum pœnis.
Redde heu conſpectum mihi beatæ Vrbis;
Vbi Reges peccare ſolent, & pænitere.
Vlulabo vbi deliqui:
Sanguinis rivos lacrymarum rivis exſtergam:
Exulabit Idolorum populus, vrbe donatus:
Et exemplo corruptos, exemplo corrigam.
Hæc oravit Manaſſes, & regno redditus votum explevit.
Atq; vt diutiùs doleret, nemo diutiùs regnavit.

AMON

AMON
MANASSES FILIVS.

Symbolum.

O Spes fallaces.
Intempeſtivè concuſſi iſti flores,
Intempeſtivè ſepulti ſymbola ſunt.
Amonem florentis ævi Principem,
Infrugis hic hortulus condit.
Qui de paterno exemplo,
Inter vitia & virtutes ætatem diviſurus,
Pœnitendi fiduciâ, pœnitenda commiſit.
Templo Idola, latibulis ſtupra, Vrbi funera,
Velut fœnori intermiſſa reſtituens,
Vt probè ſeneſceret, improbè adolevit.
Sed heu; claudicante ſpe velocior Mors,
Conjurato aulicorum ferro,
Vota cum vitâ ſuccidit.
Itaque ſpe florens, non virtute;
Inter flores jacet, ſed frugiperdas.
O Spes fallaces.

IOSIA
AMONIS FILIVS.
EPINICIUM.

Io Triumphe,

Idolorum everſor curuli feretro effertur.
Hic eſt ille Ioſia,
Quem ſupra trecentos annos Natura parturiit.
Iam tum enim fatidicâ voce præmonſtratus,
Idolis operantē Ieroboamū ſolo nomine treme-
Nondum natus, jam notus: (fecit.
Vel natus ante Parentes.

Io Triumphe geminate Cives.

Hic ille cenſorius infans.
Qui ſupercilio contractâ morum licentiâ,
Rempublicam octenni ſibi commiſſam octeñio
compoſuit.
Itaque Davidem ſequutus, anteceſſit:
Nam David bonos invenit, hic fecit.
Adeò parvi intereſt parvum corpus.
Quin ad illū delegatur Ieremia, ad puerum puer.
Seneſcentis Reipublicæ argumento, cum virtus
repueraſcit.

Io Triumphe iterate Cives.

Hic ille divinus ædilis,
Quo Templi diruta reſarciente,
Amiſſum legis volumen inter ruinas inventum.
Tanti-

Tanti duxerant impij Templum diruere:
Mortuam rati legem, ſi liber humaretur;
Vel libera ſcelera, ſi liber lateret.
Itaque poſt Ioſiam exhumata lex lucem vidit,
Et in eodem ſcrobe virtus revixit.
Immò in Ioſiâ tota revixit.
Nam vitia cæteri vel induxerunt, vel indulſerũt:
Solus hic mortalium nec commiſit ſcelera, nec permiſit.

Io Pæani

Hic ille zelator adoleſcens,
Qui monente Prophetide,
Toties rediviva ſimulacra in cinerem ſolvit,
Et plebeis tumulis inſperſit:
Vt à mortuis diſcerent tandem mori.
Senſere Manes pulverem illum gravem:
plusq; Dæmonas combuſſit ille cinis, quàm ſuæ flammæ.

Io Pæan geminate Cives.

Hic ille intrepidus adoleſcens,
Qui nefanda fanorum nemora incendens,
Nocentes vmbras, & hoſpites Lupas abegit.
Eodemq; incendio Solis quadrigas fulminavit.
Novum aſtroplectum ridente populo,
Dum Phaetontis Pater, Dei ſedes affectans,
Phaetontis ſupplicium tulit,
Et ex fabula Hiſtoriam fecit.

Io Pæan iterate Cives.

Hic ille aſſertor juvenis,
Qui Iuda, & Iſraele flammis expiato,
Vanos Antiſtites ſuiſmet aris impoſuit;
Suppoſitâ Idolorum ſtrue:

Vt quale Numen colerent, ipſi ſentirent.
Mutatis igitur officiis, (tes.
Adoletur qui adolebat, & ab Idolis vruntur Va-
Quâ victima nulla melior, quia nulla pejor.
Io Victor dicite Catus.
Hic Principum Protomartyr,
Noviſſimò incumbente Reipublicæ Fato,
Irati Numinis telum vt frangeret, in ſe reflexit;
Dum impluentibus Ægyptiorum telis devotum pectus oppoſuit.
Sic ante Pharij Nechaonis os in quadrigâ confoſſus,
Spiritum Tartaro formidabilem in Tyrannum efflavit.
Neſcio an occumbendo vicerit, an vincendo occubuerit.
„Occumbit certè, non procumbit, qui ſedens moritur.
Ita ſuo ſanguine trabeatus,
Eodem curru Mortem in triumphum traxit;
Et feretro pro Feretrio ſpolia ſua deferens,
Ad Mauſolæum, veluti ad Capitolium, proceſſit.
Primusque poſt obitum triumphavit.
Io Victor, Io Paan, Io Triumphe.

ELIA.

Digitized by Google

ELIACIM ET IOACHAS IOSIÆ FILII.

Revolutio.

Extrema Regni trãquillitas extremã cladẽ mina-
Die inclinante grandior floreſcit Iris. (tur.
Crevit ad ſummum Hebræa felicitas Ioſiæ nixa;
Quo ſubducto vniverſa corruit: invidente Aſiæ
Africâ,
Quæ purpureo Mari diviſę, Iudeæ ruinis coivere
Spectabat ad Eliacimum Regia dignitas.
Hanc Ioachas rapuit natu minor.
Ah puer infelix! rapinam timebis.
Cur inauſpicatum ad imperium involas,
Vnde mitior te natura ſepoſuit, naſcendi mora?
Torpedo Iudaicum ſceptrum eſt; tangentes ma-
nûs notabit.
Itaque ex ſecundo primus, ex primo poſtremus,
Regnum pervertit, quia prævertit.
Hunc Pharao, à Fratre accitus, catenatũ rapuit.
Ridente AEgypto mancipia redire ex Regibus,
Qui ex mancipiis abierant Reges.
Ita poſt ſexdecim Soles quæſita ſceptra,
Poſt tertiam Lunam amiſit.
Brevi Regi ſpatiũ, Tyranno longum, Civibus ni-
Explevit igitur iras Eliacim: (mium.
Sceptro potitus jam cariore, quia rapto.

Re-

Rediit ad illum inſula, ſed & inſulæ fatum.
Aliis per Pharaonē imperat, illi imperat pharao.
Cui Tributi taxatur: hoc vno pretioſus.
Atque vt libertum ſe noſcat, non liberum;
Alio donatus nomine, Ioachim vocatur, nō Elia-
Quid illi relinquent qui nomen eripiūt? (cim.
Regnum itaque ſub Rege impetrat;
Cum idem ſit impetrare quod amittere.
Egit tamen AEgypto pro maleficiis grates,
Dum deformē Idolorū coloniā ex AEgypto tra-
Polluit, quæ pater ſanxerat. (ducens,
Vriam ferro, Ieremiæ librum rogo deſtinat:
Ferro deſtinandus, non rogo.
Immò vt dites ad ditem trahat:
Gemmâ & anulis Dæmones includit: bis Idola.
Nam gemmæ Dæmonum Filiæ, concepto Dæmone Matres fiunt.
Heu carò venales opes! quamdiu gemet has gemmas?
His anulis catena nectitur.
Hunc Nabucodonoſor infido infidus,
Deceptum vinculis implicuit:
Implicitum ferarum ſpecubus incluſit:
Incluſum ferarum faucibus objecit.
Aliquis ergò prætereuntium dixerit,
Hic moritur Tyrannus præmortuo nomine:
Qui vivus jacuit in tumulo: mortuus vixit extra tumulum.
Hunc Mattheus à Chriſti Genealogia ſecuit,
Ne feram pro homine insereret.

SEDE-

SEDECIA
ELIACIMI FRATER.

SORTITIO.

Excidit infelix par fratrum,
Quorum alterũ feræ, alterũ furor abſumpſit.
In vero Sedecia, tertia Sors manet,
Vtraque pejor.
Movente Regalem vrnam Fortunâ,
Iechonia Eliacimi filio Babylonem abducto,
Nepotis ſceptrum à victore impetrabis.
Æquè in Nepotem durus, in hoſtẽ mollis,
Vt illum ſpolies, huic ſervies.
Mutato etiam nomine, ex Mathania Sedecias,
Iuſti nihil habebis præter nomen.
Toties direptam Vrbem diripies:
Depauperum penu Idola recreabis hoſtilia:
Præſcias Vatum fauces obſtringes:
Quaſi fatum tuum in Vatũ pectore concluſurus.
Sed divino conſilium adimitur,
Deo ſimul & Chaldæo fœdifragus,
Tributi jugum dum excutis, ſub jugum cades.
Nabucodonoſore noviſſimâ expeditione graſſante,
Hieruſalem, per te non Hieruſalem,
Claudetur incendetur, ſolo æquabitur.
Tu tot inter mortes mortem non reperies.

Miseri-

„Miſeriùs enim eſt miſero animã trahere,
tradere.
Reductis brachiis Babylonem traheris cate
Canis.
Manu & oculis captus; oculis & Liberis
Planè inter pudenda impudens,
Cum oculos amiſeris, pudoris ſedes.
Itaque cum Babylonium tibi carcerem Ez
minetur;
Tu Babylonem te viſurum neges;
Vterque divinabitis.
Cæcus Vrbem in Vrbe non videbis.
Verus Sedecias, Iuſtitię ſimulacrum, quia
Peribis tandem veteranum mancipium
Et acervo ignobili additus,
In tanto Patriæ rogo, rogo carebis.
Nam ſceleribus clarus, rogi luce non eg

S

Digitized by Google

SVSANNA HELCIÆ FILIA.

ADMONITIO.

Adeſte Nuptæ, Innuptæque: (Virtute.
Quarũ Virtus in pulchritudine, nõ pulchritudo in
Docebo quam ſpecioſum damnum ſit ſpecies.
Suſanna fui, ex Regiâ domo in Regiam domum
Quâ formâ fuerim, ex nomine habes. (ducta.
Quid enim Suſanna, niſi Roſa?
Florum nempe Regina, & Reginarum flos.
At nimium felix eram ſi forma defuiſſet:
Quam perdere dum metuo, penè me perdidit.
Babylone captivâ,
Colebam hoc qualecunq; corporis decus:
Vnum captivitatis ſolamen vni Conjugi.
Itaq; nudam me nemini oſtendi, niſi thalamo, &
fonti. (paſſa,
Occluſis pomarij foribus; nec ſolem arbitrum
Quem, meridie curioſiorem, nemus arcebat:
Addebam membris lympharum nitorem;
Liberatoque capillamento,
Aureas vndas comarum, argenteis fontis vndis
Vt fontem in fonte diceres. (mergebam.
Neque ſpeculo opus: in ſpeculo natabam:
Tergente ſimul, & imaginem reddente rivo.
Qui blando ſuſurro membris adulatus;

Non tam lavabat, quam laudabat. (vndis:
Inepta, quæ fugax domũ fugacioribus morabar
Ne lubricâ ex imagine formæ incõſtantiã novi.
Proh ſancte pudor, quid vſque ſecurum?
Falſum eſt à fucis tutam eſſe Roſam.
Latebant inter virgulta amaſij duo:
Angues in herba.
Hi Popularium Seniores erant, & Iudices:
Quos, vel inter algentes aquas, vrebam;
Ignara puellarum faciem eſſe facem.
Erumpunt ex inſidiis amantes hoſtes:
Horreſco vulnificos vultus:
Aquis membra ſubmergo; (ſam.
Sed perſpicui latices me produnt, vt vitrũ Ro-
Sinum crinibus obduco, ſed crines eventilant
Quæ ſpirando, in me conſpirant. (auræ.
Dubitas omnia conſpiraſſe in flagitium? rivales
fœderantur.
Fruſtrati precibus, terrores addunt.
Et maximũ innocenti malũ minantur, calum-
Ego inter vitæ aut virtutis diſcrimen, (niã.
Quid agimus (inquam) Suſanna?
Corpus eluis, & animã pollues: Vale potius vita.
Hæc mecum exigens, clamo.
Atius illi clamant, & crimen regerunt;
Impermiſſam Venerem cum pubere adultero.
Ego causâ melior, patrocinio pejor,
Inter Parentum lacrymas, & vulgi convicia;
Seminuda & ſemianimis, ad ſupplicium trahor.
Iam ſaxa parabantur, adulteris debita,
Vt eadem legis & mulctæ materia ſit.

Et

Et aliquis elato jam lapide, lapidi ſimilis hæſit.
Nam pudor extremus decorum augebat.
O pudicitia, vt ſervantem ſervas!
Quis credet? Concionem moratur duodennis puer: (ſcitatus,
Qui vtrumq; ſeorſum teſtem de criminis loco
Vtrumque diſcrepantem invenit;
Et mendacio mendacium detectum.
„Dulcius nihil radiat quàm Veritas, vt nubem
Mutantur populi voces. (fregit.
Siccine (inquiunt) captivus furit, captivos ferit
Poſt Patriæ incendia, (Cupido?
Sceleſtiores flammas Babylonem attuliſtis?
Hypocrytæ, perjuri, ardentes nives.
Quid de nobis æſtiment hoſtes,
Si Optimates peccant, Iudices pejerant, Senes laſciviunt?
Quid multa? Mutatur rerum ſcena.
Deſultant vincula à me ad Senes.
Ego ad thalamum ducor, illi ad flammas:
Vt benè ardeant, qui malè arſerant.
Sic puer fœminæ, Suſannæ Daniel.
Innocens innocenti, ſubſidio fuit.
Diſcite meo periculo, Puellæ.
Eſte formidoloſæ, vt formoſæ.

(o)
*

*****:**:********

IECHONIA ELIACIMI FILIVS.

THRENI.

Nondum Hieroſolymæ deferbuerat Cinis,
Cum buſto inſidens Ieremia,
Lamentabili hoc fremitu Patriam conclamavit.
O Solymæ, ô adyta, ô læti colles Sionis.
Hæccine illa beata Vrbium Mater,
Quam AEvo coævam ſpoponderat Deus?
Quid ergo diuturnum, ſi æterna pereunt?
O Regiæ opes chaſmatum ſimiles.
Quæ vaneſcunt dum lucent.
Cecidit, cecidit ſuperba Regia pinnis coronata;
Nihil jam niſi funus, & fumus.
O fumum ſemper Aulæ moleſtum!
Quò redit excelſa Templi moles,
Angelorum colonia, Cæli ſuburbium;
Evertitur mortali manu divinus ille labor:
Et nemini polluto impunè penetrabiles penetra
Homicidæ perſultant flammæ: (les
Eodéq; elemẽto profanatur ſanctuariũ, quo lu
Vbi vaſa? vbi ſacra? vbi fontes? (ſtrabatu
Ignavi fontes, & naturæ obliti,
Ignem non extinguunt, quem culpa ſuccendit
Vbi menſa? vbi ara?
Vbi lampas æterni Solis æmula?
Iam nihil eſt niſi lampas vna, totum Templu
Quas litatura inibis preces infelix turba?
Altiora votis incendia ſunt.
Cui ſupplices feretris palmas linteati Senes?

Digitized by Google

Abire Angeli Templi Indigetes.
Ipſa Sion in flammas abiit.
Poſtremò crematâ domo abiit Deus,
O avida ignis potentia!
Quam nobis Patriam liquet, qui exu'em facit Deum?
Quo congeſtæ opes? quo exorcitæ merces, ô Cives?
Quo armillæ, quo veſtri mundi, ô Puellæ?
Preda ſunt inter incendiarum, & incendiũ diviſa.
Incumbit ſpoliis prædator ignis:
Qui avarus iuxta & prodigus,
Quicquid rapit momento decoquit;
Et alumnus nequam, alentem perdit materiam.
Quin cum ſuis flammis de præda rixatur miles;
Plerumque raptus dum rapit.
Heu; parum eſt Gazas diripuiſſe,
Vnde flagrãtibus, ſpiritus vivis, terra extinctis eripitur
Solem ipſum eripiunt vndante fumo.
Et auram patriam repetunt per ſingultus.
Ah dolor? quæritur Vrbs à Civibus, ab Vrbe Cives.
Pereunt nitentes illi Principum cœtus.
Gemmantes pueri, cana maturitas,
Flos Sionis, virgunculæ.
Hic hoſtili ferro ſuccubuit; ille incubuit ſuo;
Hic patriæ fatum ſequutus flammis exarſit.
Condi non poterant tanta cadavera niſi vrbe inverſâ.
Sed heu ſuperſtitum peior conditio,
Quos inſtans victor præagit.
Gaudete ſub patriæ cineribus ſepulti Cives,
Non obſcuræ vmbræ in tanta pyra.
Lugendi ſunt qui vos lugent.
Rapitur extorris ordo, fulgine ac favillâ ſordidus:
Quas indigenas opes legiſſe tantum licuit,
Et Vrbis fatum in fronte circumferant.
En vt inter Patriam, & exilium reſtitant,
Incerti vtrum malint.
Itaque in illo incendio Patriæ amor periit.
Trahuntur hoſtiles per vrbes indigna pompa:

Exercitus olim, nunc turba;
Trahuntur captivæ Matres, & alumnos trahunt,
Vinculis antequam faſciis obvolutos.
Pari ludibrio corona, & cydaris inter fercula eunt:
Pari ſequuntur opprobrio Sedecias & Saraias,
Rex & Pontifex:
Hic ex lacrymis, ille ex vulnere cæcus.
Qui olim diſcordes, ſolâ catenâ conveniunt.
Nunc ſe Babylon in Cælum tollit ſine ſua mole:
Sparguntur hàc illàc Palæſtina ſervitia,
Pudore confecta, vel pedore.
Quondã etiam iuxta Babylonicũ Euphratẽ conſidunt,
Vt ſuam imaginem pavitantes ſe ipſi crucient.
Hic mœſtas inter mortes canere iuſſi.
Barbaros eiulatus ſacris numeris confundunt.
Hoc etiam Babylonem decebat idioma.]
Ah puer infelix Ieconia?
Ibis tot inter ſpectra deſtinatam in caveam:
Malus Populi cuſtos, cuſtodiâ dignus.
Hunc ignem fumus incendit tuus.
Flagrabunt alii flammâ, tu infamiâ:
Octo ferè luſtris compedes atteres.
Matrem, Coniuges, Filium,
Triſtem ærumnarum comitatum,
Inter infima Tyranni miniſteria numeraturus.
Ah fœda conditio?
Plus Domini te pudebit, quàm ſervitutis.
Ille victor tuus Nabucodonoſor,
Novâ & ſtolidâ metamorphoſi iumentis aggregatus,
Novum brutum, bruta terrebit.
Vt intelligas quam diſpari Domino ſervias.
Tu verò Patriæ confector,
AEtatis quartæ cardinem inſiſtens,
Iudæorum Regum miſerabile agmen claudes.
Hoc omnium miſerrimus,
Quòd illis Regnum ſupervixi, tu Regno.
Heu fleas Viator, & iter ſiſte.

Digitized by Google

MVNDI
SENECTVS
SOLITA-
RII.

SALATIEL

IECHONIAE FILIVS

Chriſti I Linea.

Zorobabel.

Abiud.

Eliacim.

Azor.

Ex Levi. Sadoc. *E.*

Eſra. Achim. *Mater M*

Ieſus Siracides. Eliud. Rá

Eleazar Protomartyr. Eleazar. Ma

Iudas. Ionathas. Eleazar. Si

Ioannes Hirc

Digitized by Google

SALATIEL
IECHONIÆ FILIUS.

Isagoge.

Pando tibi quintum Atrium; Viator ſubi.
De Chriſti Proavis, (gem:
Nullum ſubinde Reum viſurus, quia nullũ Re-
Nullum occiſum, quia nullum homicidam.
Mundi ſenectus ad infantiam rediit.
De impiorum oſſibus nati ſunt Sancti:
Cadmæi prodigij teſte Ezechiele.
Uſui fuit Solymorum incendium:
Nam de ſpumante ſuperbiâ,
Ex illâ uſtrinâ liquitur aureum Sæculum.
Pro limine Salatielem offendes.
Quam latentem ſcintillam patrius fovebat cinis,
Ut novo ſæculo auſpicium faceret.
Fortis, magnanimus, in ſervitute ſibi imperavit.
Hoc ipſo felix.
Nam adverſa Adverſis adverſa non ſunt, ſed A-
verſis.
Vis ſcire quid pro Populo fecerit? flevit.
Quid enim poſſet aliud Princeps mancipium?
Sed ejus lacrymæ Chaldæorũ merſerunt Imperiũ
Tria quæ cernis proſtrata monſtra,
Tres ſunt Tyranni, quos flendo confecit.

Cernuus hic, & Semifer. (brevis.
Nabucodonoſor fuit: quondam Magnus, nunc
Qui Iudææ & AEgypti ruinis amplificatâ Baby-
lone,
Sua geſta miratus, hominem ſe negavit; nec fuit.
Nam vera lyncatropiâ Feris permiſtus,
Vliſſeæ fabulæ famam arrogavit.
Quæ enim Cyrce, niſi ſuperbia?
Sic ferus Homo, vel humana Fera, ſeptennium
Formam cum mente recepit. (tranſigens,
Et qui bellua fuit cùm ſe Deum credidit,
Iam belluam ſe credens, homo fuit.
Qui adjacet Evilmerodachus eſt.
Initio Imperij major viſus,
Vt matutini Solis augetur ſpecies,
Illudente oculis Nebulâ.
Hic Salatielem vinculis eductũ Regiæ præfecit.
Faſtuoſa nimirum pietate;
Quòd famulitium faſtidiret, niſi Regale.
Sèd blanda vtcumq; initia atrocibus actis corru-
Maleſidus, maledicus, maledictus. (pit.
Vt à Nabucodonoſore ſatũ credas, jam verſo in
Hunc igitur Leviri telo confoſſum, (Fera.
Tertius ſequitur Balthaſſar.
Patribus ſimilis, quia degener,
Quem Daniel odoratus, Læenam vocavit.
Nec maſculum quippe, nec mitem:
Inter fœminas virum fœminam inter viros.
Hic impietati ludibria miſcens,
Sacris Templi calicibus, Belo Dæmoni propina-
vit:

Talem

Talem apud convivam brevi cænaturus.
Nimirum ebrius erat antequam biberet. (tor?
Heu quam de proximo junguntur metū & me-
Aperta man᷑, operto vultu, ferale decretū ſcripſit
Adeò malis Principibus nemo propalam vera de-
Tribus notis exaratur: (nunciat.
Vt trium literarum non dubites virum.
O benevolens Providentia! (rus,
Media ex Perſide vocati vindices, Darius & Cy-
Gynde amne ligonibus mulctato,
Et infractis cornibus humiliore;
Ebriam Babylonem incendunt,
Vnius noctis fatto periit antiquiſſima vrbium;
Hieroſolymæ ſemper æmula, tandem ſimilis:
Quam Sol cadens nimiam vidit, oriens nullam.
Quæris vnde irruperit victor Cyrus?
Per Euphratis alveum:
Hebræorum fortaſſe lacrymis auctum.
Verè vt dicas, Hebræos Chaldæorum flammis,
Chaldæos Hebræorum aquis arſiſſe.
Ita ſeptuagenariâ captivitate ſoluta.
Vt lætus ad Proavos iret nuncius,
Mori feſtinavit Salatiel.
Plaude Viator, ac perge.

ZOROBABEL SALATIELIS FILIVS.

Myſtologia.

Cæcæ Babylonis infelix hoſpes,
Si novum cordis Templum Deo deſtinas,
Zorobabelem ſequere.
Cujus etiam nomen triumphatam Babelem,
Vt caudam, raptat.
Hunc Templo excitando Cyrus excitat.
Meritò Cyrus, hoc eſt Sol.
Quid enim Numen niſi lumen,
Quo amato mens Babylone cæcutit?
Hic Iudææ Prorex (nam Regnum amiſerant)
Annoſæ captivitatis analecta in Patriam ducit.
Et è tanto numero vix quinquaginta chiliades
ſequutæ.
Sic ſolet; multos ſervit⁹ diſtinet, plures ſervitutē
Tu è paucis eſto. (venit.
Hieroſolymam ingreſſus, Vrbem in Vrbe non in-
Ne Templi fundamenta quidem reperta.
Heu, quàm non perfunctoriè pereunt,
Quos Deus exaugurat:
Scalpente flammâ etiam infoſſos.
Septimo menſe lætitiæ ſacro,
Operans Ieſus Pontifex, arā accendit, & animat.
Quis enim ſine IESV algentem refovet ſpiritum.
Nuſquam lætior ignis emicuit.
Idem elementum facem Templo attulit fune-
brem, & natalem. Itaque

Itaque Numinis ira,
Vt nobilem illam flammam vidit, extinxit ſuam.
Zacharia & Aggæo Conſulibus,
Ezechiele Architecto,
Ipſo novilunij cardine, Templum fundat.
Dum nocturna Cœli lampas, tenuior quo propi-
or Soli,
Paria decrementis incrementa redorditur.
Nam primum creſcēdi auſpiciū, coram Numine
Hæc inter ſolemnia, (imminui.
Pari pietate, affectu diſpari,
Ovare juvenes, lugere ſenes.
Illi novæ molis ſpectaculo, hi antiquę memoriâ.
Dubites, natale in funere, an funus in natali, cele-
Eximio documento; (bretur.
Vt culpam defleas, etiam reparatam.
Sed hem, priſco anathemate tacti Samaritani,
Hebręorū Templum cōmune volunt, aut nullū.
Zorobabel nec nullum vult, nec commune.
O qui pietatis arcem molitis!
Talem fuge ſocietatem,
Vbi nequitia in commune, odia privatim:.
Quæ omnium deterrima, quia inteſtina,
Ardere neſciunt, niſi totam pietatē reſtinxerint.
Ergo mali Fratres, vt Cyri munificentię obſtruāt,
Megiſtanas & Satrapas commovent.
O noxia pietati politica conſilia?
Quid refert pium eſſe Regem, ſi impius Satrapa?
Injuſtum Regem mavelim, quàm conſulem.
Nam nocere ille poteſt, hic docet.
At Zorobabeli inſtantia non deeſt.

Re-

Regio ærario præcluſo, ſuum pandit,
Talem Celerem optaſſet Romulus.
Felix, qui à ſuis opibus opem quærit.
Age quod potes, quod agis poteris.
Adiuvat facientem Deus.
Peiore decreto ſæviit Cambyſes poſt Cyrum.
Nam ille creſcere Templum vetat hic ſtare,
Suo in ſulco tumulatum Templum, ad foſſam rediit,
O nubila,& obſita Dei conſilia? Quid hoc eſt?
Ruere Templum vt ſurgat, ſurgere vt ruat?
Neſcio ruinam optet,an Templum.
Ah,vide quanto in quæſtu ſit pœnitere.
Iteratos lapſus permittit, vt crebro attritus, ſolidior
ſurgas.
Nimirum,diu in exordio laborat virtus:
Sæpè ad fundamenta redeundum.
Cambyſi Hiſtaſpes ſucceſſit Darius.
Qui facunda Zorobabelis legatione commotus,
Tonantis Regiam reponi iubet.
Vis altum proficere? ora.
Dura molliunt calentes preces.
Exurgit iam Templum; luculentius quò lentiùs.
E parietinis vivunt parietes; vt è cadavere corpus.
Numquam graviores lapides ſenſit Tartarus?
Nam pondere expenſo, inſidentem agnovit Deum.
Sic ævum riſura molitio, quadriennio coronatur,
Satage ô piger;
Dum calet divinus fatior,opus matrua.
Brevis mora æterna tollit.
Functi demum labore, feſti vos eunt in plauſus,
Et nova vox *Alleluia* circumſonat.
Nimirum voluptatum ſumma eſt Deum recepiſſe,
Qui ſui hoſpitis hoſpes, domum implet ac Fabrum.
Templo abſoluto,
Diu vixit,nihil egit Zorobabel.
Minora agere noluit, maiora non potuit.
Nam ſatis egit, qui Deum recepit. A-

ABIVD
ZOROBABELIS FILIVS.
GENETHLIACON.

Naſcere fortunatiſſime Abiud.
Omnes tecum opportunitates naſcuntur.
Primus extra Babylonem naſceris;
Vt Meſſiæ nobilitatem reſtituas.
Nato Templo naſceris; prima votorum materia.
O quanti locatur Numini Domus.
Pius Genitor lapides dicavit, Liberos recipit;
Verus Deucalion ex lapidibus Prolem.
Naſcere Heroum ſanguis; tecum Patria naſcetur.
Iacuit ad hunc vſque diem Hieroſolyma:
Et Dei hoſpites hoſpitio caruere.
Redditi erant Patriæ cives, non civibus Patria.
Qui poſt exilium exules, domicilium habebant non domum.
Naſcere felix civis; naſcitur tecum Neemias,
Qui auſpice Artaxerxe, vere Longimano, quia munifico,
Novam Hieroſolymam dabit.
Frement Samaritæ, naſcentibus muris mortẽ minati.
Inſtabitis nihilominus audaces Fabri,
Trullâ, & gladio vtrinque diſtricto;
Vt ſacrã operam altera peragat manus, altera protegat.

Cadent

Cadent invidi ſurgente muro;
Suo ſanguine Cæmentum maceraturi.
Vt miraculo ſit, Civitas pacis bello nata.
Naſcere feliciſſime puer.
Videbis prodigium annuâ memoriâ celebr
Cùm luſtrante Vrbem Neemiâ,
Et abditam Sanctuarij flammam vindi
Aqua pro igni reperta:
Quâ reſperſi aræ lapides ſponte flagrarun
Gemino itaque miraculo,
Ignis Filia lympha inimicum Patrem genuit
In bellicæ præſagium gloriæ,
Ex adverſario clareſcentis.
Naſcere Muſarum voluptas; quæ tecum
ſcentur.
Nam divinus ſcriba Eſdra, obliterat reſtit
teras.
Prodi ergo in lucem fortunatiſſime Abiu
De tuâ famâ ſecurus.
Felix qui Sæculo naſcitur ſcriptoribus fœ

ESD

Digitized by Google

ESDRA
EX LEVI.

ADMIRANDA.

Audi & mirare, Viator.
Hic eſt ille Cæleſtis Chirogogus Eſdra,
Legum peritus, & lator.
Qui de ſuo Marte Aſtræam teris redonavit.
Nam de mentis Theſauro,
Adamantinæ memoriæ commiſſum Pentateucũ
Ius divinum repoſuit. (depromens,
Perierant Moſis commentaria pereunte Vrbe.
Immò perierat Moſes apud immemores.
Quin ſuæ originis oblitus Orbis,
Aut ſemper ſibi natus videbatur, aut nunquã
Tantò itaque reparatore Heroũ geſta revixere.
Et ipſe revixit Mũdus, dum ſuos legit natales.
Hic etiam ſepultam ſcribendi artem reſtituit.
Perierant humanæ artes cum ſcriptoriâ,
Nam devinctis Babylone manibus,
Nulli legebantur characteres, niſi ſervis injuſti.
Itaque ſapientiâ gravidum pectus,
Nil parere poterat vitale,
Cùm ingeniis obſtetricare deſierant paginæ.
Ferebantur ad aures leviſſimæ auræ,
Et verba per auras moritura.
Hic veloci dexterâ fugentia verba moratus,

Acu-

Cadent invidi ſurgente muro;
Suo ſanguine Cæmentum maceraturi.
Vt miraculo ſit, Civitas pacis bello nata.
Naſcere feliciſſime puer.
Videbis prodigium annuâ memoriâ celebr
Cùm luſtrante Vrbem Neemiâ,
Et abditam Sanctuarij flammam vindi
Aqua pro igni reperta:
Quâ reſperſi aræ lapides ſponte flagraru
Gemino itaque miraculo,
Ignis Filia lympha inimicum Patrem genui
In bellicæ præſagium gloriæ,
Ex adverſario clareſcentis.
Naſcere Muſarum voluptas; quæ tecum
ſcentur.
Nam divinus ſcriba Eſdra, obliterat reſtit
teras.
Prodi ergo in lucem fortunatiſſime Abiu
De tuâ famâ ſecurus.
Felix qui Sæculo naſcitur ſcriptoribus fœ

ESD

ESDRA
EX LEVI.

ADMIRANDA.

Audi & mirare, Viator.
Hic eſt ille Cæleſtis Chirogogus Eſdra,
Legum peritus, & lator.
Qui de ſuo Marte Aſtræam teris redonavit.
Nam de mentis Theſauro,
Adamantinæ memoriæ commiſſum Pentateucũ
Ius divinum repoſuit. (depromens,
Perierant Moſis commentaria pereunte Vrbe.
Inimò perierat Moſes apud immemores.
Quin ſuæ originis oblitus Orbis,
Aut ſemper ſibi natus videbatur, aut nunquã
Tantò itaque reparatore Heroũ geſta revixere.
Et ipſe revixit Mũdus, dum ſuos legit natales.
Hic etiam ſepultam ſcribendi artem reſtituit.
Perierant humanæ artes cum ſcriptoriâ,
Nam devinctis Babylone manibus,
Nulli legebantur characteres, niſi ſervis injuſti.
Itaque ſapientiâ gravidum pectus,
Nil parere poterat vitale,
Cùm ingeniis obſtetricare deſierant paginæ.
Ferebantur ad aures leviſſimæ auræ,
Et verba per auras moritura.
Hic veloci dexterâ fugentia verba moratus,
Acu-

Acuto calamo in tabellâ defixit,
Liquidum ævum duratura.
Certavit cū loquentis linguâ ſcribentis manꝰ.
Novoque miraculo.
Audiit oculus quod præpetes digiti loqueban-
tur. (re.
Quale portentem? In fertili pagellarum æquo-
Muſaro agello,
Nigerrimum notarum ſemen committi;
Quod aratrum calamo, ſæpià rigatum,
Legendam doctrinarum meſſem feſtinet.
Majore oſtento, (nere pinxit,
Inſcrutabilia cordis ſecreta fidâ in paginâ præpo-
Quæ ad amicos mitterentur longo tractu ſe-
Vt libri cortice involutus animus (poſitos.
Flumina Oceanumque trajiceret.
Heu tamen pleriſque lamentabilem artem,
Quibus calamitas calamus, & atramentū vene-
num.
Sed dira provocantibus imputentur.

ELIA-

ELIACIM ABIVDI FILIVS. AZOR ELIACIMI FILIVS.

DIALOGISMUS.

Quis hic? *Aliquis.* Quis Aliquis? *Nemo.*
Nemone ſi aliquis? *Aliquis & nemo.*
Solve Hoſpes hos logos.
Audi Viator & tace.
Hæc miracula patrat *Humilitas*, vera Thaumãtis,
Sapientum magiſtra, nil ſcire docens,
Hæc ſuis elementariis in arcanum ſevocatis,
Vbi nec tuba fremit, nec turba,
Illud Pythagoreum inſuſurrat,
Silere & ſileri:
Infra ſe omnia ponere: ſe infra omnia:
Denique ſe intra nihilum totos claudere.
Ita nemini notos niſi ſibi,
Suo nihilo vt philoſophali palliolo involvit;
Ac *Sophos* demũ proclamat, cũ nihil ſciverint, ni-
Hæc Meſſiæ deſtinata educatrix, (ſi nihil.
Ipſum nihilatura, qui omnia fudit è nihilo.
Pedagogiæ experimentum in Proavis facit,
Quos latebreſcere jubet.
Vt ignotus ex ignotis naſcatur Deus.
Proinde reliqua Meſſiæ Gentilitas, ad Ioſephum
vſque ſilent.

Nam

Nam priſtino ſplendori donata Vrbe, ſplendorem
ipſi ſuum fugere;
Et populari Principatu ad pontifices miſſo,
Vacatione obtentâ, ad virtutem diverterunt.
Vt propinquum divini Solis ortum non dubites
Cum magna ſydera condi incipiunt.
Primi Eliacim & Azor in hac Tacitorũ Academiâ
Numinis more ſecũ habitarunt. (cõſcripti,
Immò ne ſagaciſſimæ naris Fama quieſcẽtes ado-
Veſtigia virtutum confundentes. (raretur;
De ſuis geſtis nihil conſtare voluere, niſi nihil.
Ac ne aliquid vixiſſe viderentur, tempus arcta-
runt in nihilum. (dex, & vindex:
Supererat ſolum nomen, magnus virtutum in-
Nam Eliacim, redivi Numinis triumphum.
Azor, Numinis auxiliarem ſonat.
Sed hoc ipſum Humilitatis artificium fuit;
Quæ tot laudes vt minueret; in auguſtũ coegit;
Totam panegyrim vno vocabulo adſtringens,
Quaſi nil fuerint, niſi nomen, hoc eſt nihil.
Adde quod ſuum ipſi nomen peremerunt.
Nulli enim ſtemmati inſertũ, oblituit in nihilo:
Donec ab Arcanorum Præfecto Matthæo,
De Cœli Archivis tranſcriptum, cum redivivo
Meſſia revixit.
Itaque vt *nemo* viderentur Eliacim & Azor,
Anomalos ſe nuncuparunt ſilentio.
Perbibe hoc dogma Viator. *Ama neſciri.*
Fulminat invidia quos tonat Fama. Ah nimis
multa,
Pulverẽ ſparge, atq; abi. Tegi iſti volunt, nõ legi.

SA-

SADOCH
AZORIS FILIVS.

ECHO.

O verboſæ Famæ laconica Mima, Echo:
Quæ in hac ſpeluncâ, inter Sadoci pulveres, exanimis vivis:
Noſtine tanti Viri coætaneũ Alexandrũ? *Andriũ.*
Argutè in faſtuoſum græciſſas; (Deum.
Debuerat, nomine teſte, hominẽ ſe noſcere non
Orbem tamen implevit Alexandri nomen. *Omen.*
Nimirum vterque Alexander Aſiæ ominoſus.
Sed alter Græciam in Aſiam, alter Aſiam in Græciam rapuit. (dulo.
At vnde illi Propago? *Pago.* Pellâ videlicet oppi-
Vt mirer anguſtũ fuiſſe Orbẽ, tam anguſtè nato.
Strenuum tamen Genitorem jactat Philippum. *Lippum.*
Verbo dicis. In Patris oculo legi poterant Filij mores.
Quid enim gigneret exoculatus, niſi Cupidines?
Cæca illum ſanè furiabat ebrietas. *Ætas.*
Crudum inquis juventam, cui violentia & vino-
Qualis igitur Græciæ vox fuit, (lentia.
Cùm primum Claſſicum inflavit Macedo? *Cedo.*
Mirum ni furenti Filio cederet Patria.
Iam qualis contra Syriam adventus? *Ventus.*
Sanè ventus: nam celeritatem comitante ruinâ,
Vi & raptim dominatur. *Minatur.*

Sic

Siç eſt. Victoriarum helluo, bella ſerens ex bellis,
Dum captis dominatur, minatur capiendis.
Nã vix Tyrũ potitus, ferro deſtinat Hebræos. *Reos.*
Reos: nam commeatus ei denegaverant, qui poterat capere,
Quid agerent ergo Sabbatarij.
Adverſo Numine militarent? *Litarent.*
Id actum. In vota & expiationes itum.
Sed age: quid nam litando fragrantius thus? *Iuſtus.*
Sodaci nimirũ lacrymæ: nam Sadoc juſtũ ſonat.
Hic ergo ſolivagus lacrymis pro thure ſubſtitutis.
Iratum demulſit Numen piorando. *Orando.*
Benè. Nam diſertus Orator eſt, deſerti fletus.
Sed interim portas attigerat Magnus. *Agnus.*
O prodigia! Iaddi Pontificis occurſu,
Alexander agnus fit ex leone.
Nam fulgurante IEOVAE nomine hebetatus,
Subſtitit ad eximiam frontis notam. *Notam.*
Pridem notam. Nam quieſcenti monſtrata, victoriam ſpoponderat.
Itaque terrã petens Vatuũ adoravit Iudæũ. *Deum.*
Immò. Nam certum Numen in Vate vidit.
Quid ergo pretij tulit Deum nactus patronum? *Thronum.*
Meruit inquis, Imperium Perſicum Græca pietas.
Sed dum Orbes optat, Orbem amittit,
Et ille Magnus ſepulchrum ſubiit exſile. *Silet*

ACHIM

ACHIM
SADOCI FILIVS.
VICES.

Tu quoque modeſtiſſime Achim.
Taciturnæ humilitatis propoſito latens,
Ingenti hac virtute, virtutes omnes operuiſti;
Vt nemo vixiſſe te ſenſerit.
Hanc tamē vnam, quâ cæteras tegis, numquã te-
Cùm hoc ipſũ apparet, quod nõ appares. (ges.
Nec latuit tuum certè ſæculum:
Quo fortuna, dulcibus acida intermiſcens,
Alternis riſit, ac flevit;
Vt nec gaudia continere poſſes, nec lacrymas.
Fleviſti hoc primũ, quod annuēre Alexandro,
Ante Pontifex Manaſſe, Samaritanũ Antitemplũ
Potuit diſcordiæ Templũ vocari. (dicavit:
Vbi vota votis, & victimæ victimis adverſæ,
Sionis cultum geminando minuerunt.
Ibi cruentus ille pecudum & civium mactator
Flammâ dignior, quàm flammeo;
Arâ rectâ, rebellium Aſylo,
Docuit Tyrannum tutius imperare rixantibus,
Et Hebræos perdere per Hebræos.
Nam Respublica navigium eſt:
Integrum natat, diviſum mergitur,
Recreaſti te nihilominus vindictæ ſpectaculo.
Ipſum quippè Mundi raptorem Alexandrum.
Herculis ſcyphus ſtatim necavit,
O lethum milite indignum!
Animam mero, non ſanguine purpureã, vomere.
Immò ſic mori debuit biboſus victor,
Bacchi & Herculis AEmulus:
Nam vtrumque adverſarium expertus, In

IESVS SIRACIDES.

MEMORIAE.

AEternitati.
Ptolemæus Philadelphus,
Suaſore Phalerio Demetrio, (laturus,
Alexandrinam bibliothecam vnico libro cumu-
Moſis volumẽ, ſcitosq́; voluminis interpretes,
A Pontifice Maximo Eleazaro precatur.
Vt impetret, captivos donat:
Et Hebræus liber, liberos fecit Hebræos.
Quantum Phalereo debeat Eccleſia, vides.
Tot habuit ſtatuas, quot annus dies:
Tot meruit, quot æternitas annos.
Immò attoniti liberti, ſpirantes Phalerei ſtatuæ fuere.
Hujus officiis ingens miraculum vidit Pharos,
Duos & ſeptuaginta interpretes,
In Erythræo litore domunculis diſcretos,
Patrium Bibliorum idioma, græcè vertere;
Tantâ ingeniorum conſpiratione,
Vt ne de ſyllaba diſcordes reperti ſint.
Dixeris, aut tot manibus vnum præfuiſſe caput;
Aut tot capita vanâ ſcripſiſſe manu.
Vnilingues fuere, quia vnicordes.

Prætioſiorem vnionem nuſquam viderat illud
Vnionum ferax, (mare,
Nova res, & miraculo ſimilis,
Inter Hebræos concordia, inter Græcos veritas.
Nimirum, aderat inter interpretes Ieſus,
Cuius nomine veritas ſibi conſtat;
Quæ ſemper eadem, atque vna.
Hoc ſuus teſtatur Eccleſiaſtici liber,
Qui vnus, omnibus conſonat, & omnia dicit.
Ex vno interprete omnes diſce.
O docta capita! ſuâ ſcriptuli papyro
Quâ Pharij Reges coronantur, laureanda.
Nec improvidè librum edidere,
Vbi turrita Phæros fidū nautis lumen oſtendit.
Nam per fallaces Rabinorum Syrtes,
Errore vario iactata ingenia,
Voluminis huius lampas in rectam ducit;
Et Gentilitati naufragæ prælucet.
Huc proram obverte, & anchoram fige.

ELIVD
ACHIMI FILIVS.
ELEAZAR ELIVDI FILIVS.
CONSOLATORIA.

Deterrimo vrgentur Sæculo ſanctiſſimi Heroes
Eliud & Eleazar:
Debuit tota nequitia ſe proferre,
Integra Inſtauratori materia.
Ad Homines feſtinat ſalus, quia ſcelera ad metã,
Hoſtes pariter & carnifices inſtant.
Brevi; Martyrum Sæculum eſt.
Quorum ſanguis Meſſiæ prælucet, Soli aurora.
Barbarici ferri magnes Templi aurum fuit;
Toties raptum, & rapiendum. (dem.
Infelix metallũ: nullibi tutũ, ne in Templo qui-
Meritò pallidũ, quod vbicumq; inſidias paveat.
Sacrâ huius fame captus Seleucus, Heliodorum
immittit: (linquit.
Qui Angelorum flagello tactus, intactas opes re-
Ac ni Onias oraſſet, inveneràt latro pro loculis
Succedit Antiocho feliciùs; (loculum.
Qui Oniæ Pontificatum licitantibus vendit:
Atque vt ſacra dignitas, dignitatem amittat,
Coronam ponit ſub coronâ:
Vileſcente Apice quod pretio emitur.

Tum direptam Vrbem mortibus implet.
Octingentis Civium millibus intra breve triduum cæſis,
Totidem vinctis, aut ſubhaſtatis.
Feralis haſta, quæ turpius vendit, quàm ferit.
At fœdiora per Philippum & Apollonium præbet exempla.
Qui præmiſsâ pace bellis pejore, (dant.
Luce ſacrâ vocantem Theatro Populũ contruci-
Et vndante ſanie, naumachiã faciunt ex palęſtra.
O luctuoſum ludicrũ, & feriæ in feriis proximæ!
Mala ædilis Mors eſt; ex cædibus ludos facit.
Neque hoc ludicro contentus Antiochus;
Certante cũ Theatri arenâ peremptorũ numero,
Extritæ frontis Senem delegat.
Cujus ætas ſcribitur, vt vulpem de illo noſcas;
Nomen ſiletur, vt totus pereat.
Antichriſtum citra calumniam voces.
Hic aram caſtiſſimam probroſo inceſtans Idolo.
Hebræorum reliquias à patrio ritu deterret.
Gaude Pietas. Virtutes vti nubes, colliſæ fulgurãt.
Videbis nonagenarios, fœminas, infantes,
Sacro etiam bello devotos Machabæorũ Duces;
Libertatem retinere, non ſanguinem.
Vos verò integerrimi Chriſti Proavi.
Eliud, & Eleazar, in Bethlehem ſecedentes,
Exilium ferre maluiſtis, quàm mereri.

ELEA.

ELEAZAR
PROTOMARTYR, EX LEVI.

CONCIO.

Hic ille eſt Longævus Levita,
Qui à Sene Antiocheno porcinam mandere iuſſus
Rogantes amicos vt ficto obſequio mortem fugeret,
Tali concione increpavit.

Quod ſuadetis, amici, etiam hoſtis ſuadet.
Bonâ fide ad cænã vocatis, quã Tyrañus parat.
Ego periuris faucibus ſuillas dapes invadam,
Hoc ipſo virulentas, quia proſcriptas?
Hoc ore leges violem, quo legem doceo?
Ne, dignus ſim Bruto apponi, quod mihi apponi-
At moriar. Quid ni? (tur.
Neceſſarium vtriq; malũ minatur annoſus Tor-
Solvendũ ſemel hoc vitæ penſum; (tor.
Quod qui perendinat, Morti fœneratur, diu mo-
Non æſtimat annorũ meorũ pondus, (riens,
Qui Morte me leviorem putat.
Nonaginta me illaqueant anni. (ſe.
Hanc effugere nec poſſum velle, nec velim poſ-
Veteranam Eleazari pietatem terga vertere?
Pulcherrimam vitæ fabulam in extremo actu
corrumpere? (reolam meto.
Sine fruge hanc frontem aravit tempus, niſi lau-
Quin ſi me intactum fata præterirent,

Nunc occurrerē fatis, vt patriis pro legibus cade-
In hoc naſcimur, vt honeſtè cadamus. (rē,
Tunc dignum eſt mori, cùm indignus es mori.
At nimis durus videor; erratis.
Scabræ cuti tenacius hærere ſpiritus ſolet.
Tamen hunc moriēdi metum pellit peccandi
metus. (docet,
Hic ipſe ſemimortuus cōfector meus conſtantiā
Qui penè effertur, efferens me.
Cur ferre verbera hac ætate non poſſim, qua ille
poteſt inſtigere? (fortitudo.
Tam contra ſenectæ mores crudelitas eſt, quàm
Pudor ſi ſit naturæ imbecillitas,
Vitio ſuppletur, non virtute.
At non onerat novitas meum caſum.
Iam dudum in hoc ſum initiatus.
Sacerdos ſum mei muneris eſt ſanguinē fundere,
Neque ſemper minoribus victimis operor,
Ignavus Myſtes, & de alieno tantùm pius?
Tot Hoſtias feci, vt ſemel Hoſtia fieri diſcerē.
At ſimula; eſum finge, labris illude;
Obſequij imitatione circūſcribi Tyrañus poteſt.
Addamus & velle quid hic erit:
Amici ſimulationem ſuadent?
Videte, ne fictus amor ſit, qui docet fingere.
Nil ſimulat ſenectus; ne ſe ipſam quidem.
Fidei colorem oſtendunt cani. (putat,
At Græc⁹ proditor ſimulationē ſenecta ſuā dignā
Poſt fidem perimens, immò per fidem. Eſto.
Nobis cavendum, ne Atticæ fidei ſimilem facia-
mus Hebræam.

Reli.

Digitized by Google

Religio meretrix non eſt: pigmenta reſpuit.
Peccat non fictè, qui fictè peccat.
Ignoratis convivales amici, (mittat.
Quales oculos in pectorum ſecreta Numen im-
Conſtat de comentario quid ſapiant impermiſſæ
dapes.
Hàc rimâ mors inceſſit. ceſſe.
Brevi: obſequi neceſſe eſt, vivere non eſt ne-
Malo eſſe eſca, quàm tales eſſe eſcas.
Eamus Tyranne: nemo me trahet; omnes ante-
Mortem appara: (cedam.
Benè cautum mihi eſt; nō poſſum totus mori.
Virgas expedi:
Solum pulverem excutient; & hunc reparabilē.
Quate, ſeca, reſeca:
Vulnera ipſa vulnera:
Tanto ociùs hoc ſervitutis clauſtrum perrum-
pens. (potero.
Rempublicam fulcire integer nequeo, fractus
Valete amici: aliquando laudabitis quod timetis.

MATER MACHABAEA MARTYR. EX LEVI.

ICON.

Muliebris hæc Statua, conſtantiæ Imago eſt.
De nomine nihil certũ: miracula nomen nõ ha-
Atqui miraculũ eſt conſtans Fœmina. (bent.
Saxeam Niobem fortaſſe voces.
Nam Filiorũ ſeptẽ funera proſpectans, ſic ſtetit.
Sed Niobes à Cœlo hæc pro Cœlo diriguit.
Eſtincto grandævo Eleazaro,
Anus intrepida ante Antiochum ſiſtitur.
Hoc deerat ad Hebræam gloriam,
Vt colus numeraretur inter trophæa.
Contra legiones, Filiorum manipulum ducit.
Numerum ſonorum, atque concordem.
Hanc gladiatoriam familiam ſanctiſſima Laniſta erudit,
Vna die ſpectaculorũ hebdomadem præbens.
Ite, *inquit*, ô meum agmen,
Hoc vultu quo Fœminam videtis.
Docete non ſolas Lacænas viros parere.
Mei liberi non eſtis, niſi eſtis liberi.
Circumſtant Matrem ſeptena illa capita.
Hydram diceres ferri avidam.
Clarior nulla cõſtitit Conſanguineos invidia:
De ſupplicio rixantur:
Nec mors timetur, ſed mora.
At ne perturbatè peccet Antiochus,
Ordinem tenet in ſcelere.

A gran-

A grandiori crudelitatem auſpicatur:
Vt iiſdem gradibus orba fieret, quibus fuerat Mater.
Aſtanti Puero cibos apponit, ab Eleazaro recuſatos.
Hoc ſufficit, ne attingat.
Averſanti, linguam præcidi jubet.
Nam prima Tyranni cautio eſt in linguas.
Quid agis Antioche? ex lingua calamum facis.
Cruentum hoc fruſtulum terram ſignans,
Fortiora ſcribet, quàm loquatur.
Poſt linguam manus poſtulatus,
Citius porrigit, quàm jubetur.
Et hoc Tyrannicum eſt, manus formidare poſt linguas.
Cecidit ſub ſecuri ſecura dextera:
Mortua illa palma, palmam rapuit:
Et ſecta manus cæleſte iter Fratribus indicavit.
Parum fuit indicaſſe, niſi veſtigia ſignaret.
Ergo etiam pedes amputanti porrigit:
Sine his citius perventurus quò tendit.
O vera Hermetis effigies, recti terminos ſignatura.
Sub hæc mortalitatis ludibria, propoſiti tenax,
Totus & ſenſim obverſa cute deglubitur.
Mortuos non amat Tyrannus, ſed morientes.
Stupet triumphalis Ephebus ſe extra ſe evixiſſe:
Non alio ſenſu, quàm ſi dormiturus ſindonem poneret.
Dicturus ſi poſſet,

Non eſt in cute mea virtus: hanc numquam curavi.
Tene Barbare: nil habes mei niſi vaginam.
Hanc etiam amittes, ad me redituram.

At ne ſic quidem mollitus, bulliente in olivo frigitur.

Si ſartaginem audis,
Neſcias, oleumne querulum gemat,
An ipſo in oleo tripudiet Martyr. (xit.
Nemo ſanè inter vnguenta majore luxu difflu-
O dolorem voluptatum pleniſſimum! (factū?
Quid enim martyriū, niſi beneficiū malo animo
Sic oleum & operā in primo Tyrannus amiſit.
Succedunt ordine reliqui;
Et exemplum capiunt daturi.
Alterius oleū, alterius palæſtræ ceroma eſt.
Singuli fraterno martyrio donantur, & ſuo.
Omnes antiquæ veritati linguas immolant.
Omnes in fidei ſpecimen Deo dext. ras donant.
Omnes ad Olympicā palmā ſine pedibus currūt.
Omnes ſartaginis oleo ad Regnum ſacrantur.
Verâ omnes, ſeptemblicis inſtar lychni, Matrē cir-
cumſtant: (elingues.
Plus dico: omnes in vltimo ſpiritu loquuntur
Funduntq; de ſartaginis tripode oracula,
Delphicis meliora.
Mirantur Græci tam ſolida Hebręorum effata:
Quibus nec ſuos Sapientes comparent, niſi nu-
Quæris num fleverit Mater? (mero.
Non plus quàm hic lapis.
Suas lacrymas alienis in oculis ridet.
Spectat ſuos Heroas, ſpectata Herois.
Se ipſam in ſingulis miratur:
Et ſingulos tuetur, dum intuetur. (mat.
Afræ volucri ſimilis, quę alumnos obtutu for-
Sic vno die ſepties Mater, & Martyr;
Poſt ſeptena Filiorum funera exarſit.
Et Planetarum numero addidit firmamentū.

Digitized by Google

RAZIAS
EX LEVI. MARTYR.
ETOPEIA.

Audî Viator, inauditam ad libertatem viam.
Ducente virtute, quâ vitium eſt ſequi.
Sperabat Eupatoris Præfectus devinctam Iudæã,
Si Raziam ligaret.
Hic ad catenas quæſitus, confugit ad ſuũ gladiũ.
Sed non egit pro voto.
Anguſtiore aperto vulnere,
Quàm quo ingredi tota Mors poſſet.
Hoc more Mors eſt, cita invitis, ſera optantib⁹.
Ergo inſtante Cohorte, ignavũ objurgans ferrũ,
De muro ſeſe permiſit.
Non eſt hoc ire, ſed præcipitare ad libertatẽ.
At eliſis retrò cervicibus, ne ſic quidẽ moritur.
Puduit animam à tergo exire:
Vel tantæ animæ nullus exitus ſatis patuit.
Trajicit ſe per frequentiam fractus & integer:
Saxumq; pro cõcione inſiſtens ſuggeſtui ſimile.
Trepidos Cives ad libertatem hortatur.
Ac ne verbis deſit pondus,
Sua ipſe viſcera de vulnere penſilia diſſipat:
Et plenâ manu ſupra populum ſpargit.
O vivacẽ fortitudinis naturã. quæ luis de vitalib⁹ ludit
Scrutatur ſecura dextera penetrales animæ ſedes.
Tot altè integumentis demerſa pectoris ſacraria,
Quæ nemo ſpectat impunè, manu ducit, & vulgat
Vivis pectoribus calentes exuvias prædatus,
Laceratur qui lacerat, vulnus patitur qui facit:
Et palpirantia viſcera, ut nõ ſua frangit ut ſua donat.
Capite, inquit, *Cives. Hæc mea libertatis trophæa ſunt.*
Hic animus ligari non vult; ne fibris quidem.

Digitized by Google

Vita nodos & ligamenta proiicio.

Quæ roſtra veriore declamãtis facundiâ perſonuerũ
Non hæc Suadæ medulla eſt ſed medullarum ſua
Superavit Aſtræi Senis vota:
Ille loquentiũ pectus de rima introſpicere optav
Hic apertus Orator,
Non tam vocem, quàm vocis organa oſtendit:
Simulq; ad Auditores verba mittit, & viſcera.
O felicem populum, Augure libertatis Raziâ?
Qui ſuamet exta, ſacrificâ manu tractata, conſulens;
Omnia libera, & ſecura pronunciat.
Actum eſt de tua tyrannide Antioche:
Horum hominum ingenuitatem non coges.
Quid enim? Portas obiicies?
Libertatis clavim manu tenent, pugionem.
Muros? ad libertatem murus eſt gradus.
Catenas? Difficiliùs eſt ſua inteſtina proſcindere?
Iugum? Hæ cervices frangi poſſunt, non flecti.
Inediam? Poſſunt ſine viſceribus vivere.
Viſcera ipſa exiges? Vltrò eiaculantur.
Puto etiam ſuos nervos arcubus ſufficient, ut feriant.
Ah quid Amore libertatis ingenioſius, ac ſævius?
Titiano immitior vulture, ſuum ſcalpit pectus.
Vis amorem pingere?
Raziam in ſaxo pinge, ſua viſcera dividentem:
Eviſcerati Amoris ſymbolum eſt.
Errant qui Patriæ Patrem vocant hanc Senem
Magnam Matrem veriùs dixerint:
Nam late fuſis viſceribus Cives amplexus,
Omnes liberos ſuos fecit,
Vtinam inſperſilia hæc fruſta Civibus innaſci poſſun
Nullum verius fortitudinis ſemen eſt iactum.
Voluit igitur poſt declamationem mori.
Vt integrum animum ſemianimi Populo legaret.
Atqui, tardante Atropo,
Vitæ ſuæ filum ipſe præcidit,
Et nullas Fato gratias debuit, ſed ſibi.

MATHATHIAS
EX LEVI.
NEMESIS.

O Cælitum ſtrenuiſſima Nemeſis,
Empyrij Numinis, & anxiæ Neceſſitatis Filia:
Dic quales aculeos Levitarum patientiæ ſuffi-
Vt Martyria Marte mutarent. (xeris,
Scio. Poſt enormem Sanctorum ſtragem,
Solitudine in Civitatem ingreſſâ, in ſolitudinem
fugerant Cives.
Quâ nulla infelicibus felicior patria.
Tu de Cæleſti prætorio delapſa Virgo,
PontificemMathathiam in cinere jacẽtem ſic ac-
Quid agis cinerarie Senex? (cendiſti.
Hoc cinere Zelum ſupprimis, qui æternus eſt focus
Sacerdoti commiſſus?
Occidi cupis, cum liceat occidere?
O ingloriam fortitudinem, quæ pati tantum poteſt!
Ergo vt vivat Religio ſanguinem totum dabis!
Hoc ipſo peribit exanguis.
Cape inarmatos arma.
Miſeri fiant, qui miſeros faciunt.
Sentiant hoſtes adhuc te vivum.
His monitis perpunctus Mathathias
Sine Populo Princeps, Pontifex ſine Tẽplo,
Sẽ, Filios, familiam,
In ſacram militiã contra Tyrannos conſcribit.
Tu interim divina Nemeſis,

Pro

Pro belli ſigno, bellum dediſti. (tibus,
Cōmiſſis alto in æthere flameorū equitū cohor-
Aureis inter ſe armis dimicantiū. (pugnabile?
Indubio victoriæ auſpicio: quid enim auro inex-
Horruit tua conſilia Tyranni Prætor Apelles,
Verſusq. ad crudelitatis alterū genus, clementiā;
Blandâ ſpe Mathathiā Idolis cōciliare tentat, non
Sed nihil ſperat, qui nihil timet. (minis.
Hic non Deum deſerit modo,
Sed deſertorem Iudæum, Idolis adolentem,
Ipſâ in arâ jugulat:
Oppreſſurum quos impunè aluerat ignes.
Tum ferrum in Prætoris pectus intendit, cujus o-
culos ſpreverat.
Vt peccandi author cùm peccat miniſtro plecte-
O merita vices! (retur.
Sacerdos Iudici carnifex; Iudex Sacerdoti fit reus.
Neſcio ad quem pertineant hæ victimæ:
Sanè Deo cadunt, à Dæmone rapiuntur.
Rediit ex his vulneribus in Religionis venas ſan-
guis. (lavit.
Reſpirarunt Iudæi ipſo flatu, quem Prætor exha-
O quantulis ex rebus quanta pendent!
Calamitas & beatitudo, ſola pugionis acie diſta-
Succeſſu animoſior Pontifex. (bāt.
Ad Dei partes Populum vocat,
Vox claſſicum fuit, vexillum pugio.
Egiſti ſub ea ſigna Aſſidæorum academiam,
Fortiſſimum genus, quia Sanctiſſimum.
Græci, ex leonibus vulpes, ad patrias artes confu-
Aderant ſeptimæ lucis ſacra otia: (giunt.
Tum

Tum feriatum Hebræorũ Martem laceſſunt Bar-
Heu miſera ignorantiæ conditio? (bari.
Judæorum pleriqueignavi quia ignari,
Sabbati quam ſui tutelâ religioſiores,
Cædi malunt quàm cædere.
Tu increpidâ intempeſtivæ pietatis morâ,
Surge, inquis, *Mathathia: Sabbatum Marti conſecra.*
Quietis dies eſt, non inertiæ.
Nec vlla dulcior quies, quàm ſub palmâ:
Ipſa Impiorum cædes
Feſtum diem faceret, niſi eſſet.

Beaſti ergo te horribili ſpectaculo indignabunda
Virago.
Fregiſti properante curru Græcorũ cumulos,
Manente magnis in vulneribus orbitâ.
Ex eodem cruento gramine
Equis pabula, crinibus gramineam exhibuiſti.
Ac ne lætitiæ funalia deeſſent, (jubes:
Templa cum Myſtis, Idola cum Idolatris incendi
Nec citius jubes, quàm incenduntur.
Quicquid irreligioſum erexerat Græcia,
Ne adoretur aduritur.
Tu inter illa incendia dirum ſubridens.
Fruere, inquis, *Antioche, promerita hac luce.*
Potes iam vero cognomento Illuſtris fieri.
Sic barbarum jugum excutit Mathathias.
In cuius vnam domum, Iudæa virtus translata.
Tum fatali bello confecto, fato conſicitur,
Palmas numeraturus, quas præmiſerat.
Tu ad Cælum converſa, & mucronem lambens:
Io, inquis, *Superi.*
Nihil vnquam dulcius bibi.

IVDAS MACHABAE
MATHATHIÆ FILIV

TROPHAEA.

Parcite tantiſper vndis laſſati Remiges,
Ne venerabile hoc litus illaudatum rece
Inſignis ille Obeliſcus, Modinæo ſolo ap
Machabæorũ cunis & ſepulcris beato.
Ingentes illæ columnæ armis graves
Cælo ingerunt quicquid formidavera
Inter hæc Trophæa Iudæ Mauſolæũ
Qui ſacro & militari miniſterio, bis Prin
Majora quàm geri poſſint, geſſit
Dignum corpore Animum, res geſtæ
Dignũ Animo corpus, Gigantea monſtra
Huic pro patriâ lege contra Barbaros a
Vniverſa militavit Natura.
Angeli armis, Aër ſpectris, Somnus præ
Mortuos etiam ſortitus Auxiliarios,
Ab Ozia animatur, armatur ab Ieremi
Deus ipſe tanto Imperatori centuriatu
Fulmineâ manu Fetialem ſe præſtit
Vt crederes Deum pugnare, Iudam imper
Quin ab ipſo ſtetere Hoſtes.
Nam fulguranti Iudæ obtutu dementan
Cæco ludo inter ſe mortes diviſere
Hoc fuit Iudæ pugnare, funebres ludo

Digitized by Google

Claruit Virtus trium Tyrannorum periculo,
Epiphanis, Eupatoris, Demetrij:
Quorũ primũ ſolo nomine exterruit; (tinct°.
Alterũ pugnando exarmavit: Tertiũ agitavit ex-
Nicanorẽ trium Regũ Prætorem, ter inſurgentẽ,
Primo cõgreſſu nudavit, ſecundo fugavit, tertio
Ab Apollonio ſanguine exegit: (occidit.
Cujus gladiũ Sanctorũ cæde impiũ, impiorũ cę-
Seonẽ, Ptolemæum, Gorgiã, (de expiavit.
Syro, Græco, Aſiano exercitu circumvallatos,
Dum ad ſpolia convolant, ſpoliavit.
Timotheum & Bacchidem, blanditiis quam mi-
nis ferociores; (vſos;
Menelaum & Alcimum, Mitra & Galea malè
Ne ſemel perirent, ſæpiùs fugavit. (ſit;
Idumæis palmas eripuit; Arabibus oleas conceſ-
Fulminis more in obluctantia ſe exercentis.
Octoginta millia ſub Lyſia,
Centum quindecim millia ſub Antiocho,
Centum viginti millia ſub Timotheo,
Exiguâ manu, Ogygiá ſtrage diſperſit.
Sic, numero impar, ſucceſſu major, cauſa melior
Bella omnia lugẽdo concepit, ludendo cõfecit
Victoriarum loca ſi quæris, Iudæum Orbem
diſcurre. (deletæ,
Rebelles Galaaditarum Vrbes currente incendio
Præſteris inſtar perpetuâ flamã viã ſignantis.
Idola omnia imolata, imolatores omnes mactati.
Vt Dæmonum opprobria nunciarent Inferis.
Gazaræ præſidium Ieroſolymis æmulum,
Viginti non ampliùs comilitonibus patefactũ.
Ferox

Ferox Maſpha contrucitatis maribus evira
Altiſſima Caſphis, ideoq; ventoſæ ling
Civiũ ſanguine ſtagnũ auxit, eâ die nõ
Carnion ſitu, Ephron civibus vallat
Didicere, impietatem, nec mænibus, nec
bus tutam. (
Ioppitarũ, Iamnitarumq; malefida naval
Feciq; è portu Pharũ, ſuiſmet navib' met
Ieruſalem ſepties defenſam, quatuor triu
tor ingreſſus:
Superſtitione, ac ſanguine pollutã Dei
Novis natalibus dedicavit.
AEternæque lætitiæ imagine,
Tabernaculorum feſtam diem quotannis
Forti' agere nihil poterat: debebat & fortit
Itaque Vrbe donato imperio, quod in ſoli
invenerat;
Hebræo cultu, Græcâ pace, Romanâ ſo
Patriæ feliciter arrogatâ;
Domeſticis malis, vt victores ſolent, exting
Ex illo tantùm ſanguine conſtitit heminẽ
Hunc igitur, digniſſimo omnium loco,
Sua inter Trophæa, mœſtiſſimi Fratres c
ſuere:
Erectâ ingenti Pyramide, virtutum me
Situ, & mole Nautis conſpicuâ?
Vt votis aſſueſcens Iudas, AEquora placar
terras.

IONATHAS
IVDAE FRATER.
POLITICON.

In Iudâ quid divinum robur;
In Ionatha quid humana prudentia poſito
Viator diſce. (requiritur.
Parando Regno plus viriũ; ſervando plus ſolertię
Regnabat Aſiã interfector Antiochi Demetri'.
Aſiam repetebat interfecti Filius Alexander.
Inter Aſiæ Procos meritoria proſtrabat Iudæa.
At qui ſe geſſerit Ionathas, dicam.
Audiant Principes majoribus interclusi.
Vrbanis tunc diſſidiis agitabatur Ionathas; (rat:
Nã Iudâ cæſo, ad victorẽ Bacchidẽ vulg' defece-
Et alterius Fratris cruorẽ ſparſerant Iambrenſes.
Adeò leoni mortuo inſultant lepores. (tiplex.
Itaq; in Vrbe Vrbes erãt; & nullũ caput quia mul-
Vtriſque imminebat jam victor Ionathas:
Iambrenſibus lanceas inter lances,
Bacchidibus tumulos inter thalamos intulerat;
Vt pari ſomno, accubantes & cubantes, occũberẽt
Hic igitur externas rixas odoratus, civiles ſtatim
Et fraternæ vltioni præpoſuit pacẽ. (cõpoſuit:
Actũ enim de Imperij ſalute cũ inteſtina ſolvũtur
Rebus domi compoſitis vtrique externo videri
vtilis cæpit, (nantur.
Exiguo quippe momento victoriæ lances incli-
Quid eligeret Ionathas?
Inter geminũ Martẽ neutri accedere intutum.
Vtriusq; alea ſuper te curret, niſi Iudas.

Aut

Aut vnũ perditurus es, aut à duobus pe
Ergo æſtimatis hinc illinc viribus, forti
Iungitur Demetrio Ionathas contra Alexandrum.
Soleiter. E factionib⁹, vrgẽda ſemper in
Ni à Brutis doceri pudet, canes doc
Qui rixantib⁹ ſuperveniũt, macilentiorẽ
Sed in fœderis pretiũ milites petit, obſid
Quos cum Sionis Arce tenebant Græc
Hoc ſtatim ſatage, vt Mars finitim⁹ tibi f
Inter aliena negocia, tuum matu
In turbido naſſa mittitur.
Poſt paulùm; fortunâ bellicas ſortes ve
Iam fortior Alexãder præmiis ſolicitat Ion
Pontificatu, Coronâ, Purpurâ.
Iungitur Alexandro Ionathas contra Demetriu
Qui primum tantum claſſicum audiit:
Nam velocior vt fugeret, à tergo vitã rel
Levem credideris Ionathæ fidem: no
Norat Demetrianũ ingentum, injuriũ, & pe
In pugnâ comes, in pace hoſtis, expectaba
Fœdus ferierat, vt fœderatum feriret.
Solvit quippe felicitas neceſſitudinem, qua
Atrurſum mutatâ ſcena, (ceſſitas ſtri
Demetrij Fili⁹, Ptolemæi Soceri armis præp
Alexandrum interpellat.
Iungitur Demetrio Ionathas contra Alexandru
Quem fugacem Arabicus gladius invenit
Non fuerat melior Alexander, ſed vtilior.
pelaſgi omnes.
Iudæis fidẽ non ſervaſſet, qui oderat Iudæã f
Capiendus ergo fuit, ne caperet.

Nec interim parvo lucro:
Nam vel annuente, vel non renuente Demetrio,
Hebræam immunitatem, & Iudææ fines aſſequitur:
Hieroſolyma arcem vindicat, minax munimentum,
Quod Vrbis iugo impoſitum, Vrbi iugū imponebat.
In æſtuario non dormiendum.
Neque hic ſtetere vices.
Patrios ulturus cineres puer Antiochus,
Auguſtioribus præmiis Ionatham demeretur.
Iungitur Antiocho Ionathas contra Demetrium.
Quo ſtatim fugato, ſecuritati conſulens,
Vrbem muris præcingit.
Hoc agendum cum malæ fidei muneratore.
Beneficium cape, cave à benefico:
Vt ſuummet munus timeat ſi repoſcit.
Poterat huic fortunæ acquieſcere,
Si quieſcere poſſet fortuna.
Tryphon Antiochi Præfectus,
Regni dulcedine captus quod Antiocho acquiſierat.
Aſianæ libertatis ſpe Ionathan mulcet.
Iungitur Triphoni Ionatha contra Antiochum.
Sic callidus Heros, cum Græcis græciſſans.
Inter præſentem Hoſtem, & futurum:
Altero alterum trudens,
Aliquid ſemper ex utroque libavit.
Sed heu cæcam Polyticorum ſapientiam?
Nemo omnibus horis ſapit? ne Ionathas quidem:
Quem Pelaſga ſcilicet fide recepit Tryphon:
Receptum, vinculis ſuo fœdere ſtrictioribus occupat:
Occupatum cum Filiis immolat:
Et alterius oculos, alterius cæde funeſtat.
Inclytus tamen Heros, nec Iudá minor.
Nam ſi vtrumque conferas, dices,
Deum pro Iuda militaſſe, Ionathan pro Deo.
Extinctum flevere Populi,
Magis ipſi deflendi:

ELE-

ELEAZAR
IONATHÆ FRATE

EMBLEMA.

Eleazari tumulo inſculptus Eleph
Magnanimæ mortis emblema e
Sic periit, vt tumulatur.
Hæres paternæ perfidiæ Antiochus E
Aſiam moverat contra Iudæam:
Nec homines tantùm ſed elephantos
Bellum non ratus, niſi Belluæ pugna
Incẽdũt ordine horrifico mortis bajula
Prenrente humeros machinâ, viris
At arcem arci impoſitam putes, ferre
Tubam & telum deformibus exerun
Totaq; Iudæorũ jacula barritu provoca
refellunt.
Nec feræ tantum, ſed ferarum ſarcina
Nam barbari plus triginta, ſingulorum t
Suorum ictuum ſecuri ſpectatores
Funera laudant quæ faciunt.
Tot beſtias vna geſtat, neq; dixeris vtr
Quæ geſtat, an quæ geſtatur,
Sanè ab Hominibus Beſtiæ ſævire
Quippe acuendo furori illarum oculos
ebriat:
Propoſito uvæ ſanguine, humanum i
Nova res, purpureo incitari Elephantos,
Sed fortaſſe ſanguinẽ ſitire à ſuo Tyrañ
Vna præ cæteris, mole ornatuq; ſuperb

Digitized by Google

Regalibus exuviis loricata,
Regem teſtabatur inſeſſorem.
Hanc Eleazar virtuti ſuæ ſcopum deſtinat.
Sic eunt humana: in conſpicua collimatur.
Ergo per obſtantes cohortes viam rimatus:
Hinc inde ferream capitum ſegetē ferro demetēs,
Per hominum vulnera ad Beſtiam venit.
Quam tamen invenit telis imperviam: (ctea
Nā genuinæ ſoliditati, ſquamoſæ acceſſerāt bra-
Armatū ſcopulū, aut mobile armamētariū dixiſ-
Sed habent etiā maxima quâ petantur. (ſes,
Succedit ſtylo diſtricto Eleazar,
Cataphractę pecudis inermem vterū ſuffoſurus:
Vt vno lapſu duo caderent,
Tyrannus de mole; ipſe ſub mole; vterque ſuâ
Nam ſæculi fatum eſt, (morte,
Bonos opprimi, malos ruere.
Procumbit furtivo ictu eviſcerata Martis fera:
Evertitur prono armo ferrata turris;
Cui puſillus pugio fulmen fuit.
Sparguntur humi præſidentes Barbari:
Victor ſuperincidentis Beſtiæ ruinâ teritur.
O qualis Machabæorum libertas!
Malunt ſub Belluâ frangi, quàm vivere ſub Ty-
Sed heu fruſtrata virtus! (ranno.
In Elephanto Antiochi arma erant, nō Antioch^9.
Loricam telis obiecerat pectore vacuam.
Hi mores Tyrannorum:
Arma geſtant, non animum.
Timent dum timentur.
Ergo Eleazar Antiochum petiit; ſed pro Antio-
cho periit Beſtia: Pro

Pro ſimili ſimilis, immò idem.
Vterq; fera; vterq; duplici corde, & c
Sed Elephas inter Bruta Rex eſt, ille in
Brutum.
Gaude feliciſſimo iſto errore magnani
De Elephanto, non Tyrannum, ſed Tyr
Habes quod optas: (
Sentis ex trophæi pondere victoriæ ma
Novo ritu triumphaturus.
Nam cæteri Elephanto vehuntur, t
vehis. (co
Non potes vulgari funere involvi San
Mortem inter opima inveniſti.
Ornant te inſignia, quæ te onerant:
Et extinctus Regem ſpolias.
Nec tumulum cura; Elephanto tegeris pr
ſolæo, (
Neq; incidendo emblemati petenda pro
Debellatus Elephas ebur miniſtra

Digitized by Google

SIMON
ELEAZARI. FRATER.
DIPLOMA.

Bonum factum.
Anno Græcæ Tyannidis CLXXVII. Menſe IX.
Non immemor Senatus Populusq; Iudæus,
Quantum Simoni; Machabæi divinis virtutibus
debeat.
Prudentiæ: (anteferendus,
Quæ Parentis optimi judicio, cunctis mortalibus
Fortiſſimis Fratribus perpetuũ Conſul aſſedit.
Pietati:
Quâ paterna germanaque buſta,
Honorificis molibus incluſit.
Charitati: (recepit:
Quâ nutantem fraterno caſu Principatum in ſe
Domeſticus licet exemplis monitus quanti pur-
Religioni: (pura ſtaret.
Quâ ſupremo Pontificis faſtigio impoſitus,
Profanos cum Templo animos depuravit.
Strennitati:
Quâ ſacræ militiæ nuncupatus,
Septem Tyrañorum conatus, aut eluſit, aut eliſit.
Felicitati:
Quâ Hieroſolymitanam Acropolim potitus,

Pacem Hebræis inſuetam exhibuit.
Munificentiæ : (complexus.
Quâ Rempublicā ære & ſanguine inaniſſimam
Suo auro publicum ferrum conflavit.
Providentiæ : (que communiit,
Quā rem agrariā maritimāq; turribus portubus-
Vt tellus & vnda tutò fulcarentur.
Majeſtati :
Quâ, vultu, habituq; corporis Semideo ſimilis,
Athenobium Tyranni emiſſarium attonuit.
Vigilantiæ :
Quâ Quiritiū ſocietate opportunè procuratâ ;
Ab Romanâ Aquilâ auxiliare fulmē obtinuit :
Denique Fortitudini. (ptus, & deceptus,
Quâ ingratiſſimi Generi proditorio epulo rece-
Suū, duorumq; liberum, fidelē ſanguinē dedit.
Ob ea promerita ;
Atque vt virtutum tantarum notæ,
AEmulationi ac ſolamini extarent ;
Hoc monimentum, (ferri,
Honorarias in tabulas immortalibus litteris re-
Easq; Gazophilacij Templiq; frontibus affigi,
Decrevit.

IOAN.

IOANNES HIRCANVS SIMONIS FILIVS.

EPILOGUS.

Requieſcente parumper, Viator. (venit.
Antiquioris Teſtamẽti volumen ad calcẽ de-
Cum Orbe nata Orbis Hiſtoria,
In Ioannis præconio ſiſtitur;
A Præcurſore Ioanne redordienda. (phor⁹,
Idẽ nomẽ, Synagogæ Heſperus, & Eccleſię Phoſ-
Priori libro exodiũ, poſteriori exordiũ præbet;
Et paginam vtramque compaginat.
Conſonant enim ſibi divina: extrema primis re-
Æternus igitur Scriptor, (ſpondẽt.
Pro exacti operis colophone. (legit,
Memoratorum principũ virtutes in Ioanne col-
Vt omnes in vno ligentur, & legantur Principes.
Ac ne brevitas Epilogo deſit,
Triginta añorũ geſta, verbis tribus cõplectitur.
Quid enim de Ioanne Hircano narrat?
Sicarios perdidiſſe, ſtrenuè bellaſſe, muros refeciſſe.
Totum elogium, trilogio expeditur.
Plura memorare poſteritas geſtiet.
Quòd Sororium parricidam, ne matricida fieret,
impunè dimiſit. (lo avertit.
Septimũ Antiochum pace, tertiũ Demetriũ bel-
Hircanorum ſuperbiâ, Idumæorũ impietate re-
preſsâ,

Ex iis nomen, ex iſtis palmas reportavit.
Hæc, vel inter penſa, canuntur. (primit.
At cæleſtis Encomiaſtes, laudes dũ ſupprimit, ex-
Satis ergo faſtidiis ad Ioannis gloriam accedit,
Quòd ipſe poſt omnes, poſt ipſum nemo lau-
Eximius planè Princeps. (datur.
Qui humanis actis, & divino commentario, me-
tam ponit. (hæſit.
Nam pneumaticus calamus in vltimâ hac cera
Quis neget magnæ molis fuiſſe Ioannis Elogiũ!
Dei manum laſſavit.
Hoc nempè exarato, reſpiravit divinus Spiritus,
Et feriatum calamum poſuit.
Hic tu quoque reſpira.
Difficile eſt vera ſcribere; difficiliùs audire.

NO-

Digitized by Google

205

NOVA
ÆTAS
SANCTI.

ELEAZARI FILII.

	Chriſti Linea.	*Ex Levi.*
S. Mathan.	S. Panther.	
S. Iacob.	S. Bapanther.	
S. Ioſeph.	S. Ioachim.	*S. Anna.*
	S. Maria Virgo.	*S. Ioan. Baptiſta.*
	Ieſus Chriſtus Servator.	

Digitized by Google

*******:**:*****

S. PANTHER ELEAZARI FILIVS.

S. MATHAN PANTHERIS FRATER.

PARTITIO.

Auditis? ſonant divinæ tandē cognationis optata
Vicini Servatoris teſſera; (nomina,
Qui promiſſus ſemper, & negatus, Orbis vota irritat, dum irritat.
Hic Eleazari truncus duos in tramites ſinditur.
Quorum alter ad Virginem Maritum, alter ad Virginem Matrem,
Vterque ad miraculum deſinet.
Itaque inſectilis Patriarcharum linea, vt Salus intret, agit rimam: (geminetur.
Nobilitas geminatur, vt germinet; germinat, vt
Fœcunditatis terminus Virginitas eſt, Virginitatis Fœcunditas.
Debebatur hic concentui conſenſus,
Vt vnico Stemmatis amplexu, Homini Deus nectereretur; (fecit.
Et redeunte beneficio, Homo fieret qui Hominē
Felices Mathan & Panther tanto Nepote:
Cujus propinquâ jam in luce afflati,
Divinarū virtutū fulgorē trahunt ex intervallo.
Nulla tamen eorum virtus clarior,
Quàm quòd ſuas obſcurarunt virtutes.
Nam ſacræ hiſtoriæ nihil commiſit Mathan, niſi nomen;

Panther ne nomen quidem. (teret.
Quod, niſi memori Africani calamo effoſum, la-
Rarum votum inter ambitioſos Humilitas.
Illo enim Sæculo ſi vnquam, claritas crudelitate
quæſita.
Ariſtobulus, Hircani degener Filius,
Innocentē Principatū ad Regni invidiā reſtituit:
Primusq; tyrañico diademate frontē perfricans,
(Neſcius quantum malorum ſub eâ bracteâ o-
culeretur.)
Securiùs vt regnaret, noluit eſſe quibus regnaret.
Patritios carcere, Fratrem ferro, Matrem fame
Nec dilato ſupplicio, (confecit.
De pectoris venâ ſanguinem vomuit. (rat.
Crudelitatis conſcientia pro vomicâ devoraye-
Huic Iamnæus, Salome Matris aſtu, ſufficitur,
Fratricidæ fratricida.
Hem quò devenerit Machabæorum gloria!
Hoſtilis olim ſanguinis prodiga, nunc cognati.
Nimirum nullum patrimonium citiùs decoqui-
tur, quàm virtus.
Rarò ad tertium pervenit hæredem.
Magnæ mentes, amentes gignunt.
Immodeſto igitur Sæculo, modeſti Fratres
Mathan & Panther, (fugere.
Tyrannicum faſtum è Bethleheme in Galilæam
Optimum quippe in Tyrannos bellum eſt fuga.
Et in Nazarenâ Vrbe, hoc eſt inter Flores,
Nazareo nidificarunt.

S. B A-

Digitized by Google

S. BAPANTHER PANTHERIS FILIVS.
S. IACOB MATHANI FILIVS.

NAUFRAGIUM.

Vos quoq; geminum Sidus Iacob & Bapanther,
Miſerrimi Naufragij ſpectatores ex tuto, (tis.
Procellarũ ſinẽ ſerenæ lucis augurio præmõſtra-
Tenebat Iudaici Regni clavum Iamnæus,
Nauticam doctior ex naufragiis.
Nam malè regnando regnare diſcitur.
Ibat ridente malacia, lethumq; Regni navigium.
Et æquatos velorum ſinus ferente Spiritu,
Gazam, Dium, Eſſam, Gaulanum, Seleuciam,
Novo triumpho alligatas onerarias remulcabat.
Sed inſolito ſereno tempeſtas ſuberat.
Acerbo ſtatim letho Naviculator demergitur.
Succeſſit Gubernaculo Hircanus alter, Iamnei Fi-
Idẽ Magiſter & Proreta; Rex & Pontifex. (lius;
Hunc ſubvertere Ariſtobulus Frater admittitur.
AEquali navis periculo,
Sive geminus præſideat Rector, ſive nullus.
Errat alnus in pelago, in alno nautæ.
Duobus imperantibus obtemperat nemo.
Inter hæc intima navigio mala.
Externorum bellorũ inſania hyems ſupervenit.
Heſperius Zephyrus, cum Armenio Euro,
Cum Tigrane Lucullus,
Alieno exitio rixantur.

Digitized by Google

Non capit ſeſe Italicum Mare.
Tyrrhenũ in Eoum refunditur, & vndas miſcent.
Vorticoſa Charybdis Antipater,
Per diſcordiarum rimas armorum æſtũ immittit,
Navarchũ merſura Ariſtobulũ, qui clavo hęret.
Hic, cui neceſſitas pro arte,
Demiſſos velorũ ſinus adverſo obliquãs vento,
Quæ rabido turbine,
Iudaici Regni clavum ſuis de cardinibus vellit:
Puppim calcat & proram, Arcem ac Templum:
Anchorales avitæ fidei rudentes præcidit.
Et ſera vota diſſipantibus ventis,
Legum tabulas, navigij compages, diſſolvit.
Fluctuatum denique, nauſeantemq; Ariſtobulũ,
In cæcos Romæ vortices abſorbet.
Hic bis emerſus, bis ſubmerſus,
Amicâ Cæſaris manu ſpirans educitur.
Sed Pompeianorum vi fluctuum circumfuſus,
Nauteam bibit, venenum.
Hic exitus Iudææ Regnũ, & Machabæos Recto-
res tulit.
Miſerrimam Romanorũ pyratarum prædam;
Qui ſacras opes, aureasq; trabes,
Sparſa tẽpeſtatis analecta, reliquiasq; colligere.
Eximio documento,
Fraternis diſcordiis Regna naufragare.
Vos verò amica lumina, ſalutaresq; Dioſcuri,
Bapanther & Iacob,
Virgineam è Cælo Navim, cui nomen à Mari,
Divinis mercibus onuſtam;
Cæleſtemq; Gubernatorem Ioſephum,
Dexteriore alite velificaturum, oſtendiſtis.

S. IOACHIMUS

BAPANTHERIS FILIUS.
S. ANNA IOACHIMI VXOR.

EPITHALAMIUM.

Deſcende Cœlo vbi nil agis ſanctiſſime Hymen.
Duas extra Cælũ Cæleſtes Animas copulaturus,
Ioachimum & Annam,
Illum Regiâ, hanc Sacerdotali ſtirpe.
Vt dotali vtroque apice, Nepotem inſtituant,
Inter Reges Pontificem, inter Pontifices Regem.
Age: jugalibus nodis quos AEternitas nexuit,
Cor geminum ſtringe, vel vnicum divide:
Vt alter Sponſus ex altero ſpiret.
Sed heu ſpinoſa primordia! initio planges, dum panges.
Vltra viginti annos ſterilis ille thalamus,
Nihil niſi lacrymas gignet.
Sed verte ſtatim lætioribus hanc næniam.
Nam ſterilis Parens,
Majorem prolem vtero capiet, quàm mente.
Stupente rerum Naturâ,
Tam fætam, quàm fætum extra ſuas leges.
Adde novam inter fœminas laudem,
Citra Sobolis crimen Matrem fieri.
Nam cæteræ, Carnifices antequam Matres,

Partum conficiunt dum concipiunt.
Vnoque momento,
E Cælo demiſſam Animam Orco exponentes,
Vitam largiuntur & lethum.
Sola Maria Parentis honos; non onus,
Maternum vterum condecorabit intrando.
Nec deerunt puerperio præſagia.
Renaſcente enim Templo naſcetur Virgo.
Alteram Dei Domum parabit Anna, alteram Herodes reparabit.
In alterâ Numini fient victimæ,
In alterâ victimâ fiet Numen.
Creſcet cum Prole Parentum felicitas.
Nam mutuo repignerati amoris officio,
Filia ex Parentibus, per Filiam Parentes vivent.
Ita Ioachimi Penates alterū Cœlū meritò voces;
Vbi Sacra Familiæ Trias,
Corporibus tripartita, Animis vna,
Genitor, Genitrix, Genita,
Beabitur, & beabit.
Omnia denique in vnum vota colligent,
Longævi Conjuges;
Cùm ſeſe Numinis Avos mirabuntur.
Tanta gaudia,
Nec illi ferre, nec tu fari potes. Tace.

S. IO-

S. IOSEPH
IACOBI FILIVS, VIRGINIS SPONSVS.
TITVLI.

Senis hujus magnitudinem, tergemino metire (Titulo.
Vir MARIAE fuit.
Solus nimirum toto Orbe ſelectus,
Viragini Vir, Virgini Virgo.
Fortunatum Conjugium,
Cui dexter Ales Angelus,
Divinitas Pronuba, Flammeũ Flamẽ, Dos Verbũ.
Vnica hæc Hymenæi teda fumo caruit,
Virginio candore non denigrato. (mos.
Iugalia hæc vincula nihil ſtrinxere præter Ani-
Nec vltra amorem ivere amantium vota.
Nec novum Ioſepho, Dominæ nolle miſceri.
Dubito nuptialem cælibatũ, an cælibes nuptias vocem.
Nam Sponſæ contubernio, Sponſi virginitas geminatur:
Novoq; miraculo, forma pudicitiæ ſuffragatur.
Denique ſic palmæ nubunt.
Hinc alter ille, majorque Titulus:
Pater IESV fuit
Quippe natura patruus, conjugio Vitricus, officio Pater;
Privignum Numen educavit, erudiit, aluit;
Et vitam ſi non dedit ſervavit;

De-

Deumq; oculis genuit cuſtodiendo; toties Pater.
O quanta dignitas? Filium participare cum Deo;
Et vlnis Alumnum regere Orbe majorem;
Qui vel parendo Parentem facit.
O gratas educationis vices?
Ille ſervat, hic ſervit: & Altorem ſuum Alumnus
Orant alij Numen, hic cogit: (alit.
Nam Patris vota, imperia ſunt.
Adjice poſtremum Titulum.
Filius DAVIDIS fuit & Faber.
Quis credat?
Regia Davidis linea in Materiario finitur:
Novæ nimirum nobilitatis Fabro.
Nam retrograda generis claritas
A Deo in fabrum, à Fabro in Reges Avos refundi-
O nexa Providentia opera? (tur.
Regalis Genealogiæ princeps Adam, poſtremus
Ille Agricola, hic Faber. (Ioſeph.
Nam lignũ Peccati materiã, ille ſævit, hic ſecuit.
Haud alienum à Chriſti Patre miniſterium.
Quid enim Deus, niſi Faber?
Tornare Orbẽ, inſpicare montes, dolare campos
Excidere homines, fabrilia ſunt.
Verè vt dicas, Fabrum Deum, & Fabri Filium.
Reſpondent verò morienti Chriſto hi natales:
Vt inter eandem artem viveret, & occumberet.
Malleus, forfex, terrebræ, clavi, ligna;
Vitæ miniſteria, Mortis inſtrumenta, fuere.
Eâdemq; domeſtica arte cunæ dolantur, & cru-
Suæ igitur neci naſcendo proludit, (ces.
Dum ex Fabro naſcitur.

Nec

Nec minor Davide Ioſephus
Avitum Regnum gerit in officinâ.
Stant illi ſua imperij ſigna,
Fabriles ſecures, & lignei faſces, quos Puer alligat.
Summa illi authoritas.
Mortalibus imperat Puer, Puero Mater, Matri
Nec imperij nomen abeſt: (Sponſus.
Quid enim Ioſeph, niſi Auguſtus?
Itaque vno tempore ſuũ Roma Auguſtum jactat,
Nazareth ſuum.
At quanto dignior hic Magiſtratus,
Rerum Dominum Domi poſſidere?
Solus igitur Mortalium, Ioſephus
Cælum non impetravit, ſed exegit.
Nam quæ aliis divina donaria ſunt,
Ioſepho iſagogicum fuit, & nutricia.

SANCTA
MARIA VIRGO
IOACHIMI FILIA, CHRISTI MATER.
SCULPTURA.

Lauretana hac Statua, Lucæ ſcalpellum ſenſit;
Vtinam Vitæ quoque ſimulacrum calamo edidiſſet.
Sed hiſtoriographi officium argumenti divinitas vertit.
Nam cæleſti calamo in ferreum cœlum degenerante,
De ſcriptore ſculptor, pro vera effigie ligneam dedit;
Totamque exanimavit hiſtoriam.

Falleris, Viator. Figmentũ hoc, Evangeliũ ſupple- (vit.
Facundus codex eſt caudex.
Atqui diu ſecum cogitabundus Artifex,
Animi Idæam ligno impreſſit.
Audi myſteria, & mirare. (figies.
Primùm, Cedri Regiæ Arboris, trunco exciſa ef-
Nobilitatem refert: (tulit,
Quæ vnde viginti luxurioſa Regibus, Virginem
Tanti Generis non tam ſtirpem, quàm ſtipitẽ.
Præterea, ex areſcente Materia ſculpitur.
Nam ſterili Matri ingenita eſt Virgo.
Quid enim mortuâ ex Venere gigneretur, niſi
Virgineum;
Nullum in hoc Typo peccatum culpes;
Nullum in Prototypo.

Ne

Ne illud quidem Mundo cognatum.
Nam ſola Maria Adami lutum non oluit.
Iam ſi Templo Imago, Imagini Templũ dicatũ;
Templis etiam colenda Maria, Templum coluit,
Cum trimula caſtis Aris admota,
Ipſa Deo, ipſi Deus, virgineum florem ſervavit;
Munusq; impetravit, offerendo.
At quòd Fabrili materiæ nubilis adhæret forma;
Specioſum cum Fabro conjugium refert;
Immò in conjugio cælibatum.
Nam ſi Statua nuberet, ſic nuberet.
Cernis eodem trunco
Exculptam cum FilioMatrem, cum Matre Filiũ,
Gemino, & vno corpore;
Vt dubites vtrum ex alio naſcatur?
Habes prodigium illud maximum,
Cum Deo genita Deum genuit:
Novoq; reciprocæ cognationis vinculo,
Dei Filia, Filij Sponſa, Sponſi Domina, Domini Ancilla;
Cæleſtia humanis, humana cęleſtibus compaginavit.
Sed heu brevis voluptas? Vide vt Chriſtifera Imago.
Infantẽ gremio ſtringit, atque ſcalpenti porrigit.
Sic Filium, Simonis gladio ſcalpendum, obtulit Mater.
Miraris AEgyptium Statuæ cultum, colorem ſolutum crinem?
Non alia ſpecie profuga hæc Aſtræa,
Herodianam Vulpeculam latuit inter AEgyptios?
Gemino Sole felices.
Sic iterum Arbiter, ne Tyrannum perderet, Filiũ proſcripſit. In-

Inſigni documento, excutiẽdos malos Principes,
Non cædendo, non cedendo, ſed recedendo:
Hoc ipſo miſeros, quòd Iuſtitiæ deſertores Iuſti-
tia deſerit.
Mirum potiùs, cur dexterâ puerum ſuſtinente,
Vix dexteræ fidens læva medium amplectitur.
Nam pia Genitrix, in Templo recuperatâ prole,
Rapaces adhuc Synnagogæ manus formidat:
Et inter voluptatem & timorem,
Amplexus geminat, vt affectus.
Quæris divino vt Amore flagraverit?
Habes colorem ex colore.
Fulginoſum hoc lignum, Amoris torrẽ oſtendit.
Silentium quæris? Statuã taciturnam interroga.
Verecundiam? nil ſuis oculis ampliùs indulſit,
Quàm Statua ſuis.
Clementiam? ſuſpice prolatam Chriſti dexterã,
Veluti miſeris benè precantem.
Hãc rogavit Parẽs; & quicquid rogavit, irrogavit.
Sanè primum & poſtremũm Chriſti Miraculũ.
A Partheniâ Matre impetratum conſtat.
Vt pervicacia ſit dubitare de cæteris.
Refert jam Opificem ſcitari,
Cur diſcriminatis vt in funere crinibus,
Dolentem dolavit, ſed erectam. (dior.
Certè ſic ſtetit juxta Crucẽ, Cruce altior & ſoli-
Callidè igitur fœmineã Statuam ſculpſit Lucas.
Nam Filij mortẽ vt Fœmina ſenſit, vt Statua tulit.
Quin etiam Cedro ectypam Virginẽ elaboravit:
Simili cum Cruce ligno.
Nam Crucis inſtar, Cruci oppoſita;

Et

Et altera alteri patibulum fuit.
Quid? vltima eius fata nil argutius exprimat,
Quàm incorrupta è Cedro Statua,
Exanimati ſed incorrupti corporis typus.
AEterna hæc ſanctio, vt omnia pereant vel ime-
Damnata, quia nata. (rentia:
Poſt omnium mortes, Mors ipſa morietur.
Adeò Parcæ, ne ſibi quidem ſunt Parcæ.
Sola Deipera periit, non putruit; & in ſcrobe reflo-
ruit.
Reſtabat erudito operi labor extremus,
Triumphalis ad Cælum Heroinæ curſus.
Hunc denique Imago refert,
Erecta, paludata, auro coruſca.
Tali ſiquidem pompâ
Ad illum veniens, qui ad ipſam venerat,
Cælum addidit Cælo.
Quin operi coronam impoſuit Sculptor,
Dùm ſacrum ſimulacrum coronavit.
Nimirum, Cæli Auguſta Terras diſpiciens,
Regia ſemper munera (dit.
Optantibus donat, ignaris ingerit, ingratis obtru-
Neminem relictura miſeru, niſi qui eſſe velit.
Dubitas? Statuam do teſtem.
Ante hanc nemo vacuus rogavit:
Ne Turca quidem.

SANCTUS IOANNES BAPTISTA VIRGINIS EX CONSOBRINA NEPOS.

PRAECONIUM.

Iam jam Numen aderit.
Adeſt jam Numinis Præco.
Hoc Pracone,
Nemo maior, nemo minor,
Prophetarum Poſtremus, Martyrum primus,
Solis Lucifer, Luciferi Veſper,
Meſſiæ magnitudinem ex ſua imagine expreſſit.
Immò Meſſiæ Myſtes, & Chriſti Chriſtus,
Mundi luſtratorem luſtrali aquâ ſancivit.
Ambigente Iordane, lavaret, an lavaretur.
Nobilis fluvius, cæleſti Eridano minimè invid⁹.
Nam ille in Cælũ translatus, huic cœlum delatũ.
Hem quantus: at quantulus fuit?
Tantam ſanctitatem ad nihilum redegit,
Cùm ſe *Nemmem* dixit,
Tantoq; ſe diminuens, quantò cælitùs auctior,
Cum Omnipotentiâ certavit.
Hic ne vinceretur, augentem vicit, ſeminuendo;
Illa vt vinceret, imminutum vicit augendo.
Adde hoc Pracone.
Nemo taciturnior, nemo vocalior?
Vix conceptus, ſilentium Patri indixit,

Vix

Digitized by Google

Vix formatus, Deum hoſpitem nutibus excepit,
Vix vtero egreſſus, ſolitudinem ingreſſus,
Hirtus, jejunus, vigil,
Cum Angelis Angelus, Mutus cum Mutis vives,
Quod loqueretur, tacendo didicit.
Nemo diutiùs infans fuit; nemo altiùs fatus.
In deſerto diſertus.
Et jam nihil niſi vox,
Rudes inſtruxit, avios reduxit.
Peccantes increpuit, Reges terruit.
Trunco etiam capite clamoſus,
Vivum ſe Morti approbavit;
Et ad Mortuos vitæ Præco deſcendit.
At at procumbito Viator!
Præco ſiluit, Meſſias adeſt.

IESVS CHRISTVS DEI AC VIRGINIS FILIVS.

Meta.

Siſtimur ô tandem tibi Clementiſſime Aſſertor,
Sacri Voluminis Alpha & Omega:
Non longiùs vagaturi, te contacto.
Quò enim procedat qui te accedit, vltimã rerum Metam?

Tu aviti Generis Meta:

Matris annos in Proavis numeraturus,
Triũ & ſexaginta Patriarcharũ Stemma claudis;
Omnium nobiliſſimum, quia notiſſimum,
Nam Patritij Stipites reliqui,
Quâ commendantur vetuſtate carioſi,
Simul eduntur, & exeduntur.
Tu antiquorũ antiquiſſimus, noviſſimorũ noviſſimus;
Majoribus major, poſterior poſteris;
Seviſti nobilitatem tuam, & meſſuiſti:
Verè tuam, quia à te fluxit, in te rediit.

Tu divinorum Operum Meta,

Cæleſti ſatu mortalia cæleſticus nectens,
Ex Deo Homo, ex Virgunculâ Deus,
Quod vnum deerat vniverſitati miraculum, expleviſti.

Tu Temporum Meta:

Summo Solſtitio, nocte mediâ, anno extremo, natus;

Solis

Solis fugam, vmbrarum incrementa, anni lapſum, inhibuiſti;
Et geminus verè Ianus,
Antiqui noviq; Sæculi intercalaris Spectator,
Pacem, vti terminales Ferias, Orbi indulſiſti.

Tu dignitatum Meta.

Quâ in Stabulo contactâ Purpurati Aſtronomi retroceſſere.
Nam quis vltra Bubile illud faſtus explicet,
Vbi ſuperbiæ frænum eſt fœnum?
O novæ Aſtronomiæ ſectanei Reges?
Cæteri Præſepe inter Stellas, hi Stellas in Præſepi obſervarunt.
Scite igitur capitũ decora ante tuos pedes projecere;
Gnari, dignitates deſinere vbi incipiunt.

Tu Moſaicæ legis Meta.

Duriſſima jura circumciſus circumcidiſti,
Et inamœna Synnagogæ ſpatia metaſti;
Lapideo illo gladio pro limitaneo lapide, infixo.

Tu Sapientiæ Meta.

Phariſaicam Templi Exedrã duodenis evertiſti.
Nam te audito, qui omnia docebant, nihil ſe ſcire didicerunt:
Et Infante Magiſtro, ſe noverunt Infantes.

Tu Infernæ potentiæ Meta.

Spectante Solitudine cum Lucifero congreſſus,
Avidum eſuriendo ſtrangulaſti;
Et inceſtam illã naturã, æternæ flamæ cuſtodẽ,
Malarum Veſtaliũ ſupplicio de rupe impellens,
Heſperum feciſti ex lucifero.

Tu Peccati Meta.

Iordanem intrando abluens, vt aliorum ſordes elueret,
Herculeæ inſtar columnæ, fluctibus demerſus,
Vndarum & ſcelerum curſum progredi vetuiſti.
Tu votorum meta.
Patrium orbem bene merendo diſcurrens,
Fatigato ſæpiùs pede, numquam manu,
Supplicia à ſupplicibus avertiſti.
Tu Mortis Meta. (transfixerat.
Arboris ejusdem paxillo, quo Mors Adamum
A Equâ talione Mortem confixiſti;
Quæ funeſtiſſimo exacto ſtadio,
Ad eundem ſtipitem vnde mota fuerat, ſtetit;
At Adamo altero abſorpto priorem vomuit.
Tu Gloriæ Meta.
AEneos Orci poſtes cruentâ dexterâ eluctatus,
Gementem ſub terras Patriarcharum populum,
Ab tartareis ignibus ad Empyreos evexiſti.
Relictisq; in Monte veſtigiis, quæ inſiſteremus,
Tam faciles ad te aditus pàdis, vt volare ſit velle.
Te igitur Beatiſſimam omnium rerum Metam.
Ex deſtinato aſſequut⁹; exacti operis curſū ſiſtos
Hoc vno rectum, quòd ad te pervenit.
Is enim errat, qui à te deerat.
Hic feſtivo celeuſmate Stationem occupans
Foliorum carbaſa complico.
Et pro anchora, emeritum calamum figo,
Anno tuo 1643.

(o)
*